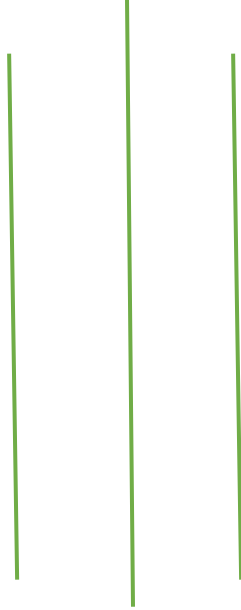

माण्डवी गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२, (पहिलो अद्यावधिक)

Disaster Preparedness and Response Plan 2025 (1st Updated)

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

माण्डवी गाउँपालिका

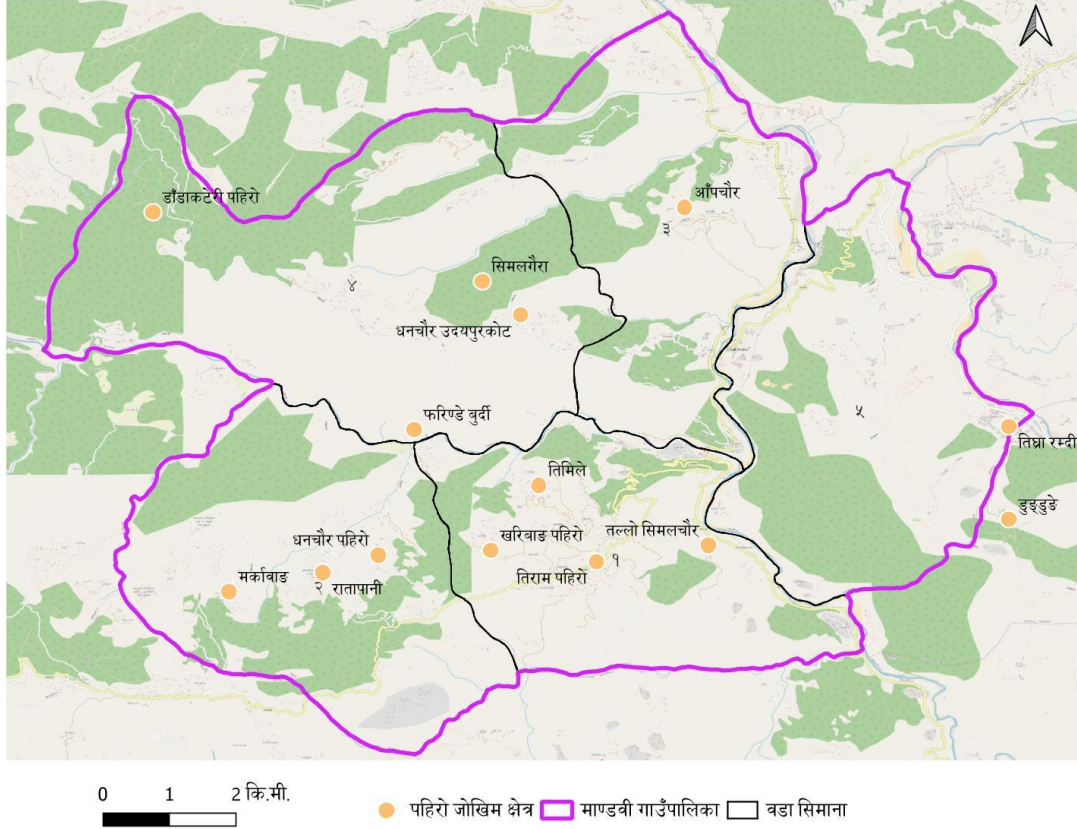
जस्पुर, प्यूठान

जेष्ठ २०८२

माण्डवी गाउँपालिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

Disaster Preparedness and Response Plan

माण्डवी गाउँपालिकाको जोखिम क्षेत्रहरू

दस्तावेज : माण्डवी गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२, (पहिलो अद्यावधिक)

प्रकाशक : स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति माण्डवी गाउँपालिका

प्रकाशन मिति : २०८० (पहिलो अद्यावधिक २०८२)

तयारी एवं सर्वाधिकार : प्रकाशकमा

सल्लाहकार : श्री नमराज अधिकारी, अध्यक्ष माण्डवी गाउँपालिका

श्री पुर्ण प्रसाद कालाथोकी, उपाध्यक्ष माण्डवी गाउँपालिका

श्री भिमकान्त भण्डारी, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

संयोजन : बलराम पौडेल, प्रशासकीय अधिकृत -सातौ (विपद् सम्पर्क व्यक्ति)

सबिन नेपाल (पूर्व कार्य संयोजक, प्रतिबद्ध-३ परियोजना)

मनोज बिक्रम सिंह (विपद् व्यवस्थापन अधिकृत, प्रतिबद्ध-३ परियोजना)

माण्डवी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

जसपुर, प्युठान
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
२०७३

मो: ९८५७८३६००६

Website: www.mandavimun.gov.np

info@mandavimun.gov.np

E-mail: mandavimun2073@gmail.com

मेरो भनाई

विपद् प्राकृतिक वा गैह्र प्राकृतिक जे भए पनि, यसको प्रभाव हाम्रो समाज, जनजीवन, अर्थतन्त्र र पूर्वाधारमा गहिरो असर पार्दछ । हाम्रो गाउँपालिकामा पहिरो, आगलागी, बाढी, खडेरी, हावाहुरी, जङ्गली जनावर आतङ्क र बाली तथा पशुपंक्षीमा रोग लाग्ने जस्ता विपद्का घटनाहरू हुने गरेका छन जसले स्थानीय समुदायलाई वर्षेनी रुपमा असर पुर्याउने गरेको छ । यस्ता विपद्को प्रभाव न्युनीकरण गर्न पूर्वतयारी, जनचेतना साथै अग्रिम प्रतिकार्य आवश्यक रहेको मैले महसुस गरेको छु।

यस सन्दर्भमा तयार गरिएको "माण्डवी गाउँपालिकाको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२ (प्रथम अद्यावधिक)" हाम्रो गाउँपालिकाको लागि एक महत्वपूर्ण दस्तावेज हो । विपद्को अवस्थामा प्रभावकारी मानवीय सहयोग तथा सम्भावित विपद्को जोखिम कम गर्न, विपद्को अवस्थामा आईपर्ने समस्याहरूलाई समाधान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना आवश्यक रहेको छ । यस योजनाले हामीलाई विपद् व्यवस्थापनका विभिन्न चरणहरू पूर्वतयारी, सूचना प्रवाह, तत्कालीन उद्धार तथा पुनर्स्थापना सम्मका कार्यहरू स्पष्ट रूपमा मार्गदर्शन गर्नेछ। साथै, यसले गाउँपालिकामा रहेका स्रोत, साधन तथा मानवशक्तिको अधिकतम उपयोग गर्न सकिने आधार तयार गर्नेछ ।

म गाउँपालिकाका सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू, रेडक्रस, कर्मचारी, सुरक्षा निकाय, सरोकारवाला निकाय, विभिन्न संघ संस्था तथा स्थानीय बासिन्दालाई यो योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा साथ दिन हार्दिक अनुरोध गर्दछु । विपद् व्यवस्थापन सबैको साझा जिम्मेवारी हो । हामी सबैले आ-आफ्नो तहबाट तयारी अवस्थामा रही सहयोग गर्न सके मात्र हामीले सुरक्षित र प्रतिरोधी समुदाय निर्माण गर्न सक्नेछौं ।

अन्त्यमा, यस योजनाको निर्माणको क्रममा सहयोग पुऱ्याउनु हुने स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरू, जनप्रतिनिधिहरू, सरोकारवाला निकाय, पालिकामा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूसँगै यो योजना तयार गर्न प्राविधिक सहयोग पुऱ्याउने प्रतिबद्ध त्त्वो परियोजनालाई गाउँपालिका परिवारको तर्फबाट धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

नमराज अधिकारी

अध्यक्ष, माण्डवी गाउँपालिका

संयोजक, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

समाजवादको आधार, निशुल्क शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगार: माण्डवी बासीको मौलिक अधिकार ।

माण्डवी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

जसुर, प्युठान
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

फोन: ९८५७८३५००६

Website: www.mandavinmun.gov.np

info@mandavinmun.gov.np

E-mail: mandavinmun2073@gmail.com

मेरो भनाई

विपद् कुनै पनि समयमा आउन सक्ने असामान्य घटना हो, जसले समुदायमा जनधनको ठूलो क्षति पुऱ्याउन सक्छ। त्यसैले समयमै योजना बनाई जोखिम न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गर्नु आजको आवश्यकता हो। विपद् व्यवस्थापन केवल प्रतिकार्यमा सीमित हुनु हुँदैन, यसको प्रभावकारी समाधानका लागि पूर्व तयारी र पूर्वकार्य अनिवार्य छ। हाम्रो पालिकामा विगतमा भोगिएको पहिरो, आगलागी, बाढी, हावाहुरी लगायतका घटनाहरूले हामीलाई सिकाएको छ कि पूर्वतयारी, जनचेतना, र स्रोत साधनको पूर्व व्यवस्थित प्रयोग अत्यन्तै महत्वपूर्ण छ।

विपद्को जोखिममा रहेका समुदायहरू सामाजिक, आर्थिक तथा साङ्गठनिक रूपमा कमजोर हुन्छन्। खाद्य असुरक्षा, स्वास्थ्य तथा सरसफाइका सुविधाहरूको सिमितता, प्राकृतिक विपद्का कारण सुरक्षित बासस्थानको सही पहिचान तथा उपयुक्त व्यवस्थापन गर्न नसक्नु तथा जीविकोपार्जनका स्रोतहरू गुम्नु वा सिमितता हुनु आदि विपद् प्रभावित समुदायहरूले सामना गर्ने मुख्य समस्याहरू हुन्। परिणाम स्वरूप प्राकृतिक तथा गैह्र प्राकृतिक विपद्हरूसँग समुदायको सामना गर्ने क्षमता निकै कमजोर हुन्छ। यस्ता समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न समुदायलाई सशक्तीकरण गर्ने, विपद्को समयमा मानवीय सेवा प्रदायक निकायहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र प्रभावकारी समन्वयको संयन्त्र बनाउनु अत्यन्त जरूरी छ। महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिहरू जस्ता संवेदनशील समूहको आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै योजना निर्माण गरिएको छ। हामी सबै मिलेर, योजना र तयारीलाई व्यवहारमा उतार्न सके, विपद्का जोखिमहरूलाई न्यून गर्न सकिन्छ भन्ने विश्वास लिएको छु।

पालिकाको जिम्मेवारी मात्र नभई, सम्पूर्ण समुदायको सहयोग र सहभागिताले मात्र सुरक्षित समाज निर्माण गर्न सकिन्छ। हामी सबै मिलेर अधि बढेमा विपद्को जोखिम न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ भन्नेमा म आशावादी छु।

अन्त्यमा, यस योजना तयारीको क्रममा सहयोग पुऱ्याउनु हुने अध्यक्ष ज्यू लगायत सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, पालिकामा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, सरोकारवाला निकाय साथै यो योजना तयार पार्नको लागी प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने प्रतिबद्ध तेस्रो परियोजनालाई धन्यवाद दिन चाहान्छु।

(पूर्ण प्रसाद कालाथोकी)

उपाध्यक्ष

माण्डवी गाउँपालिका

माण्डवी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

जसपुर, धनकुटा
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

मो: ९८५७८३६००६
Website: www.mandavimun.gov.np
info@mandavimun.gov.np
E-mail: mandavimun2073@gmail.com

मेरो भनाई

विपद् व्यवस्थापन एक समग्र प्रक्रिया हो, जसमा जोखिम मूल्यांकन, पूर्व तयारी, समयमै सूचना प्रवाह, तदारुकता तथा प्रभावकारी प्रतिकार्य अत्यन्त आवश्यक छ। यो योजना माण्डवी गाउँपालिकाले अपनाएको दिगो र समावेशी विकास दृष्टिकोणको अभिन्न हिस्सा हो। माण्डवी गाउँपालिकाले विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्दा समुदायको सक्रिय सहभागिता, स्थानगत जोखिमको विश्लेषण, तथा समावेशी दृष्टिकोणलाई प्राथमिकतामा राखेको छ।

यस योजनामा हामीले स्थानगत जोखिमको पहिचान, स्रोत-साधनको अभिलेखीकरण, विपद् पूर्व सूचना प्रणालीको सुदृढीकरण, तथा स्थानीय तहको समन्वय क्षमता अभिवृद्धिमा जोड दिएका छौं। साथै, विपद्को समयमा चाँडो र प्रभावकारी प्रतिकार्य सुनिश्चित गर्न आवश्यक पूर्वाधार र मानव स्रोत विकासका उपायहरू समेत समावेश गरिएका छन्। सुदृढ पूर्वाधार, जनचेतनामूलक कार्यक्रम, तालिम, र विपद् प्रतिकार्य टोलीको गठन जस्ता उपायहरू कार्यान्वयनमा ल्याएर मात्रै सुरक्षित र उत्थानशील समाज निर्माण गर्न सकिन्छ। हामी सबैको सहकार्य र प्रतिबद्धता मार्फत मात्र विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्भव छ भन्ने दृढ विश्वासका साथ यो योजना अघि बढाइएको छ।

पालिका प्रशासनका तर्फबाट यो योजना कार्यान्वयनमा आवश्यक सबै प्रकारका नीतिगत, प्राविधिक र समन्वयात्मक सहयोग पुऱ्याइने छ। स्थानीय सरकार मात्र होइन, समुदाय, संस्थागत साझेदार र सम्पूर्ण नागरिकको सहभागिताबाट मात्र प्रभावकारी विपद् व्यवस्थापन सम्भव हुन्छ भन्नेमा म विश्वस्त छु।

अन्त्यमा, यस योजना तयार पार्नको लागि सहयोग पुऱ्याउनु हुने गाउँपालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष लगायत सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू तथा सरोकारवाला निकाय, पालिकामा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरू साथै यो योजना तयार पार्नको लागि प्राविधिक रुपमा सहयोग गर्ने प्रतिबद्ध तेस्रो परियोजना टिमलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।

(भिमकान्त भण्डारी)
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विषयसूची

परिच्छेद १	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ योजनाको उद्देश्य	१
१.३ योजना तर्जुमा प्रक्रिया	२
१.३.१ गाउँ विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक	२
१.३.२ आधारभूत अध्ययन	३
१.३.३ विषयगतक्षेत्र सम्बन्धी अवधारण	३
१.३.४ विषयगतक्षेत्र उपसमितिको गठन	३
१.३.५ कार्यशाला गोष्ठी	४
१.३.६ योजनाको मस्यौदा तयारी	४
१.३.७ योजनामा प्रस्तावित क्रियाकलापको परिक्षण	४
१.३.८ पृष्ठपोषण सङ्कलन र अन्तिम मस्यौदा तयारी	४
परिच्छेद २	५
२.१ गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय	५
२.१.१ भौगोलिक अवस्था सीमा र क्षेत्रफल	५
२.२ गाउँपालिकामा विद्यमान प्रमुख प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण	९
२.२.१ प्रकोपको स्तरिकरण	१०
२.२.२ गाउँपालिकामा विगतमा गएका विपद् (ऐतिहासिक समयरेखा विश्लेषण)	१०
२.२.३ विपद्बाट भएको क्षतिको विवरण:	२१
२.२.४ विपद्को आवृत्ति र गम्भिरता	२२
२.३. सम्भाव्य प्रकोप तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्र	२२
२.५ पूर्वसूचना प्रणालीको अवस्था	२५

२.६ नीतिगत, कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था	२७
२.७ विषयक्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी	२८
२.७.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	२८
२.७.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	२८
२.७.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	२८
परिच्छेद ३	३०
३.१ सामान्य पूर्वतयारी योजना	३०
३.१.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	३०
३.१.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	३२
३.१.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	३३
३.१.४ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	३४
३.१.५ आपत्कालीन आश्रय र गैर खाद्य सामग्री क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	३५
३.१.६ संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	३७
३.१.७ आपत्कालीन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	३८
३.१.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	३९
३.२ मौसम पूर्वानुमानमा आधारित पुर्वतयारी तथा पूर्वकार्य योजना	४०
३.२.१ मनसुन परिदृष्यको सूचना	४१
३.२.२ मौसम विशेष बुलेटिन	४४
३.२.३ तिन दिने मौसम पूर्वानुमान बुलेटिन र प्रभावमा आधारित मौसम पूर्वानुमान	४७
३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना	५०
३.३.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	५०
३.३.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	५१
३.३.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	५२
३.३.४ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	५३

३.३.५ आपत्कालीन आश्रय र गैर खाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	५३
३.३.६ संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	५४
३.३.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	५५
३.३.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	५६
परिच्छेद ४	५७
४.१ स्रोत-साधनको वर्तमान अवस्थाका साथै थप स्रोत साधनको आवश्यकता र अनुमानित लागत विवरण	५७
४.२ विपद् प्रतिकार्यका लागि जनशक्तिको उपलब्धता	६१
४.३ बन्दोबस्ती सामग्रीको आंकलन	६२
४.३.१ गैर खाद्य सामग्री भण्डारण स्थल	६२
४.३.२ मानवीय सहायता स्थल	६२
४.३.३ सुरक्षित आवास तथा खुला स्थल:-	६३
परिच्छेद ५	६४
५.१ स्रोत साधनको व्यवस्थापन	६४
५.२ अन्य निकायसँगको समन्वय र सहकार्य	६५
५.३ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई	६६
५.३.१ लक्ष्य र सूचकहरू	६६
५.३.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन र योजनाको परिमार्जन	६७
५.४ क्षमता विकास रणनीति र योजना	६७
अनुसूची-१	६९
प्राविधिक कार्यसमूहको प्रथम बैठकको कार्यसूची	६९
अनुसूची-२	७०
स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिबाट प्राविधिक कार्यसमूहलाई प्रदान कार्यादेश	७०
अनुसूची-३	७१
सरोकारवाला निकायको पहिचान तालिका	७१
अनुसूची-४	७३

विषयक्षेत्रको प्रथम बैठकको कार्यसूची	७३
अनुसूची-५	७४
विषयक्षेत्र सदस्य संस्थाको कार्यशर्त (नमूना)	७४
अनुसूची-६	७५
अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त.....	७५
अनुसूची-७	७६
कार्यशाला गोष्ठीको कार्यसूची	७६
अनुसूची-८	७९
स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा विद्यमान पदाधिकारीहरूको विवरण	७९
वडा विपद् व्यवस्थापन समितिमा विद्यमान पदाधिकारीहरूको विवरण	७९
जोखिम क्षेत्रमा रहेका टोल विकास संस्था र सो अन्तर्गत कार्यदलमा रहेका विद्यमान पदाधिकारीहरूको विवरण	८२
अनुसूची-९	८७
विषयक्षेत्रका अगुवा संस्थाका पदाधिकारीहरूको विवरण	८७
अनुसूची-१०	८८
विषयक्षेत्र अन्तर्गतका सरोकारवाला निकाय तथा संस्थाहरूको विवरण	८८
अनुसूची-११.....	९०
प्रतिकार्यको लागि उपलब्ध जनशक्ति तथा संस्थाहरूको विवरण	९०
अनुसूची-१२.....	९३
योजना अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई संश्लेषण प्रारूप.....	९३
सन्दर्भ सामग्री	९५

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले विपद् व्यवस्थापन स्थानीय तहको एकल अधिकार सूचीको रूपमा सूचीकृत गरेको छ । संवैधानिक व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहमा नीति, ऐन, नियम तथा निर्देशिकाहरू तर्जुमा भएका छन् । साथै विपद् व्यवस्थापनका लागि केन्द्र देखि समुदाय तहसम्म विभिन्न संस्थागत संरचना गठन गरी क्रियाशील रहेका छन् । स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति पनि यस्तै संरचना मध्येको एक हो । स्थानीय तहमा हुने विपद् व्यवस्थापनको सन्दर्भमा यस समितिको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ । स्थानीय तहमा गरिने विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढङ्गबाट सम्पन्न गर्न समितिले यस सम्बन्धी छुट्टै योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने हुन्छ । विद्यमान कानूनी व्यवस्था अनुरूप समेत स्थानीय तहले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक रहेको छ ।

भौगोलिक स्वरूप, अवस्थिति, जलवायु तथा मानवीय क्रियाकलापका कारण विपद्को दृष्टिबाट माण्डवी गाउँपालिका जोखिममा रहेको छ । सम्भावित भूकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, हावाहुरी, असिना, चट्याङ्ग, खडेरी, महामारी, जङ्गली जनावर आतङ्क बाली तथा पशुपंक्षीमा रोग लाग्ने जस्ता प्रकोपका कारण माण्डवी गाउँपालिका प्रत्येक वर्ष ठूलो जनधनको क्षति हुने गरेको छ । वि. सं. २०७९ सालमा गएको पहिरो र त्यस पछिका वर्षमा गएको पहिरो, बाढी र आगलागीका कारण गाउँपालिकाको ठूलो स्रोत प्रभावित घरधुरीहरूलाई राहत व्यवस्थापनका, स्थानान्तरण र जीविकोपार्जन पुनःस्थापना गर्नमा लागेको छ । माण्डवी गाउँपालिकाले पहिरोको जोखिममा रहेका बस्तीको अध्ययन विश्लेषण गरी उच्च जोखिममा रहेका परिवारलाई सुरक्षित ठाउँमा सार्ने प्रयत्न गरिरहेको छ ।

यस गाउँपालिकाका समुदायमा विपद् बाट हुने जनधनको क्षति न्यूनीकरण गर्न विपद्को पूर्वतयारी गरी उपलब्ध मौसम पूर्वानुमानको आधारमा पूर्वकार्य गर्नुका साथै विपद्जन्य घटना भइहालेमा प्रभावकारी प्रतिकार्य गरी विपद्को प्रभाव कम गर्न स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) को खण्ड (न) र नेपाल सरकारबाट जारी विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०७६ समेतको आधारमा माण्डवी गाउँपालिकाको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन, २०७६ को परिच्छेद २ दफा ५ को उपदफा (क) बमोजिम माण्डवी गाउँपालिकाले विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरेको छ ।

१.२ योजनाको उद्देश्य

उद्देश्य

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मुख्य उद्देश्य विपद् जोखिम व्यवस्थापन (विपद् पूर्व, विपद्को समय र विपद् पश्चात) का लागि सरोकारवाला निकायहरूको सक्रिय सहभागितामा आवश्यक गतिविधिहरू सञ्चालन गर्नु, सम्भावित जनधनको क्षति कम गर्दै विपद् उत्थानशील समुदाय निर्माण गर्नु हो । साथै प्रकोप पूर्वसूचना प्रणालीका साथै उपलब्ध मौसम पूर्वानुमान सुचनाको उपयोग गरी उपलब्ध अवसर समयमा उपयुक्त पूर्वतयारी र पूर्वकार्य गरी सम्भावित विपद्बाट जनधनको रक्षा गर्नु र विपद् प्रभाव कम गर्नु हो ।

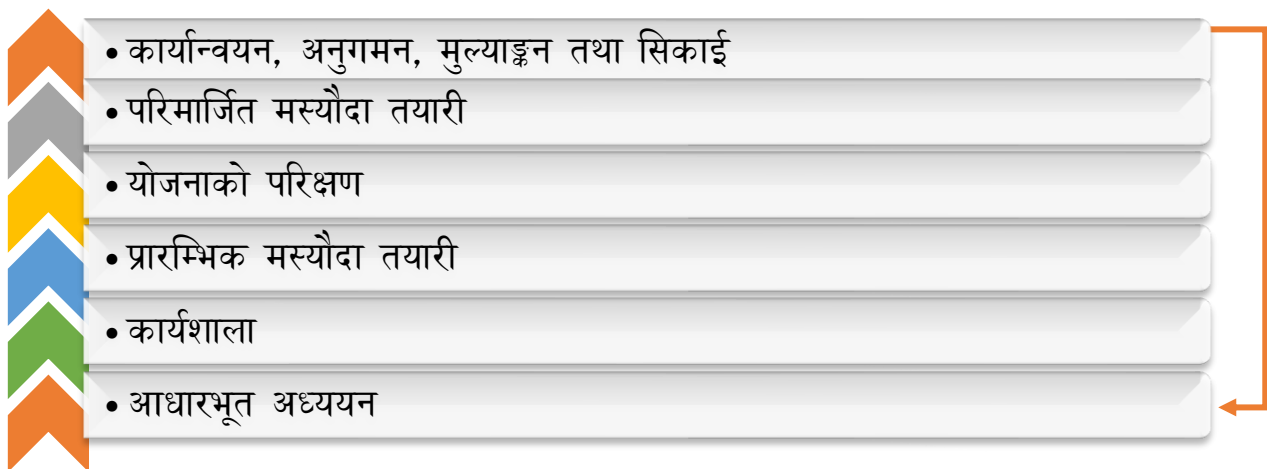
विशिष्ट उद्देश्य:

१. विपद् पूर्व तयारी र प्रतिकार्यका लागि विषयक्षेत्रका भूमिका तथा जिम्मेवारी निर्धारण गर्नु,
२. विपद् पूर्व तयारी र प्रतिकार्यका लागि मुख्य जिम्मेवार तथा सहयोगी सरोकारवाला निकाय बीचमा प्रभावकारी समन्वय, सहकार्य अभिवृद्धि गराउने र अद्यावधिक गर्नु,
३. विपद्को लेखाजोखा, जोखिम नक्साङ्कन, विगतमा घटेका विपद्का घटनाको तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषणका आधारमा योजना तर्जुमा गर्नु,
४. विपद् पूर्व तयारी र प्रतिकार्यका लागि सामान्य पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वकार्य तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू तय गर्नु,

५. विपद् पूर्व तयारी र प्रतिकार्यका लागि हाल उपलब्ध स्रोत, साधन र जनशक्तिको लेखाजोखा एवम् सम्भावित विपद्को सामना गर्न सक्ने गरि आवश्यक क्षमताको आंकलन, प्रक्षेपण र प्रबन्ध गर्नु,
६. गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने जनसमुदाय विशेष गरी महिला, पुरुष, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, विपन्न र पछाडि परेका समूहको योजना निर्माण प्रक्रिया र कार्यान्वयनमा समान प्रतिनिधित्व र अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्नु।

१.३ योजना तर्जुमा प्रक्रिया

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०७६ ले स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको नेतृत्व र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको क्षेत्रमा संलग्न निकाय तथा विषयक्षेत्रको सहभागितामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। सोही व्यवस्था अनुसार माण्डवी गाउँपालिकाले सहभागितामूलक प्रक्रिया अपनाई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरेको छ। विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएको प्रक्रियागत ढाँचा देहाय बमोजिम रहेको छ:

चित्र १ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको अवधारणागत ढाँचा

स्रोत: विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०७६

माथि उल्लिखित योजना तर्जुमाका चरण सङ्क्षेपमा तल चर्चा गरिएको छ:

१.३.१ गाउँ विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयारीका लागि सर्वप्रथम मिति २०८१।०८।२७ र २८ मा गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन समितिले तयारी बैठकको आयोजना गरेको थियो। बैठकले योजना तर्जुमा गर्न विषयक्षेत्र निर्धारण गर्नुका साथै विगतका विपद्का घटना सम्बन्धी तथ्याङ्क, प्रकोप नक्सा, सङ्कटासन्नता तथा जोखिम आंकलन, मौसम पूर्वानुमान एवम् पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् सम्बन्धी विद्यमान सन्दर्भ सामग्रीको समीक्षा गर्न र योजना तर्जुमा प्रक्रियामा प्राविधिक सहयोग गर्नका लागि अनुभव प्राप्त विज्ञ समेत रहेको प्राविधिक कार्यसमूह (Technical Working Group) गठन गरेको थियो। प्राविधिक कार्यसमूहको बैठकको कार्यसूची **अनुसूची-१** मा संलग्न गरिएको छ। स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकले प्राविधिक कार्य समूहलाई काम, कर्तव्य र जिम्मेवारी सहित **अनुसूची-२** बमोजिमको कार्यदिश प्रदान गरेको थियो। बैठकले स्थानीय तहमा कार्यरत सरोकारवाला र साझेदार संस्थाको पहिचान तथा सूचीको प्रस्ताव तयार गरी सूचीलाई पूर्णता प्रदान गर्ने विषयलाई कार्यसमूहको जिम्मेवारीमा समावेश गर्ने निर्णय समेत गरेको थियो। यसरी पहिचान गरिएका सरोकारवाला निकायहरूको विवरण **अनुसूची-३** मा समावेश गरिएको छ।

१.३.२ आधारभूत अध्ययन

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिबाट स्थानीय विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी मौजुदा नीति, योजना, विपद्का घटना सम्बन्धी तथ्याङ्क र प्रकाशन, प्रकोप नक्सा लगायत अन्य सान्दर्भिक सामग्रीको पुनरावलोकन र समीक्षा गरी विपद् जोखिम सम्बन्धी आधारभूत अध्ययन (Baseline Study) र विश्लेषण गरिएको थियो। योजना तर्जुमाका क्रममा देहाय बमोजिमका तथ्याङ्क, दस्तावेज, प्रकाशन र अभिलेखको समेत अध्ययन तथा विश्लेषण गरिएको थियो:-

- ❖ नेपालको संविधान २०७२
- ❖ विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका नीति, ऐन, नियम तथा निर्देशिका,
- ❖ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०७५ तथा प्रदेश र स्थानीय तहको रणनीतिक कार्ययोजना,
- ❖ विगत पाँच वर्षको दस्तावेज गरिएका र समूहगत छलफलको माध्यमबाट विगत तीस वर्ष वा सो भन्दा अगाडिका विपद्का घटना सम्बन्धी तथ्याङ्क र प्रकाशन, प्रकोप नक्सा, सङ्कटासन्नता तथा जोखिम आंकलन, मौसम पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली सम्बन्धी तथ्याङ्क, दस्तावेज, प्रकाशन र अभिलेख,
- ❖ प्यूठान जिल्लाको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१
- ❖ स्थानीय तहको विपद्को इतिहास (भूकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, हावाहुरी, चट्याङ्, खडेरी, महामारी, सडक दुर्घटना, जङ्गली जनावर आतङ्क आदि),
- ❖ विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा गरिएका विगतको अभ्यास, अनुभव तथा सिकाई,
- ❖ माण्डवी गाउँपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण,
- ❖ जनसङ्ख्या विवरण, सडक सञ्जाल, नदी, बसोबास क्षेत्र तथा गाउँपालिकाको सीमाना देखिने नक्सा,
- ❖ माण्डवी गाउँपालिकाको वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम २०८०।०८१ र २०८१।०८२
- ❖ माण्डवी गाउँपालिका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन २०७६
- ❖ माण्डवी गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुनर्लाभ योजना २०८०
- ❖ माण्डवी गाउँपालिकाको विपद् प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारलाई राहत वितरण मापदण्ड तथा आर्थिक सहयोग सम्बन्धि मापदण्ड २०७९ (पहिलो संसोधन) २०८१
- ❖ माण्डवी गाउँपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल
- ❖ प्रतिबद्ध लै.स.सा.स ढाँचा (GEDSI Framework) र लैङ्गिक विश्लेषण प्रतिवेदन
- ❖ विपद् उत्तरदायी सामाजिक सुरक्षासँग सम्बन्धित प्रतिवेदन र तथ्यांकहरू

१.३.३ विषयगतक्षेत्र सम्बन्धी अवधारण

माण्डवी गाउँपालिकामा सम्भावित विपद्को जोखिमलाई व्यवस्थापन गर्न गाउँपालिका अध्यक्षको अध्यक्षतामा गाउँ विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भएको छ (अनुसूची ८) । वडा अध्यक्षको अध्यक्षतामा वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति पनि गठन गरिएको छ। गाउँपालिकामा विपद् जोखिम व्यवस्थापनको लागि सरोकारवाला निकायको सहभागितालाई सुनिश्चित गर्न विषयगतक्षेत्र समितिको व्यवस्था गरिएको छ । विषयगत क्षेत्रको विस्तृत विवरण अनुसूची १० मा र विषयगतक्षेत्रको कार्ययोजना परिच्छेद ३ मा संलग्न छ।

१.३.४ विषयगतक्षेत्र उपसमितिको गठन

विषयगत क्षेत्रको रूपमा योजनाको प्रस्ताव तयार गर्न ८ वटा विषयगत क्षेत्र गठन गरिएको थियो । विषयगत क्षेत्र समितिको बैठकको कार्यसूची अनुसूची-४ मा प्रस्तुत गरिएको छ। विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाको विवरण अनुसूची-९ मा र ती निकायको कार्यशर्त अनुसूची-५ मा समावेश गरिएको छ।

१.३.५ कार्यशाला गोष्ठी

विषयगत क्षेत्रको प्राप्त योजनाको प्रस्ताव उपर छलफल गर्न स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको नेतृत्वमा कार्यशाला गोष्ठी आयोजना गरिएको थियो । कार्यशालामा विषयगत क्षेत्रबाट प्रस्तावित विवरण तथा योजना उपर छलफल गरी सुझाव सङ्कलन गरिएको थियो । कार्यशाला गोष्ठीको कार्यसूची अनुसूची-७ मा संलग्न रहेको छ ।

मिति २०८१/०८/२७ र २८ गते सञ्चालित कार्यशाला गोष्ठीमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्य, विषयक्षेत्रका सदस्य सङ्घ/संस्था, रेडक्रस, निजी क्षेत्रका प्रतिनिधि, विज्ञ लगायतका सरोकारवालाको सहभागिता रहेको थियो । कार्यशालाको सञ्चालन तथा सहजीकरण विज्ञ कार्यसमूहले गरेको थियो । योजना तर्जुमा प्रक्रियामा मानवीय सहायतामा संलग्न सरकारी निकाय तथा राष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था संलग्न थिए ।

१.३.६ योजनाको मस्यौदा तयारी

उपलब्ध नीति, कानून तथा दस्तावेजको अध्ययन तथा विश्लेषण, विषयगत क्षेत्रको छलफल र अन्य स्रोतबाट सङ्कलन गरिएका सूचना र कार्यशाला गोष्ठीबाट प्राप्त निष्कर्ष र सुझाव समावेश गरी गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रस्तुत मस्यौदा तयार गरिएको छ ।

१.३.७ योजनामा प्रस्तावित क्रियाकलापको परिक्षण

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मस्यौदामा प्रस्ताव गरिएका मुख्य क्रियाकलाप उपयुक्त भए नभएको तथा प्रस्तावित क्रियाकलाप गर्ने क्षमता गाउँपालिका तहमा उपलब्ध भए नभएको सुनिश्चित गर्न सरोकारवालाको सहभागितामा कृत्रिम घटना अभ्यास मार्फत परीक्षण गरिनेछ । यस्तो परीक्षणबाट प्राप्त भएका सुझाव एवं सिकाइलाई यो योजना समीक्षा गर्ने चरणमा संलग्न गरिनेछ ।

१.३.८ पृष्ठपोषण सङ्कलन र अन्तिम मस्यौदा तयारी

कार्यशालाबाट प्राप्त राय एवं सुझाव सहित तयार भएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मस्यौदामा सरोकारवाला निकाय, सङ्घ संस्था र विज्ञहरूको सुझाव लिइएको थियो । यसरी प्राप्त भएका सुझावलाई स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले पुनरावलोकन गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अन्तिम रूप दिइएको छ ।

परिच्छेद २

विपद् जोखिम र व्यवस्थापनको अवस्था

यस परिच्छेदलाई दुई खण्डमा विभाजन गरिएको छ। खण्ड क मा यस गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय उल्लेख गरिएको छ र खण्ड ख मा विपद् जोखिम र व्यवस्थापनको अवस्था विश्लेषण गरिएको छ।

खण्ड क

२.१ गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय

माण्डवी गाउँपालिका लुम्बिनी प्रदेशको प्यूठान जिल्लाका ९ स्थानीय तह मध्येको एक गाउँपालिका हो। साविकका मर्कावाड, नयाँगाउँ, रम्दी र उदयपुरकोट गाविसहरू समेटेर माण्डवी गाउँपालिका घोषणा गरिएको थियो। यस गाउँपालिकामा ५ वडाहरू रहेका छन्। गाउँपालिकाको सहरी क्षेत्रको रूपमा विकास भएका क्षेत्रहरूमा व्यापार, उद्योग, कलकारखाना, प्राकृतिक श्रोत तथा सामाजिक महत्वका क्षेत्रहरू रहेका छन्। औषत पारीवारीक आम्दानीमा कृषि व्यवसायको सवैभन्दा ठुलो हिस्सा रहेको छ र स्थानीय वासिन्दाको आम्दानीको अर्को मुख्य श्रोतको रूपमा वैदेशिक रोजगारी पनि एक हो। पाँच वटै वडाहरू सडक सञ्जालमा आवद्ध भैसकेको भए तापनि केही वडाहरूमा वर्षायाममा यातयात तथा ढुवानीका साधनहरू सञ्चालन हुन सक्दैनन्। यस पालिका भएर माडी नामको नदी वग्ने गर्दछ सोही नदीको नामबाट यस पालिकाको नाम रहेको बुझिन्छ तर कुनै पनि दस्तावेजमा सो कुरा उल्लेख भएको भेटिदैन।

२.१.१ भौगोलिक अवस्था सीमा र क्षेत्रफल

लुम्बिनी प्रदेशको प्यूठान जिल्लामा अवस्थित माण्डवी गाउँपालिका भौगोलिक हिसाबले $27^{\circ}41'30''$ देखि $27^{\circ}50'30''$ र पूर्व देशान्तरसम्म $83^{\circ}49'30''$ देखि $84^{\circ}06'30''$ उत्तरी अक्षांश सम्म अवस्थित छ। यो गाउँपालिका समुद्री सतहबाट ४९२ मिटर उँचाईदेखि १८८२ मिटर सम्मको उँचाईमा फैलिएको छ। ११३.०८ बर्ग किमि क्षेत्रफल रहेको यस गाउँपालिकाको उत्तरमा स्वर्गद्वारी र प्यूठान नगरपालिका पश्चिमतर्फ दाङ जिल्ला, दक्षिणमा सरुमारानी गाउँपालिका र पूर्वमा ऐरावती र मल्लरानी गाउँपालिका रहेका छन्।

२.१.२ गाउँपालिकाको जनसङ्ख्या तथा सामाजिक संरचना सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को प्रारम्भिक नतिजा अनुसार माण्डवी गाउँपालिकामा ३७९४ घर धुरीको बसोबास रहेको छ। ती घर धुरी अन्तर्गतको कूल जनसङ्ख्या १५,८६३ रहेको छ। माण्डवी गाउँपालिकामा राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार ३७९४ परिवारमा १५,८६३ जनसङ्ख्या रहेको छ। जसमा पुरुषको संख्या ७,०३९ र महिलाको संख्या ८,८२४ रहेको छ। परिवारको औसत आकार ४.१८ लैंगिक अनुपात ७९.७७, वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर ०.५०, जनघनत्व १४०, साक्षरता दर ८१.६ प्रतिशत र झण्डै १९.१९ प्रतिशत जम्मा हाल खनजोत हुने उपयुक्त जमिनको रूपमा रहेको छ। माण्डवी गाउँपालिकाको राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार यस गाउँपालिकामा ३०६८ घरधुरी र जनसङ्ख्या १५०५८ रहेको थियो। २०७८ को जनसङ्ख्या अघिल्लो जनगणना २०६८ को तुलनामा ८०५ ले र घरधुरी सङ्ख्या ७२६ ले बढेको देखिन्छ। गाउँपालिकाको जनसङ्ख्या सम्बन्धी संक्षिप्त विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २ वडागत जनसङ्ख्या, क्षेत्रफल र जनघनत्वको विवरण

वडा नं.	घरधुरी	महिला	पुरुष	जनसङ्ख्या	क्षेत्रफल(वर्ग कि मि)	जनघनत्व (प्रति वर्ग कि मि)
१	६९०	१४३२	१६८४	३११६	१८.५५	१६८
२	७१३	१५६१	१८०३	३३६४	२२.०७	१५२
३	१०४३	१७०४	२१९४	३८९८	१९.६१	१९९
४	७०१	१२७४	१७९१	३०६५	३१.३७	९८
५	६४७	१०६८	१३५२	२४२०	२१.४७	११३
जम्मा	३७९४	७०३९	८८२४	१५८६३	११३.०८	१४०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

यस गाउँपालिकामा विगत ५ वर्ष देखि सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाइरहेका नागरिकको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :

तालिका: ३ सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्नेको बार्षिक विवरण:

सामाजिक सुरक्षाको प्रकार	२०७५ साल	२०७६ साल	२०७८ साल	२०७९ साल	२०८० साल	२०८१ साल
ज्येष्ठ नागरिक भत्ता	४२६	४४६	५३४	७२४	७४६	७५५
दलित ज्येष्ठ नागरिक	१२६	१४२	११५	१०३	११४	२२३
एकल महिला	४२	३९	२२३	१७१	१४५	१३४
विधवा	४९१	५१६	२८४	२९१	३०५	३१७
पूर्ण अपाङ्गता भत्ता	११	१९	२०	२०	२१	२२
अति अशक्त भत्ता	४४	५७	६७	७२	८०	८१
दलित बालबालिका	३७४	३५२	२९१	२७६	२५७	२४२
जम्मा	१५१४	१५७१	१५३४	१६५७	१६६८	१७७४

स्रोत: माण्डवी गाउँपालिकाको (सामाजिक सुरक्षा शाखामा रहेको) तथ्याङ्क, २०८१

२.१.३ गाउँपालिकाको अपाङ्गता भएका जनसङ्ख्या

माण्डवी गाउँपालिकामा निम्न रूपमा अपाङ्गता भएका जनसङ्ख्या रहेको छ ।

तालिका: ४ अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू सम्बन्धी विवरण

अपाङ्गता प्रकार	कुल	पुरुष	महिला
शारीरिक अपाङ्गता	८७	५३	३४
दृष्टि सम्बन्धि अपाङ्गता	५	१	४
स्वर बोलाइ सम्बन्धि अपाङ्गता	१४	५	९
श्रवण दृष्टिविहीन अपाङ्गता	१	१	०
न्यून दृष्टिविहिन	२०	१७	३
बहिरोपन	२०	७	१३
मानसिक वा मनोसामाजिक	२	०	२
बौद्धिक अपाङ्गता	१७	१२	५
अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफिलिया)	१	१	०
अटिजम्	०	०	०
बहुअपाङ्गता	१	०	१
अन्य	८	५	३
जम्मा	१७६	१०२	७४

स्रोत: माण्डवी गाउँपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल २०८०

नेपाल सरकारबाट औषधि उपचार खर्च पाउने व्यक्तिहरू सम्बन्धी विवरण

वडा नं	१	२	३	४	५	जम्मा
दिर्घ रोगी (मुटु रोगी, क्यान्सर, मृगौला)	७	३	३	२	२	१७

स्रोत: माण्डवी गाँउपालिका स्वास्थ्य शाखा २०८२

२.१.४ गाउँपालिकामा रहेका प्रमुख नदी ताल तलैया

यस गाउँपालिकाका प्रमुख नदीनाला तथा खोलामा माडी नदी, झिमरुक नदी अरङ्ग खोला, खुक्ली खोला लगायत साना र ठूला खोलाहरू रहेका छन् । वडागत प्रमुख नदी तथा खोलानालाको विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका: ५ वडागत प्रमुख खोलानाला र नदीको विवरण

वडा नं.	प्रमुख खोला	प्रभाव पार्ने समुदाय तथा बस्तीहरू
१	अरङ्ग खोला	वढेचौर, कुमालटार र अरङ्ग खोला
	माडी नदी	सिमलचौर, गर्जेने
	तिमिले खोला	तिमिले
	खुक्ली खोला	वढेचौर
	बागे खोला	पल्याङ्ग
	मसुरे खोला	मसुरे
२	अरङ्ग खोला	ढिकावन
	काब्रेखोला	काब्रे
	खुक्लीखोला(मर्ने खोला, ढोड खोला, काब्रेखोला)	मरकावाङ्ग, रातापानी
	भुल्के खोला	भुल्के, रातापानी फुलवारी अविरे
३	माडी नदी	नयागाँउ, जस्पुर, देवीस्थान
	झ्याङलाङ खोला	नयाँयाउँ
	पाकुरी खोला	जस्पुर
	हिरङ्ग खोला	लामाचौर
४	अरङ्ग खोला	मुगचौर, आपचौर, दक्सुने, गरुले, फरिन्डे, वुर्दी, वालुवा, पेदी, फुलवारी र वुटेनी
	कुसुन्डे खोला	डाँडाकटेरी, चोरपानी, तिल्केनी
५	झिमरुक खोला	तिघ्रा, आपचौर, रम्दीवेशी, जोत्रे
	तिघ्रा खोला	तिघ्रा
	चोरपानी खोला	चोरपानी र अद्रुस
	चावे खोला	मारम टोल र ज्योती प्रा वि
	चिसापानी खोला	रम्दीवेशी

स्रोत: वडास्तरीय समुह छलफलको निष्कर्ष, २०८१

२.१.५ भौतिक पूर्वाधार र सेवा

विद्यालय:- यस गाउँपालिकामा सामुदायिक तथा संस्थागत गरी जम्मा २८ वटा विद्यालय र २ वटा सिकाई केन्द्रहरू रहेका छन् । आपत्कालीन अवस्थामा जस्तै: बाढीपहिरो आउँदा गाउँ, टोलका परिवारले आश्रय लिन सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयका कक्षाकोठा र परिसर प्रयोग गर्नुपर्ने वाध्यता रहेको छ । कतिपय विद्यालयमा वा विद्यालय जाने सडकमा पहिरो वा दुङ्गा लडेर आउन सक्ने जोखिम छ ।

वडा नं	१	२	३	४	५
सामुदायिक	५	६	५	६	४
संस्थागत	०	०	२	०	०
सिकाई केन्द्र	१		१		
जम्मा	५+१	६	७+१	६	४

स्रोत: माण्डवी गाउँपालिकाको वार्षिक शैक्षिक प्रतिवेदन, २०८०/०८१

स्वास्थ्य सेवा:- यस गाउँपालिकामा ५ वटा स्वास्थ्य चौकी र ३ वटा स्वास्थ्य इकाइ रहेका छन् ।

वडा नं	१	२	३	४	५	जम्मा
आधारभूत अस्पताल	०	०	०	०	०	०
स्वास्थ्य चौकी	१	१	१	१	१	५
सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	०	१	०	१	१	३
गाउँघर क्लिनिक	३	३	३	३	३	१५
खोप क्लिनिक	५	५	५	५	५	२५
स्वास्थ्यकर्मी	५	६+२	७	५+२	६+२	३८ (गाउँपालिकामा ३ जना समेत गरी)
आर. आर. टी.	१	१	१	१	१	५
स्वयमसेविका	४	९	९	१०	९	४१

स्रोत: माण्डवी गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखा

सञ्चार सेवा र पूर्वसूचना:- यस गाउँपालिकामा मोबाइल टेलिफोन, एफ एम रेडियो, टेलिभिजन, सामाजिक सञ्जालका साथै माइक, साइरन लगायतका स्थानीय उपकरण मार्फत् सूचना आदानप्रदान गर्न सकिन्छ । सुरक्षा निकायसँग वाकिटकी सेट समेत रहेका छन् ।

उद्धार सामग्री, प्रविधि, औजार:- गाउँपालिका सँग न्यूनतम उद्धार सामग्री जस्तै: लाईफ ज्याकेट, सुरक्षा हेलमेट, स्ट्रेचर, माईक, आगो निभाउने यन्त्र, पेट्रोलवाट चलाउने आरा मेसिन, गैटी, सावेल, गल, घन आदि छन् । हाल गाउँपालिकामा मौज्जात रहेको सामग्री विवरण परिच्छेद ४ मा समेटिएको छ ।

नजिकको बजार, पसलको विवरण:- गाउँपालिकाको मुख्य बजार जस्पुर र देवीस्थान क्षेत्र हो । । स्थानीयस्तरमा तिराम, रातापानी, लामाचौर, नयागाँउ, धोवाघाट, रम्दी जस्ता स्थानमा स्थानीय वजारहरू छन् । साथै गाउँगाउँमा पनि दैनिक उपभोगका सामान पाइने बजार, पसल छन् । मुख्य किनमेलको लागि भने जस्पुर र देवीस्थान बजार नै मुख्य गन्तव्य हो । पालिका बाहिर पालिका केन्द्र जस्पुर वाट ६

कि.मी. को दुरीमा चेरेनेटा, १० कि.मी. दुरीमा विजुवार र १४ कि.मी. दुरीमा वाग्दुला जस्ता प्यूठानका प्रमुख वजार केन्द्र रहेका छन । गाउँका पसलमा प्यूठानका प्रमुख वजार केन्द्र विजुवार,वाग्दुला, जस्पुर र देवीस्थान बजारबाट सामग्री लगिन्छ । समुदायलाई कतिपय सुविधा गाउँमा उपलब्ध भए तापनि धेरै समुदायका लागि उपचार, शिक्षा तथा अन्य कामको लागि जस्पुर र देवीस्थान नै पुग्नुपर्ने हुन्छ । गम्भीर खालको बिरामी वा घाइतेको उपचारको लागि जिल्ला अस्पताल विजुवार छिमेकी जिल्ला दाङ, उच्च शिक्षाको लागि छिमेकी जिल्ला दाङ , वुटवल र काठमाडौं रोजगारी तथा अन्य सुविधाका लागि छिमेकी जिल्ला दाङ वुटवल काठमाडौ र रोजगारीको सिलसिलामा भारत र वैदेशिक रोजगारीमा समेत जाने गरिन्छ ।

२.१.६ वडा र सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति सम्बन्धी विवरण

सबै वडामा विपद् व्यवस्थापनमा कार्य गर्ने जिम्मेवारी सहित वडा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ । यस गाउँपालिकाका मा टोल विकास संस्था गठन तथा परिचालन कार्यविधि बनाएर प्राय सबै वडामा टोल विकास संस्था गठन भएर परिचालन भएको अवस्था छ । प्राय सबै समुदायमा टोल विकास संस्था रहेको कारण विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रमा कार्य गर्ने गरी टोल विकास संस्थाको जिम्मेवारी तथा भुमिकामा विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका कामहरु थप गरीएको छ । साथै जोखिम क्षेत्रमा रहेका टोल विकास संस्थालाई थप सक्रिय बनाउनको लागि कार्यहरु अगाडी वढाइएको छ। विशेष गरी पहिरोको जोखिमयुक्त स्थानलाई समेटेर ५ वटा टोल विकास संस्थालाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यमा सक्रिय बनाउन विभिन्न कार्यदलहरु गठन समेत गरिएको छ । वडा विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जोखिम क्षेत्रमा रहेका टोल विकास संस्था त्यस अन्तर्गत गठित विभिन्न कार्यदलहरुको विवरण अनुसूची ८ मा उल्लेख गरिएको छ ।

२.२ गाउँपालिकामा विद्यमान प्रमुख प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण

माण्डवी गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्दा वडा/समुदायमा भएका विद्यमान प्रकोपको पहिचान हुन आवश्यक हुन्छ । वडा स्तरमा सहभागीतात्मक संकटासन्नता तथा क्षमता लेखाजोखा गर्ने क्रममा विपद् प्रभावित समुदायका ज्येष्ठ नागरिक, महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवती, सुत्केरी, यौनिक तथा विविध लैङ्गिक व्यक्ति, बुद्धिजिवी, समाजसेवी एवं वडा समिति सदस्य आदिको प्रत्यक्ष सहभागितालाई सुनिश्चित गरीएको थियो । सो क्रममा सामूहिक छलफल, व्यक्तिगत तथा सामूहिक अनुभव र ऐतिहासिक अभिलेखको अध्ययन र विश्लेषण गरेर समुदायमा विगत ३० वर्षदेखि हालसम्म विपद् निम्त्याउने प्रकोपको पहिचान गरी विद्यमान प्रकोपको सूची तयार गरिएको छ । यस सूचीमा बाढी, पहिरो, भूकम्प, महामारी, हावाहुरी, जनावर आतङ्क, आगलागी, खडेरी, चट्याङ, सडक दुर्घटना आदि परेका छन् ।

तालिका: १० वडागत विद्यमान प्रमुख प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण

प्रकोप/वडा	१	२	३	४	५
भूकम्प					
बाढी	३	४	२	४	३
पहिरो	१	१	१	१	१
हावाहुरी	६	५	६	५	६
चट्याङ्ग	७	६	७	६	७
आगलागी	२	२	३	२	२
असिनापानी	८	७	८	७	८
वन्यजन्तु आतंक	४	३	५	३	४
महामारी	१०	१०	१०	१०	१०
सडक दुर्घटना	५	८	४	८	५

खडेरी	९	९	९	९	९
विद्युत करेन्ट	११	११	११	११	११

स्रोत: वडास्तरीय समुह छलफलको निष्कर्ष, २०८१

२.२.१ प्रकोपको स्तरिकरण

यस गाउँपालिकाका वडामा घटेका विपद्का घटनाको आधारमा सहभागितात्मक लेखाजोखा तथा छलफलको माध्यमबाट वडाका विभिन्न प्रकोपको स्तरीकरण गरिएको र वडागत प्रकोप स्तरीकरणबाट आएको सूचनालाई आधार मानि गाउँपालिकाको प्रकोप स्तर निम्नानुसार निर्धारण गरिएको छ।

तालिका: ११ माण्डवी गाउँपालिकाका विद्यमान प्रमुख प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण

मुख्य प्रकोप	भूकम्प	पहिरो	बाढी	वन्यजन्तु आतंक	हावाहुरी	आगलागी	असिना पानी	महामारी	खडेरी	चट्याङ्ग	सडक दुर्घटना	विद्युत करेन्ट
प्रासाङ्गिक		५	१६	१९	२८	११	३८	५०	४५	३३	३०	५५
स्तर		पहिलो	तेस्रो	चौथो	पाचौ	दोस्रो	आठौ	दशौ	नवौ	सातौ	छैठौ	एघारौ

स्रोत: माण्डवी गाउँपालिकाको पालिका स्तरीय कार्यशाला २०८१

२.२.२ गाउँपालिकामा विगतमा गएका विपद् (ऐतिहासिक समयरेखा विश्लेषण)

यस गाउँपालिकामा विगतका विभिन्न समयमा घटेका प्राकृतिक, गैह्रप्राकृतिक, जलवायु जन्य विपद्का घटनाको ऐतिहासिक समयरेखा, सो को प्रभाव र प्रभावित क्षेत्र निम्नानुसार छ:

तालिका: १२ विपद्को ऐतिहासिक क्षति विवरण

विपद्	घटनाको वर्ष	वडा	विषयक्षेत्रमा परेको प्रभाव	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू
		१	२०७९ सालमा वाढीले वारी कटान गरी करिव १ रोपनीमा क्षति	सिमलचौर	
	२०७९	१	वाढीले ५ घरधुरीको करिव १२ रोपनी खेतमा क्षति साथै मनिराम सुनारको १ घरमा क्षति	वढेचौर	वाढीकटान क्षेत्रमा तटवन्ध निर्माण
	२०७९	२	वाढीले ५ घरधुरीको करिव ३० रोपनी जती खेत पुरेको	ढिकावन	खोलामा तटवन्ध निर्माण गरीएको
	२०८१	२	वाढीले १ घरधुरीको १ रोपनी खेतमा क्षती धानवाली पुरेको	ढिकावन	खोलामा तटवन्ध निर्माण गरीएको
	२०७९	२	१२ रोपनी खेत कटान	मर्कावाड	
	२०७९	२	१२० रोपनी खेत कटान	ढिकावन	
	२०७९ असोज		२० घरधुरीले मार्सिवाड लिफ्ट सिंचाईको पम्पहाउसमा क्षती	मार्सिवाड	

विपद्	घटनाको वर्ष	वडा	विषयक्षेत्रमा परेको प्रभाव	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू
	२०७९ असोज	३	स्याउलेघारी टोलमा ४ घरमा क्षती, ४ घर उच्च जोखिममा तथा खेतियोग्य जमिनमा क्षती	गितखोली	
	२०७९ असोज	३	झ्याङवाङ खोलाले ७० घरधुरीले प्रयोग गर्ने सिंचाई कुलोको बाँध तथा कुलोमा बर्षेनी क्षेती पुर्याउने गरेको	टार	
		३	गढीखोलाको बाढी होमपाईप बुझिएर बाढी बस्तीमा पसेर २५ घर उच्च जोखिममा	लामाचौर	तारजाली खोलाको दुबैतर्फ
		३	माण्डवी नदीले जागुडीबगर सा.बन. मा क्षती पुर्याउने तथा १ झुलुंगे पुल उच्च जोखिममा	लामाचौर	तटबन्धन
		३	झ्याङवाङ खोलाको बाढीले वर्षेनी ७ परिवारको खेतियोग्य जमिन पटान गर्ने गरेको	चिदिआर	
		३	गुभारखोलाले खोलावारी पारीको खेतमा क्षती तथा नमुना मा.वि. उच्च जोखिममा	योगीटोल तथा आर्नेटोल	
		३	माण्डवी नदीले ५० घरधुरीको खेत तथा लिफ्ट सिंचाईको पम्पहाउस उच्च जोखिममा	कछार	
		३	गुवाखोला र माण्डवी नदीको मिल्ने स्थानमा रहेको ३५० घरधुरीले प्रयोग गर्ने लिफ्ट खानेपानीको इनार र पम्पहाउस बाढीको उच्च जोखिममा ।		
		३	माण्डवी नदीले ६५ घरधुरीले प्रयोग गर्ने लिफ्ट खानेपानीको ईनार र पम्पहाउस उच्च जोखिममा	घर्तिटोल तथा भट्टाईटोल	
		३	झ्याङवाङ खोलाले १०० घरधुरीको १३ बिगाहा जमिनमा लाम्ने सिंचाइकुलोको बाँध बगाएको	तल्लोकुला फाँट	
		३	माण्डवी नदीले ५० घरधुरीको जमिन कटान गदैरगरेको तथा लिफ्ट खानेपानीको पम्प हाउस जोखिममा ।	दारीमचौर	

विपद्	घटनाको वर्ष	वडा	विषयक्षेत्रमा परेको प्रभाव	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू
		३	माण्डवी नदीले ८० रोपनी जमिन कटान गरी सकेको, १० घरधुरीको ३५० रोपनी जग्गा कटानको उच्च जोखिममा तथा १० घर उच्च जोखिममा	साविक २ जामुनी टोल	
		३	माण्डवी नदीले ८० रोपनी जमिन कटान गरी सकेको, १० घरधुरीको ३५० रोपनी जग्गा कटानको उच्च जोखिममा तथा १० घर उच्च जोखिममा	साविक २ जामुनी टोल	
		३	माण्डवी नदी तथा चित्रेखोला कटानले गर्दा २५० घरधुरी उच्च जोखिममा तथा प्रहरी विट पनी उच्च जोखिममा	जस्पुर बगैँचा देखि एकलेपिपल तथा देविस्थान	
	२०६८	५	दोन्दरे खोलाले कटान गरी १९ घरधुरीलाइ हिड्डुल गर्न कठिनाई परेको छ ।		अस्पताल लागि उपचार गरेको ।
पहिरो	२०७९	१		थापाटोल	पुर्नस्थापना लाभग्राही कायम भइ जग्गा
	२०७९	१		उपल्लो टोला	
	२०७९	१		माझ टोल	
	२०७९	१		जेमुरे	
	२०७९	१	६ घर विस्थापित	थापा टोल	
	२०७९	१		छेडा पोखरी टोल	
	२०७९	१	पहिरोले १ घरधुरीको करिव २ रोपनी खरवारीमा क्षती	खरीवाड	पहिरो जोखिम क्षेत्रमा ग्याविन जाली लगाएको
		१	२०७९ सालमा पहिरोले १ घरधुरीको करिव १ रोपनी खरवारीमा क्षती	राइपाल पहिरो	नभएको
	२०७९	१	पहिरोले १ घरधुरीको करिव १ रोपनी वारी र खरवारीमा क्षती	तिराम सानचौर पहिरो	हुम वहादुर खत्री पुर्न निर्माणको लागी लाभग्राही छनौट
	२०७९	१	पहिरोले १ घरधुरीको २ रोपनी जती वारी र खरवारीमा क्षती	डाम्री खोला	केही कार्य नभएको
	२०७९		१ घरधुरीको २ रोपनी वारीमा क्षती	कुमालटार	नाली सरसफाइ तथा भल तर्काउने काम भएको
	२०८१	१	२०८१ सालमा पहिरो को कारण विस्ना रानाको घरमा पुर्ण क्षति	कुमालटार	पुर्न निर्माणको लागी लाभग्राही कायमको लागी प्रकृया थालेको

विपद्	घटनाको वर्ष	वडा	विषयक्षेत्रमा परेको प्रभाव	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू
					साथै नाली सरसफाइ तथा भल तर्काउने काम भएको
	२०८१	१	पहिरोको कारण ४ घर उच्च जोखिममा रहेको कारण मनसुन समयमा विद्यालय क्षेत्रमा अस्थायी आवासमा वस्दै आएको	सिमल चौर	मनसुनको समयमा आफ्नो घर तथा समुदाय वाट बाहिर वस्दै आएको, बाढी क्षेत्रमा तटबन्ध गरेको तर पहिरो जोखिम क्षेत्रमा केही कार्य नभएको
	२०७९	१	पहिरोले ४ घरधुरीको करिव १५ रोपनी वारी मा दरारहरू आइ क्षती	तिमिले	४ जना पुर्नस्थापनाको लागि लाभग्राही छनौट भइ घडेरी खरीद प्रकृत्यामा रहेको साथै पहिरो प्रभावित ४ घरधुरी छिमेकीको घरमा वसेको साथै क्षती भएको वारीमा खनजोत गरी खेती गर्न सुरु
	२०७९	१	१ घरधुरीको करिव २ रोपनी खरवारी तथा वारीमा क्षती २०७९ सालमा पहिरोले १ घरमा आशिक क्षति दरार आएको	तल्लो माझ टोल	१ घरधुरी पुर्न निर्माणको लागि लाभग्राही छनौट
	२०७९	१	१ घरधुरीको करिव १ रोपनी वारी मा क्षती, २०७९ सालमा पहिरोले २ घर भेसराज खड्का र यान व घर्तीमगरको घरमा पुर्ण क्षति	जेमुरे	२ घरधुरी पुर्ननिर्माणको लागि लाभग्राही छनौट भइ घर निर्माण भइरहेको
	२०७९	१	४ घरधुरीको करिव २ रोपनी जती खरवारीमा क्षती	छेडा पोखरी	टोल विकास सस्थाले सुख्खा पर्खाल लगाएको
	२०७९	१	पहिरोले तेज वहादुर नेपालीको घरमा पुर्ण क्षती	वढेचौर	२ घरधुरी पुर्ननिर्माण लाभग्राही छनौट भइ घर निर्माण कार्य भइरहेको साथै
	२०७९	१	२५ घरधुरी को करिव ४० रोपनी वारीमा दरारहरू आएको र २०७९ सालमा दरार आइ ४ घरमा पुर्ण क्षति	सिरकोट टोल	४ घरधुरी पुर्ननिर्माण लाभग्राही छनौट भइ घर निर्माण भइरहेको साथै २ घरधुरी आफ्नै घर मर्मत गरी, १ घरधुरी अस्थायी आवासमा वस्दै आएको र घर निर्माण भइरहेको साथै दरार आएको वारी खनजोत गरी खेती गरेको

विपद्	घटनाको वर्ष	वडा	विषयक्षेत्रमा परेको प्रभाव	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू
	२०७९	१	१० घरधुरीको करिव ८ रोपनी वारीमा दरार आएको २०७९ सालमा दरार आइ ४ घरमा पुर्ण क्षति	तिराम उपल्लो माझटोल	४ घरधुरी पुर्ननिर्माणको लाभग्राही छनौट भइ ३ घर निर्माण कार्य भइरहेको
	२०७९	१	देवीस्थान तिराम सडक खण्डमा पहिरोले वाटो अवरुद्ध हुने	दुविनडाँडा	पहिरो हटाइ सडक सुचारु गर्ने गरेको
	२०७९	२	पहिरोले ८ घर वगाएको र २० घरधुरीको खेतीयोग्य करिव १०० रोपनी वारी वगाएको र पुरेको	धनचौर	३४ घरधुरी पुर्नस्थापना लाभग्राही छनौट भइ सुरक्षित स्थानमा जग्गा खरिद प्रकृत्यामा रहेको
	२०७९	२	पहिरोले १ घरधुरीको खेतीयोग्य करिव ४ रोपनी वारी पुरेको साथै खिम वहादुर कामीको १ घरमा आशिक क्षति २०८१ सालमा पहिरोले दुर्गा वहादुर कामीको घरमा पूर्ण क्षती	मर्कावाङ्ग पिपलछेडा	१ घरधुरी पुर्ननिर्माणको लाभग्राही छनौट १ घरधुरी पुर्ननिर्माणको लाभग्राही छनौटको प्रकृत्यामा रहेको र पहिरो क्षेत्रमा वृक्षारोपण गरीएको
	२०७९	२	२०७९ सालमा पहिरोले २घरधुरीको करिव ६ रोपनी वारी वगाएको साथै २ घरमा दरारहरु आई क्षती	करमाचौर काब्रे	पुर्ननिर्माण लाभग्राहीमा छनौट भइ घर निर्माण कार्य भइरहेको र पहिरो क्षेत्रमा वृक्षारोपण गरीएको
	२०७९	२	पहिरोले १ घरधुरीको करिव १ रोपनी जती खरवारीमा क्षती	ढाड	केही कार्य नभएको
	२०७९	२	२ घरमा दरारहरु आएर क्षति साथै पहिरोको कारण २ घरधुरीको वारीमा दरारहरु आएको र करिव २ रोपनी वारीमा क्षती	रातापानी	१ घरधुरी पुर्नस्थापना र १ घरधुरी पुर्ननिर्माणको लाभग्राही छनौट
	२०७९	२	पहिरोको कारण ३ घरधुरीको करिव ३ रोपनी वारी र खरवारी मा क्षति	खुक्लीचौर (ओडार)	केही कार्य नभएको
	२०७९	२	पहिरोको कारण १ घरधुरीको २ रोपनी खरवारीमा क्षती	वेलीपोखरा	पहिरो क्षेत्रमा वृक्षारोपण गरीएको
	२०७९	२	८ घर क्षति	तल्लो धनचौर	समुदाय बाट उद्धार कार्य गरेको
	२०७९	२	१ घर क्षति	मर्कावाड	समुदाय बाट उद्धार कार्य गरेको
		३	पहिरोको कारण नयाँगाउ उदयपुरकोट मोटरवाटोमा असर पानी परेको वेला वाटो बन्द हुने समस्या	आपचौर	पहिरो क्षेत्रमा पहिरो गए पश्चात वाटो सफा गरी सुचारु गर्ने गरेको

विपद्	घटनाको वर्ष	वडा	विषयक्षेत्रमा परेको प्रभाव	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू
	२०८०	३	२०८० सालमा वाटो खनेपछि पहिरो जादा १ घरधुरीको २ रोपनी जती खरवारीमा क्षति	सल्लीकोट	
		३	वन क्षेत्रमा पहिरो गइ घर नजिक पहिरो झरेको र चकचके भालुवाङ्ग सडक खण्ड मा असर पुर्याएको	जस्पुर	पहिरोले वाटो बन्द भएपछि वाटो सफागरी यातयात सुचारु गर्ने गरेको
		३	हिरडखोला कटानका कारणले पहिरो जाँदा गोरेटोबाटो र मन्दिर उच्च जोखिममा	मार्सिवाङ	
		३	सडकका कारण पहिरोले १ घर पुरेको र सडक तल माथिका १० घर उच्च जोखिममा	साविक ५ र ६ को गुवाखोला चोक देखि रियाटोल सम्म	
		३	घर्तिटोलका ११ घर, भलवा टोलका २० घर, भट्टाईटोलका १२ घर तथा पुवालीटोलका ६ घर पहिरोको जोखिममा रहेका ।	साविक ३	
		३	बस्तमिथि बाट झरेको पहिरोले ४ घर उच्च जोखिममा तथा ५० घर जोखिममा तथा खेतियोग्य जमिन पनि जोखिममा	दारीमचौर	
		३	१०० घरधुरीले प्रयोग गर्ने विराजी खानेपानी कोषारमा पहिरोले क्षती पुर्याएको ।	आँपचौर	
		३	प्राकृतिक कुवा पहिरोले पुरेको ।	फोपीनगैरा	
	२०८१	४	२०७९ सालमा पहिरोले २ घरधुरीको ३ रोपनी र	डाँडाकटेरी	केही कार्य नभएको
	२०८१	४	पहिरोले १ घरधुरीको २ रोपनी जती वारीमा क्षति साथै भिम व रानाको घर नजिक रहेको शौचालयमा दरारहरू आएको	डाँडाकटेरी	केही कार्य नभएको
	२०८१	४	१ घरधुरी १ रोपनी जती वारीमा क्षति साथै घरमा दरारहरू आएको	चोरपानी	केही कार्य नभएको
	२०७९	४	२ घरधुरी शिवा पुनको घर भत्किएको र टिका बुढाको घरमा दरार आएको साथै २ घरधुरीको करिव २० रोपनी वारीमा क्षती ८	सिमल गैरा (धैनडाँडा)	केही कार्य नभएको

विपद्	घटनाको वर्ष	वडा	विषयक्षेत्रमा परेको प्रभाव	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू
			रोपनी जती वगाएको वाकी वारीमा दरार आएको		
	२०७९	४	१ घरधुरीको १ रोपनी जती वारीमा क्षति	नर्सु	पहिरो क्षेत्रमा सुख्खा पर्खाल र विरुवाहरू लगाएको
	२०७९		पहिरोले १ घर पुरदा सोही घरका २ जना र छिमेकी घरको ४ जना गरी जम्मा ६ जनाको मृत्यु साथै पहिरोले १ घरधुरीको ३ रोपनी जती वारी पुरेको	फरिन्डे	त्यो समुदायमा नियमित रुपमा मानिसहरू नवसेको अवस्था छ
	२०८१	४	पहिरो ले १ घरधुरीको ८ रोपनी वारी पुरेर क्षति	दक्सुने	पहिरो प्रभावित व्यक्तीले सहयोग को लागी प्रहरी मुचुल्का तयारी गरी वडा कार्यालयमा निवेदन दिएको
	२०७९	४	पहिरोले १ घरधुरीको १ रोपनी जती वारीमा क्षति	सिरवारी	पहिरो क्षेत्रमा सुख्खा पर्खाल लगाएको र वृक्षारोपण गरेको
	२०७९	४	३ घर मा असर	खजुरे टोलमा	जि.प्र.का, उद्योग वाणिज्य संघ, पालिका र रेडक्रस
	२०७९	४	४ घर मा असर	पोखराधारा टोलमा	जि.प्र.का, उद्योग वाणिज्य संघ, पालिका र रेडक्रस
	२०७९	४	२ घर मा असर	सिमलगैरा र चिउपाताल	जि.प्र.का, उद्योग वाणिज्य संघ, पालिका र रेडक्रस
	२०७९	४	१ घर मा असर	चोरपानी	जि.प्र.का, उद्योग वाणिज्य संघ, पालिका र रेडक्रस
	२०७९	५	पहिरोले २ घरधुरीको २ रोपनी जती वारीमा क्षति	चोरपानी	केही कार्य नभएको
	२०७९	५	२०७९ सालमा भल पसेर १ घरधुरीको १ रोपनी खरवारी र वारीमा क्षति	सिख्रे	केही कार्य नभएको
			पानी पर्ने समयमा वाटोवाट भल पसेर १ घरधुरीको घरवारीमा क्षति	डाङ्गडुङ्गे	केही कार्य नभएको
	२०७९, २०८० र २०८१		२०७९, २०८० र २०८१ सालमा वाटो क्षेत्रका वारीमा पहिरोको कारण ४ घरधुरीको २ रोपनी जती वारीमा क्षति	खड्काटोल	पहिरो क्षेत्रमा ग्याविन जाली लगाएको र भल तर्काउने काम भएको
	२०५३	५	खानेपानी मुहान र गाऊ लाई असर गरेको थियो	तिग्राखोला	भेल तर्काउने कुलेसो काट्ने काम भएको थियो ।

विपद्	घटनाको वर्ष	वडा	विषयक्षेत्रमा परेको प्रभाव	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू
	२०४५	५	२५ घरधुरी लाई पिउने पानिको समस्या परेको छ ।	कोखे मुल र चिन पधेरा	मुलको वरपरी संरक्षण गरेको चरिचरण रोक्ने काम भएको थियो ।
	२०६४	५	चौरपानी खोला पधेरामा पहिरो ५ हेक्टर जङ्गल क्षति भएको थियो ।		मुहान वरपरी संरक्षण गर्ने काम भएको थियो ।
	२०५८	५	२ रोपनी खेत परीदिएको थियो ।	चावेखोला	संरक्षण गर्ने काम भएको थियो ।
	२०४२		पहिरो गए पछी वडा नं.१ र २ का वाझोमा परिणत भएको छ		
	२०६७	५	वडा नं १२२को पानि मुहान पुरिएको थियो ।		उपभोक्ताहरूले सफा गरेका थिए
	२०५३	५	ढोडखोला खानेपानी मुहान र गाऊ लाई असर गरेको थियो	तिग्राखोला	भेल तर्काउने कुलेसो काट्ने काम भएको थियो ।
	२०४२	५	तिग्राखोला खानेपानी मुहान र सिचाँईमा समेत असर परेको थियो ।		खानेपानी मुहान वरीपरी सफा गर्ने काम भएको थियो ।
	२०४५	५	३५ घरधुरी लाई पिउने पानिको समस्या परेको छ ।	कोखे मुल र चिन पधेरा सुकेको	मुलको वरपरी संरक्षण गरेको चरिचरण रोक्ने काम भएको थियो ।
आगलागी					
	२०८०	१	आगलागीवाट १ गोठमा क्षती	सिउरीकाटे	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०६४	१	३ घर धुरी	गरजिने	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०८०	१	१ गोठ क्षति	सिउरी काटे	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०८०	२	सिद्धकाथान सामुदायिक वनवाट फैलिएको आगोवाट १ घर र ८ वटा गोठ जलेर नष्ट	पुकरुक	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरीएको
	२०८०	२	भूमीस्थान सामुदायिक वनवाट फैलिएको आगोवाट २ घर र २ वटा गोठ जलेर नष्ट	गोलवाङ्ग	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरीएको
	२०८१	२	मण्डली सामुदायिक वनमा आगलागी	ढाँड र खाल वस्ती	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरीएको
	२०६७	२	१ घर क्षति	अधेरी	समुदाय बाट उद्धार कार्य गरेको
	२०६८	२	१ घर क्षति	सिरलिङ्घे	समुदाय बाट उद्धार कार्य गरेको
	२०७१	२	१ घर	रातापानी	समुदाय बाट उद्धार कार्य गरेको
	२०७२	२	१ घर क्षति	गोलवाङ्घ	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको

विपद्	घटनाको वर्ष	वडा	विषयक्षेत्रमा परेको प्रभाव	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू
	२०७२	२	१ घर गोठ क्षति १ जना घाइते	सिरलिङ्घे	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०७३	२	७ घर क्षति	तल्लो धनचौर	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०७४	२	१ घर	मर्कावाड	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०७९	२	१ घर	खाला	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०८०	३	आगलागीवाट ४ गोठ जलेर क्षति	सल्लीकोट	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०७९	४	वनवाट फैलिएको आगो घरमा पुग्दा १ घरधुरीको घरगोठ जलेर नष्ट	दक्सुने	
	२०६५	५	१ घर र १ मानविय क्षति	चिउपातल	समुदाय बाट उद्धार कार्य गरेको
	२०७३	५	२ घर	मुख्य टोल	समुदाय बाट उद्धार कार्य गरेको
	२०७४	५	१ घर	थामा टोल	समुदाय बाट उद्धार कार्य गरेको
	२०७४	५	१ गोठ र गाई, भैसी नष्ट	माझ टोल	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०७५	५	२ घर	राना टोल	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०७५	५	१ घर	डाडा कटेरी	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०७५	५	१ घर	थामा टोल	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०७६	५	१ घर	तिमिले पानी	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०७७	५	१ घर	गहिरा बारी	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०७८	५	१ घर	थामका	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०७९	५	२ घर र गोठ	भेडावारी	समुदायको पहलमा नियन्त्रण गरेको
	२०८१	५	आगलागीवाट मिना खड्का वसन्त योगी र दुर्गा व खड्काको घर र गोठ जलेर नष्ट र गोविन्द योगी छविलाल योगी र इश्वरा योगीको गोठ जलेर नष्ट	चोरपानी	सम्बन्धित व्यक्तिले आफै पुन घर निर्माण गरी वसेको
	२०६१		२ वाडमा ५.मा क्षति पुगेको थियो ।		आगो निभाउनेकाम भएको थियो ।

विपद्	घटनाको वर्ष	वडा	विषयक्षेत्रमा परेको प्रभाव	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू
	२०६८		४ घर गोठ मा क्षति पुगेको थियो ।		स्थानिय प्रहरी र गाऊले लाई खबर गरी आगो नियन्त्रणमा ल्याउने काम भएको थियो ।
	२०६८		३ घर गोठमा क्षति भएको थियो ।		स्थानिय प्रहरी र गाऊले लाई खबर गरी आगो नियन्त्रणमा ल्याउने काम भएको थियो ।
	२०५४		लिस्ने सामायिक वन उपभोक्ता समुहमा		उपभोक्ता हरु वनमा गई आगो निभाउने काम भएको थियो ।
	२०६७		रानीवन सा.व.उ.स.मा आगो लागि पुनउत्पादनमा कमी खोटो संकलनमा हास आएको थियो ।		आगो लागि समबन्धि प्रचार प्रचार गरेको र वैठक बसेको ।
	२०६८		रानीवन सा.व.उ.स.मा आगो लागि पुनउत्पादनमा कमी खोटो संकलनमा हास आएको थियो ।		आगो लागि समबन्धि प्रचार प्रचार गरेको र वैठक बसेको ।
	२०६९		रानीवन सा.व.उ.स.मा आगो लागि पुनउत्पादनमा कमी खोटो संकलनमा हास आएको थियो ।		आगो लागि समबन्धि प्रचार प्रचार गरेको र वैठक बसेको ।
	२०६९		देउराली सा.व.उ.स.मा आगोलागि खोटो संकलनमा समस्या आएको छ ।		आगलागि सम्बन्धि प्रचार प्रचार गरेको र वैठक बसेको ।
	२०६९		सिरवारी सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहको वाड नं. ९ मा पुर्नउत्पादनमा कमी आएको छ ।		आगलागि सम्बन्धि प्रचार प्रचार गरेको र वैठक बसेको ।
	२०६९		...३..वाडमा.५घरमा. क्षति पुगेको थियो ।		आगो निभाउने काम भएको थियो ।
	२०६८		४ घर गोठ मा क्षति पुगेको थियो ।		स्थानिय प्रहरी र गाऊले लाई खबर गरी आगो नियन्त्रणमा ल्याउने काम भएको थियो ।
	२०६८		३ घर गोठमा क्षति भएको थियो ।		स्थानिय प्रहरी र गाऊले लाई खबर गरी आगो नियन्त्रणमा ल्याउने काम भएको थियो ।
महामारी	२०६२		जन्डिस रोग २ वडामा १जना महिला /पुरुष को मृत्यु भएको थियो ।		अस्पताल लगिएको थियो ।
	२०६८		वाद दादुरा, ठेउला, घमौरा को प्रकोप बढेको		उपस्वास्थ्य चौकीहरुमा देखाएको
	२०६४		वाडमा हेपाटाइटिज बाट १जनाको मृत्यु भएको थियो ।		अस्पताल लग्ने काम भएको थियो ।

विपद्	घटनाको वर्ष	वडा	विषयक्षेत्रमा परेको प्रभाव	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू
	२०८१	३	२०८१।१२।२९ गते राती आएको हावाहुरीले रामेश्वरी प्रा वि र स्थानीय मीन वहादुर पुनको २ वटा घरमा क्षति विद्यालय र घरको छाना उडाएको	आँपचौर	
	२०७६	३	१ घर	थनकोट टोल	
हुस्सु हिउदको समयमा	२०६५	५	वालिलाई असर गरेको थियो ।		
लमखुट्टे बढेको	२०६५	५	मलेरिया जस्ता रोगहरू बढेको ।		झुलहरूको प्रयोग गर्ने काम भएका छ ।
बाख्रामा पि.पि.आर	२०६८	५	५० वडामा १०वटा बाख्रा मरेको थियो ।		पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता लाई देखाउने का म भएको थियो ।
	२०६७	५	वाख्रामा पि.पि.आर वाडमा ४५ वाख्रा मरेको थिए ।		पानी लिन र नुहाउन अन्यत्र जाने गरेको ।
	२०६७	५	२ वाडमा १६वाख्रा मरेको थिए।		
खडेरी	२०४५	५	डुडडुगे पानिब मुहान सुकी ८ रोपनी खेत बाझोरहेको छ ।		
	२०६६	५	समयमा वालि लगाउन नपाउदा वालि उत्पादनमा कमी आएको थियो ।		
	२०६६	५	नयाँपधेरा सुकी १५घर धुरी पिउने पानी बाट प्रभावित भएका थिए ।		गहिरो खालको खाडल खनी पानी निकालेको ।
	२०६२	५	तल्ला पधेरा सुकी ४२घरधुरी प्रभावित भएका थिए ।		मुहान वरपरी संरक्षण गर्ने काम भएको थियो ।
	२०५८	५	सिरवारी खानेपानी मल सुकेको वडा नं ७ र ८का ९१घरधुरी प्रभावित भएका छन् ।		माण्डवी नदीको पानी पिउनु परेको थियो ।
	२०६०	५	चावेखोला को खानेपानी मल सकेको र ७२ घर धुरीको खे प्रभावित भएको र २हेक्टर खे वाझो भएको छ ।		आगलागी संबन्धि टोलटोलमा प्रचार प्रसार गरेको
	२०६२	५	दोदरेखोला सकेको र खेती गर्न वाट वञ्चित भई वाझो भएको छ र ४२ घर प्रभावित भएका छन् ।		स्वस्थ चौकीको सहयोग लिएको ।
	२०६५	५	पातिहाल्ने पानि महान सकी वस्तु भाऊ लाई असर परेको छ ।		घैटे टंकी निर्माणको लागि पहल शुरु गरी निर्माण गरेको ।

विपद्	घटनाको वर्ष	वडा	विषयक्षेत्रमा परेको प्रभाव	प्रभावित स्थान/क्षेत्र	विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू
	२०५५	५	वायोडाडा पानि मुहान सुकेको १३ घर प्रभावित भएका छन् ।		घैटे टंकी निर्माणको लागि पहल शुरु गरी निर्माण गरेको ।
	२०६२	५	थापा टोल मुल सुकेको ।		
मिचाहा	२०६०	५	वनमारा झार बढेको		व्यवस्थापन गरीएको थियो ।
प्रजातिको प्रकोप बढेको	२०५३	५	चरिअमिली झारको अधिक मात्रामा बढ्दै गएको छ ।		गोडमेल गरी हटाउने काम भएको थियो ।
व्लाष्ट रोगले	२०५७	५	गा.वि.स.भरी धान वालि धान वालिमा व्लाष्ट रोगले आक्रमण गरेको प्रभावित भएको थियो ।		औषधी प्रयोग गरेको र पानी सुकाइएको थियो ।
प्रजातिहरूमा विविधता आएको	२०५०	५	सल्लो प्रजाति विस्तारै तल्लो क्षेत्रमा पाइन थालेको छ ।		वन व्यवस्थापन कार्य गर्न थालिएका छ ।
गिद्ध चरा लोप भएको	२०६३	५	गा.वि.स. भरी नै देखिन थालिएको छ ।		
पशु रोग	२०६७	५	चट्के पट्के रोग बाट ४भैसी ७ गाई मरेको		बजारको तेल खाएको ।

२.२.३ विपद्बाट भएको क्षतिको विवरण:

यस गाउँपालिकामा मा विगत तीस वर्षमा विभिन्न विपद्बाट भएको क्षतिको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ:

तालिका: १३ विपदबाट भएको मानवीय क्षतिको विवरण

विपद्	घटनाको वर्ष (वि सं)	मानवीय क्षति						स्रोत
		वडा	मृत्यु पुरुष	मृत्यु महिला	कुल मृत्यु सङ्ख्या	बेपत्ता	प्रभावित परिवार	
भूकम्प								
बाढी	२०७८	४	१	२	३	०		
पहिरो	२०७९	४	३	३	६	०	३	
हावाहुरी	२०८१	२	१		१		१	
चट्याङ्ग								
आगलागी								
असिनापानी								
वन्यजन्तु आतंक								
महामारी								
सडक दुर्घटना	२०८१	३	१		१		१	
खडेरी								
विद्युत करेन्ट								

--	--	--	--	--	--	--	--	--

२.२.४ विपद्को आवृत्ति र गम्भिरता

यस गाउँपालिकामा विगत तीस वर्ष यताका विपद्हरूको आवृत्ति र गम्भिरताको संक्षिप्त विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छः

तालिका: १४ विपद्को आवृत्ति र गम्भिरता

क्र.सं.	विपद् विवरण	आवृत्ति (Frequency)	संकटासन्नता			कैफियत
			उच्च	मध्यम	न्यून	
१	भूकम्प	अनपेक्षित रूपमा वेला वेलामा	उच्च			
२	बाढी	मनसुनको समयमा वर्षेनी		मध्यम		
३	पहिरो	मनसुनको समयमा वर्षेनी	उच्च			
४	हावाहुरी	फाल्गुण देखी वैशाख वर्षेनी	उच्च			
५	चट्याङ्ग	चैत वैशाखको समयमा		मध्यम		
६	आगलागी	सुख्खा समयमा वर्षेनी	उच्च			
७	असिनापानी	चैत वैशाखको समयमा वर्षेनी		मध्यम		
८	वन्यजन्तु आतंक	वारम्बार		मध्यम		
९	महामारी	जुनसुकै समयमा			न्यून	
१०	सडक दुर्घटना	सरदरमा वर्षमा ३ ४ पटक	उच्च			
११	खडेरी	हिउँदको समयमा		मध्यम		
१२	विद्युत कोरेन्ट	जुनसुकै समयमा			न्यून	

स्रोत: वडास्तरीय समुह छलफल

२.३. सम्भाव्य प्रकोप तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्र

विगतमा भएको विपद्को प्रकारलाई मध्यनजर गर्दा पहिरो, बाढी र भूकम्प जस्ता विपद्लाई उच्च जोखिममा र चट्याङ्ग, हावाहुरी, आगलागीलाई मध्यम स्तरमा लिईएको छ र उक्त जोखिमको सम्भावित बस्तीहरूको संकटासन्नता स्तर निम्न अनुसार रहेको छ। प्रतिबद्ध परियोजना भौगर्भिक अध्ययन प्रतिवेदन तथा वडास्तरीय संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणलाई मध्यनजर गरेर निम्नअनुसार सम्भाव्य जोखिम र यसको सम्भावित प्रभाव क्षेत्र कायम गरिएको छः

तालिका: १५ जोखिम सम्भावित बस्तीहरूको सङ्कटासन्नता स्तर

प्रकोपको प्रकार	वडा	जोखिममा रहेका बस्ती		
		उच्च	मध्यम	न्यून
भूकम्प				
बाढी	१	कात्तिके, छबिसे, लगायत कुमलटार	बडेचौर, सिमलचौर थक्लेनी	

		अरड खोला क्षेत्र, दमारे,		
	२	ढिकावन, गरुले	काब्रे	मर्कावाड
	३	देविस्थान जस्पुर		लामाचौर, स्याउली घारी, पुवालीटोल, बाहुनटोल, भलवायटोल, घर्तिटोल, दारीमचौर, जाबुनी, बगैचाटोल, बजारटोल,
	४	मुगचौर, आपचौर, वालुवा, पेदी, फुलवारी र वुटेनी	दक्सुने, गरुले, फरिन्डे, वुर्दी, चौरपानी, तिल्केनी	धोवाघाट, नर्सु, सिरुवारी
	५	पारथुगाँ रुद्रपुर, गोलापुर रम्दीबेसी, कोलुवावगर		सिरुवारी
पहिरा	१	उपल्लो तिराम, तिमिले, तल्लो तिराम, सिमलचौर, खरीवाड		
	२	गोलवाड, धनचौर, मर्कावाड, ढोडखोला, काब्रे, ढिकावन, गरुले	रातापानी,	
	३	आपचौर सल्लीकोट	जस्पुर	सल्लीबेशी, रिपाटोल, पहराचौर, भलवायटोल, घर्तिटोल, दारीमचौर, धरमपानीटोल, जँवारी, तापखोला, धारीचौर ठेडीटोल, बजारटोल, बेशीटोल, देविस्थान
	४	डाडाकटेरी, बुर्दी,	धनचौर, सिमलगैरा धोवाघाट,	धोवाघाट, खजुरेटोल, भेडाबारी, धनचौर, गैराबारी, मुगचौर, आपचौर, फरिन्डे, दक्सुने, बुटेनी, भकुण्डे, बालुवा
	५	डुङ्गडुङ्गे तिग्रा चोरपानी चिसापानी र अर्दुस		रानीवन, ज्योति, सिरुवारी, नयाँपाटा देउराली, चकचके, एकचोटे, कालीखोला
हावाहुरी	सबै वडा		सबै	
चट्याङ्ग	सबै वडा			सबै
आगलागी	१			उपल्लो तिराम, तल्लो तिराम, सिमलचौर, खरीवाड, बडचौर, दमार
	२	गोलवाङ्ग पुकरुक		धनचौर
	३	सल्लीकोट आपचौर		लामाचौर, सान्चौर, आर्नेटोल, स्यानी दमार, बुढाचौर, सल्लीबेसी, तिमिलेटोल,

				टाकुराटोल, र्याले-सालघारी, पहराचौर, भलवायटोल, घर्तिटोल, दारीमचौर, धरमपानी टोल, सिमलगैरा, जुंवारी, तापखोला, धारीचौर, फापनीगैरा, सुनटोला, ठेडीटोल, पखरडाँडा, सौरा, जस्पुरकोट टोल
	४	दक्सुने, चोरपानी		धोवाघाट, खजुरे, आपचौर, डाडाकटेरी, सल्ली खर्क, सिरबारी, धनचौर, , बुटेनी
	५	चोरपानी, वायडाँडा, खडका टोल, सिक्ने		डुडडुङ्गे, चिन ,वायोडाडा,सिरवारी सिखे ,कालिखोला, एकचोटे, चकचके
असिनापानी	सबै वडा			सबै
वन्यजन्तु आतंक	सबै वडा		सबै	
महामारी	सबै वडा			सबै
सडक दुर्घटना		जस्पुर नयागाउ लामाचौर थक्लेनी चेरनेटा चकचके तिग्राखोला		
खडेरी	१			उपल्लो तिराम, तल्लो तिराम, उपल्लो सिमलचौर
	२			ढाँडा, गोलवाड, धनचौर, रातापानी, मर्कावाड, पुक्रुक, ढोडखोला, काभ्रे, ढिकावन, पुक्रुक
	३			सानचौर, आर्नेटोल, स्यानी दमार, बट्टार, गहतेरा सुनखोला, मट्टीखन्न, बुढाचौर, पल्लो मार्सिवाड, तेछापाटा, सल्लीकोट, सल्लीबेसी, स्याउलीघारी, र्याले सालघारी, रिपाटोल, पहराचौर, तल्लोटोल, माझटोल दमाईटोल, दुँवारी, तापखोला, धारीचौर, फापनीगैरा, पुनटोला, ठेडीटोल, रानुटोल, गमटोल, पखरडाँडा, सौरा, जस्पुरकोट टोल, रानुटोल,पखरडाँडा टोल
	४			धोवाघाट, धनचौर, भेडाबारी, गहिराबारी, खजुरे, डाडाकटेरी, सल्ली खर्क, सिरबारी, बान्नेटा, राजपोखरा, सिमलगैरा, गैराबारी, थापाटोल
	५			रम्दीकोट, चिसापानी र आपचौर ,सिखे, टाकुरा चेरनेटा,जुजेनेटा ,चिन,डुडडुङ्गे

				वायोडाडा ,चौरपानी ,सिरवारी साइटार टोल, एकचोटे, डुडुडुङ्गे
विद्युत करेन्ट	सबै वडा			सबै

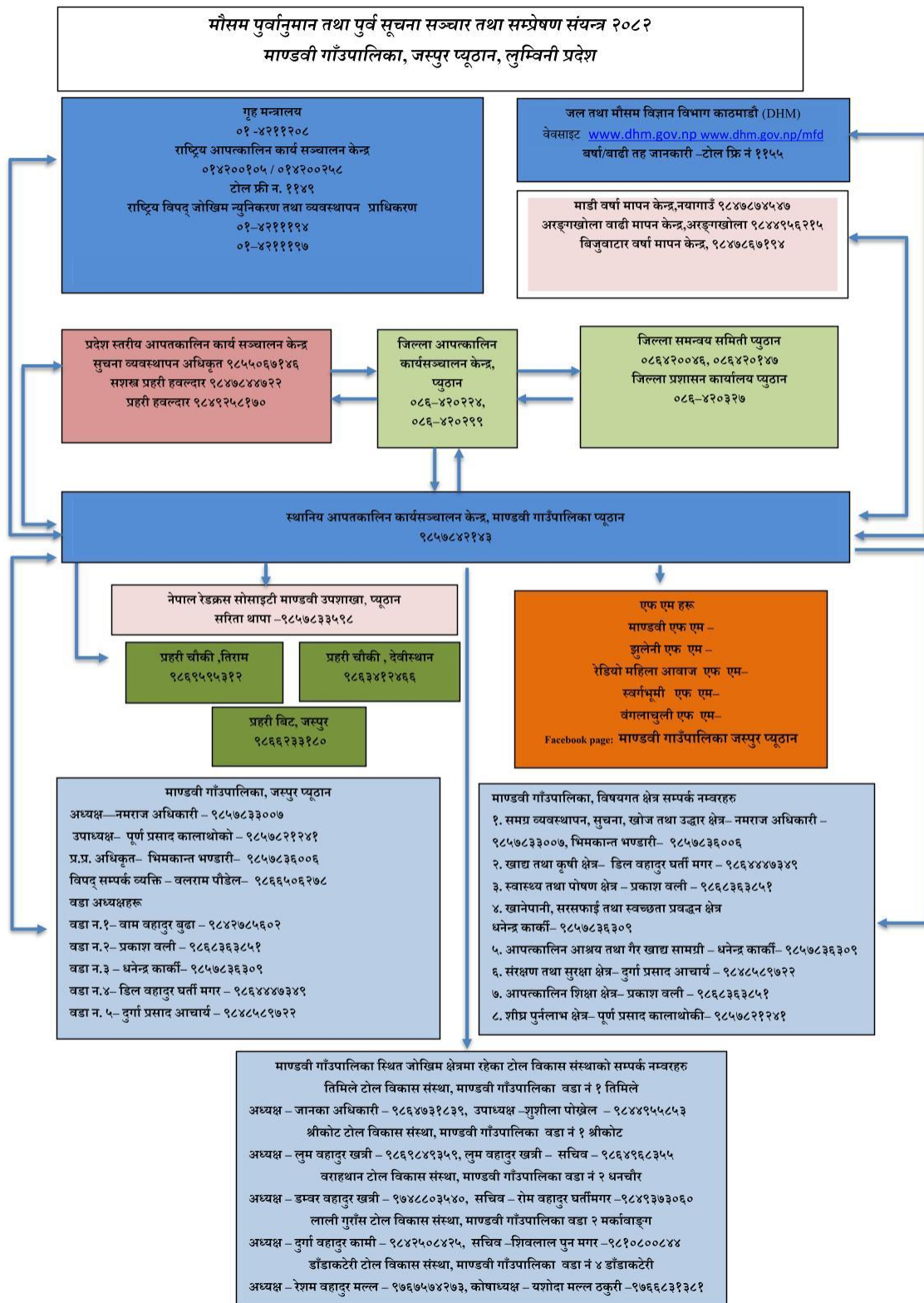
२.५ पूर्वसूचना प्रणालीको अवस्था

गाउँपालिकामा आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र स्थापना गरी भारि वर्षा, हावाहुरी, चट्याङ जस्ता विषम मौसम र बाढी, पहिरो, डढेलो, आगलागी लगायतका प्रकोपको पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना र सञ्चालन गरिदैछ । जल तथा मौसम विज्ञान विभाग र जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा सम्पर्क गरी विषम मौसम तथा बाढी, पहिरो जस्तो विपद्को सूचना आदान प्रदान गर्ने तयारी गरिएको छ। प्रभावमा आधारित पूर्वानुमान र पूर्व सूचना प्रणालीको सहायतामा गाउँ, वडा तथा पहिरो जोखिममा रहेका समुदाय स्तरमा आवश्यक पूर्वतयारी एवं पूर्वकार्य गर्न कार्ययोजना तयार गरिएको छ ।

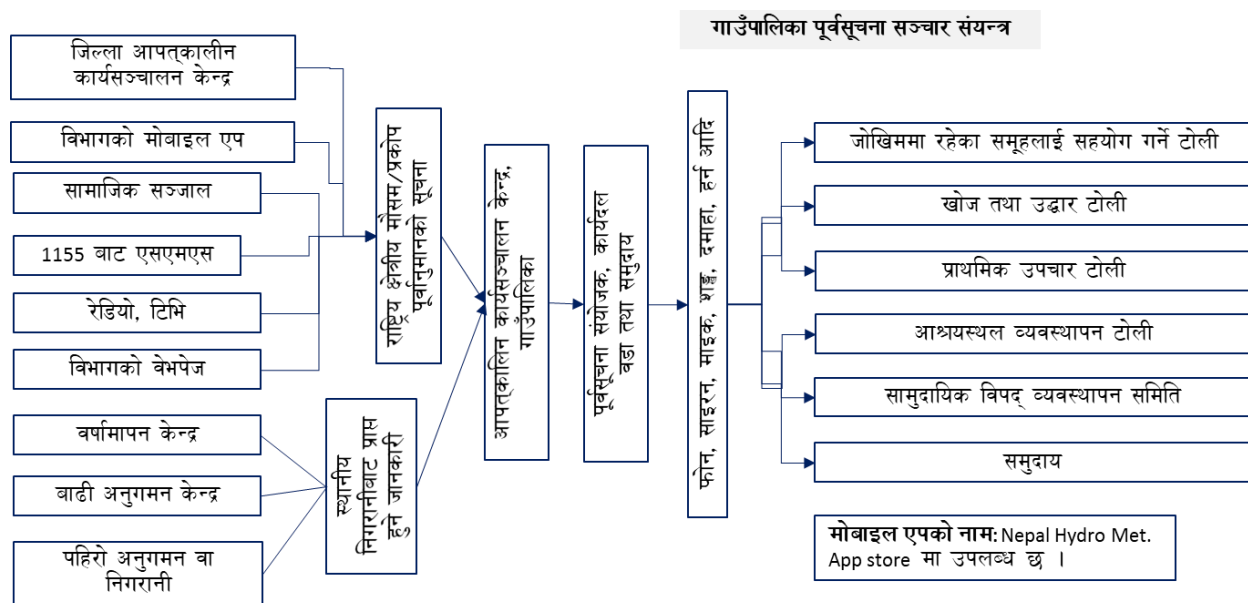
संस्थागत संरचना तथा समन्वय संयन्त्र:-

विपद् व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकामा गाउँपालिका अध्यक्षको अध्यक्षतामा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ । साथै, वडा र समुदायमा विपद् व्यवस्थापन समिति र कार्यदलहरू गठन भई क्रियाशील रहेका छन । गाउँपालिकामा विपद् जोखिमसम्बन्धी पूर्वसूचना साथै आपत्कालीन अवस्थामा सूचना सम्प्रेषण संयन्त्र तलको चित्र २ मा देखाए बमोजिम छ ।

चित्र: क. गाउँपालिका र समुदायस्तरसम्मको पूर्वसूचना संयन्त्र

चित्र: ख. गाउँपालिकामा विपद् पूर्वसूचना सञ्चार संयन्त्र

२.६ नीतिगत, कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था

गाउँपालिकाको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन, २०७६ तयार भएको छ । संघीय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ तथा गाउँपालिकाको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन, २०७६ का आधारमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ । समितिमा हाल रहेका पदाधिकारीहरूको विवरण अनुसूची-८ मा उल्लेख गरिएको छ । स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति अन्तर्गत ८ वटा विषयगत क्षेत्र हेर्ने व्यक्ति तथा सहयोगी संस्था तोकी सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रको योजना तर्जुमा र समन्वयको जिम्मेवारी प्रदान गरिएको छ । विषयगत क्षेत्रमा रहेका सहयोगी संस्था र तिनमा कार्यरत रहेका पदाधिकारीहरूको विवरण अनुसूची-९ मा संलग्न गरिएको छ ।

चित्र: ३ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति अन्तर्गत गठित ८ वटा विषयगत क्षेत्रहरू

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र
	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र
	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र
	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र
	आपत्कालीन आश्रय तथा गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्र
	संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्र
	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र
	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र

यस गाउँपालिकामा वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा/इकाई को रुपमा स्थापना नभएपनि प्रशासन शाखा प्रमुखलाई विपद् सम्पर्क व्यक्तिको रुपमा जिम्मेवारी दिईएको छ । ५ वटा वडामा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति रहेका छन् । यस गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको छ । सो कोषमा आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा गाउँपालिकामा र अन्य श्रोतबाट गरी विपद् व्यवस्थापन

शिर्षकमा रकम रु. १५०००००० बिनियोजन गरिएको थियो । त्यसै गरी चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को लागि गाउँपालिकाले रु. १५०००००० विपद् व्यवस्थापन कोषमा बिनियोजन गरिएको छ । यस वाहेक गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी केहि नीति, ऐन, नियम, मार्गदर्शन बनेका छन र केहि बन्ने क्रममा रहेका छन् ।

२.७ विषयक्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी

यस गाउँपालिकाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनका लागि देहाय बमोजिमका ८ वटा विषयक्षेत्र निर्धारण गरी देहाय बमोजिमका कार्य जिम्मेवारी प्रदान गरेको छः

२.७.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को समयमा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूसँग समन्वय कायम गर्ने, विपद्को अवस्था आउनसक्ने पूर्वसूचना प्राप्त भएपछि स्थानीय सञ्चार माध्यमबाट सूचना सम्प्रेषण गर्ने, प्रकोपको कारण समस्यामा परिरहेका वा घाईतेलाई उद्धार गर्ने, हराएकाहरूको खोजी गर्ने, मानिसको मृत्यु भएमा सनाखत गरी शव व्यवस्थापन (वा हस्तान्तरण) को प्रवन्ध मिलाउने, पीडितहरूलाई राहत वितरण गर्ने जस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यसका साथै सरकार, दातृ निकायहरू, सहयोगी संघ-संस्थाहरू तथा नागरिक समाजबीच समन्वय कायम गर्ने, निर्धारित समय भित्र बहुक्षेत्र द्रुत लेखाजोखा विश्लेषण गर्ने तथा कार्यदललाई सहयोगको व्यवस्था मिलाउने, सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सुनिश्चित गर्ने, प्रतिकार्य सन्दर्भमा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित क्षेत्र र केन्द्रहरूमा सम्पर्क तथा समन्वय गर्ने जिम्मेवारी पनि यस क्षेत्रको रहेको छ । यस क्षेत्रको क्षेत्रगत अगुवाको रुपमा पालिका प्रमुख रहने व्यवस्था छ ।

२.७.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्र

यो विषयक्षेत्रले विपद्को अवस्थामा पीडितहरूलाई तत्काल खानेकुरा, विस्थापित भई शिविरमा बसेकालाई चामल, दाल, नुन, तेल आदि खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने, खानेकुरा पकाउनको लागि आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने र कृषि क्षेत्रमा भएको क्षति विवरण तयार गर्ने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यसका साथै दिर्घकालीन रुपमा जीविकोपार्जनको सुरक्षामा सकारात्मक प्रभाव पार्ने रणनीतिहरूको निर्माण गर्ने र विपद् प्रभावित समुदायलाई अल्पकालिन रुपमा आम्दानीको स्थानतरण अथवा प्रतिस्थापन गर्ने अवसर प्रदान गर्ने काम पनि यस क्षेत्रको रहेको छ । यस क्षेत्रको क्षेत्रगत अगुवाको रुपमा पालिकाको कृषि शाखा प्रमुख रहने व्यवस्था रहेको छ ।

२.७.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपदमा घाईते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने, महामारी हुनबाट बचाउने विधिहरू अवलम्बन गर्ने, शिविरमा उपचार गर्न नसकिने प्रकृतिका स्वास्थ्य समस्या भएका विरामी वा घाईतेलाई अस्पतालसम्म पुरई स्वास्थ्य उपचारको सुनिश्चितता गर्ने, महिला तथा बालबालिकामा पोषणको कमी भएमा त्यसबाट हुनसक्ने समस्याबारे पीडित र सरोकारवालालाई सचेत गर्ने जस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। साथै यस विषयक्षेत्रले कोभिड-१९ लगायतका महामारीको संक्रमण, रोकथाम र व्यवस्थापनको कार्य समेत गर्नेछ। साथै यस विषयक्षेत्रले विपदमा परेका व्यक्तिलाई मनोसामाजिक तथा मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि परामर्श समेत दिनेछ। यस क्षेत्रको क्षेत्रगत अगुवाको रुपमा पालिकाको सामाजिक विकास समिति संयोजक रहने व्यवस्था रहेको छ ।

२.७.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को अवस्थामा खानेपानी आपूर्ति गर्ने, विपद्का कारण ढलेका बोटबिरुवाहरू हटाउने, विपद्जन्य घटनाबाट सिर्जना भएका फोहोरहरू सरसफाई गर्ने, मरेका पशुपंक्षीहरूको व्यवस्थापन गर्ने, व्यक्तिगत सरसफाईको लागि स्वच्छता सम्बन्धी सरसामानहरू (जस्तै: हाईजिन किट, पियुष, क्लोरिन, डस्टविन, किशोरी किट, डिग्निटि किट, स्नान गृह, शौचालय सामग्री आदि) उपलब्ध गराउने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। । यस क्षेत्रको क्षेत्रगत अगुवाको रुपमा पालिकाको वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति संयोजक रहने व्यवस्था रहेको छ ।

२.७.५ आपत्कालिन आश्रय तथा गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्र

यो विषयक्षेत्रले विपद्को कारण घरमा क्षति पुगी बस्न नसक्ने अवस्थामा रहेका पीडितहरूलाई आपत्कालीन आश्रय वा बासको लागि अस्थायी संरचना निर्माण गर्ने, पीडितहरूलाई त्रिपाल, भाँडाकुँडा, लत्ताकपडा जस्ता गैर-खाद्य सामग्री वितरण गर्ने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यस क्षेत्रको क्षेत्रगत अगुवाको रुपमा पालिकाको वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति संयोजक रहने व्यवस्था रहेको छ।

२.७.६ संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को समयमा महिला, गर्भवती महिला, सुत्केरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, शिशु, बालबालिका, बृद्धबृद्धाहरूलाई संरक्षण गर्ने, उनीहरूको आवश्यकता बमोजिमका सरसामानहरू जस्तै: सेनेटरी प्याड, खेलकुदका सामान आदि उपलब्ध गराउने, घरपरिवारका सदस्य गुमाएकाहरू तथा विपद्का कारण त्रसित व्यक्तिहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा दिने र हिंसामुक्त वातावरण सिर्जना गर्ने जस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। राष्ट्रिय महिला आयोग, बाल कल्याण परिषद्, नेपाल प्रहरी संग समन्वय गर्ने, आवश्यक सूचना आदानप्रदान गर्ने र सम्बन्धित विपद् सृजित हिंसा प्रभावितलाई सचेतिकरण गर्ने। यस क्षेत्रको क्षेत्रगत अगुवाको रुपमा पालिकाको आर्थिक विकास समिति संयोजक रहने व्यवस्था रहेको छ।

२.७.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को कारण विद्यालय तीन दिनभन्दा बढी बन्द भएमा विद्यार्थीहरूलाई अस्थायी सिकाई केन्द्रको व्यवस्था गरि सिकाई सहजिकरण गर्ने, प्रकोपले विद्यार्थीको पठनपाठनका शैक्षिक सामग्री हराए वा क्षति पुऱ्याएमा सोको व्यवस्था गर्ने र विद्यालयको शिक्षण सामग्रीहरू नष्ट भएमा पुनः व्यवस्था गर्ने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यस क्षेत्रको क्षेत्रगत अगुवाको रुपमा पालिकाको आर्थिक विकास समिति संयोजक रहने व्यवस्था रहेको छ।

२.७.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को कारण अवरूद्ध हुन पुगेका अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तै: सडक, विद्युत, खानेपानी, टेलिफोन) तत्काल सुचारू गर्ने र त्यस्ता सेवा प्रदान गर्ने निकायका कार्यालयहरूमा क्षति पुगेमा वैकल्पिक व्यवस्था गर्ने, सामाजिक आर्थिक पूर्वाधार र अवस्थालाई चलायमान बनाई जनजीवनलाई सामान्य बनाउने जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यस क्षेत्रको क्षेत्रगत अगुवाको रुपमा गाउँपालिका उपाध्यक्ष रहने व्यवस्था रहेको छ।

परिच्छेद ३

पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

३.१ सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद्को स्थितिमा प्रतिकार्य गतिविधिहरू समयमै कार्यान्वयन गर्न संस्थागत क्षमता लेखाजोखा गरी सोको तयारी आवधिक रुपमा अद्यावधिक गर्न जरुरी हुन्छ । सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरूमा विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी र विपद् प्रतिकार्य गर्न संस्थागत तथा भौतिक संरचना, मेशिन र औजार, सीप विकास, जनचेतना, कृत्रिम घटना अभ्यास जस्ता क्रियाकलापहरू समावेश गरिएका छन् ।

गाउँपालिकामा बाढी पहिरोको विपद् न्यूनीकरण गर्न देहाय बमोजिम पूर्वतयारी योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

(क) विभिन्न प्रकारको जनशक्ति:- वर्षाको पूर्वसूचना प्राप्त गर्ने र सम्प्रेषण गर्ने टोली, समुदायमा पहिरो, भल, ढुङ्गा खस्ने जोखिम निगरानी गर्ने टोली तयार गरी तालिम अभ्यास गरिएको छ ।

(ख) सामान्य खालको उद्धार र कुनै घाउचोट भएमा प्राथमिक उपचार गर्ने टोली तयार गरी तालिम तथा प्राथमिक उपचार सामग्रीको व्यवस्था गरिएको छ । आपत्कालीन आश्रयमा गएकाहरूलाई आवश्यक सहयोग गर्न विषयक्षेत्र समितिले कार्यजिम्मेवारी बाँडफाँड गरेको छ ।

(ग) सुरक्षित स्थल र त्यहाँ जाने पहुँच मार्ग पहिचान गरिएको छ । त्यहाँ चाहिने आधारभुत सेवा खानेपानी, शौचालय, खाना पकाउने, सुत्ने आदिको व्यवस्था गर्नुपर्ने अवस्था छ ।

(घ) ८ वटा विषयगत क्षेत्र क्लष्टर गठन गरी परिचालन गरिएको छ ।

(ङ) गाउँपालिकामा आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र स्थापना गरिएको छ ।

(च) पहिरोको जोखिममा रहेका समुदायमा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरी, क्षमता विकास र परिचालन गर्न शुरु गरिएको छ ।

सबै प्रकारका विपद् पूर्वतयारीका कार्यहरूलाई प्रभावकारी बनाउन विषयगत क्षेत्र अवधारण अनुरूप सामान्य पूर्व तयारीको कार्य योजना देहाय बमोजिम हुने गरी तर्जुमा गरिएको छः

३.१.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्ने।	प्रत्येक वर्ष जेष्ठ सम्म	गाउँपालिका	प्रत्येक आर्थिक वर्षमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
२	विपद्को क्षति, नोक्सानी मूल्याङ्कनको लागि सर्वेक्षण टोली गठन र पुनर्गठन गर्ने र आवश्यकता बमोजिम सर्वेक्षणका लागि सहायक टोलीहरू गठन गर्ने र तालिम आयोजना गर्ने	प्रत्येक वर्ष मनसुन शुरु हुनु पूर्व वैशाख मसान्त सम्म	गाउँपालिका र हरेक वडामा	गाउँपालिकामा एक र हरेक वडामा एक एक वटा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
३	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा, क्षति लेखाजोखा गर्न विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फाराम तयार गर्ने	प्रत्येक वर्ष जेष्ठ सम्म	गाउँपालिका	५० प्रति	सामाजिक विकास शाखा
४	राहत वितरणका लागि सिफारिस फाराम लगायतका कागजात तयारी तथा अद्यावधिक गर्ने	प्रत्येक वर्ष वैशाख सम्म	गाउँपालिका	१२० प्रति	विपद् व्यवस्थापन शाखा
५	प्रकोपको प्रकृति अनुसार खोज तथा उद्धारका लागि टोली गठन गर्ने	प्रत्येक वर्ष फागुन सम्म	वडा तहमा	हरेक वडामा एक	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय
६	खोज तथा उद्धारका लागि गठित टोलीको निमित्त तालिम आयोजना गर्ने र परिचालन हुने प्रक्रिया निर्धारण गर्ने	प्रत्येक वर्ष चैत्र सम्म	वडा तहमा	हरेक वडामा एक	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, सुरक्षा निकाय, विषयक्षेत्र
७	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू खरिद, भण्डारण, मर्मत र व्यवस्थापन गर्ने	निरन्तर	निरन्तर	हरेक वडामा कम्तिमा एक सेट	गाउँपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा
८	खोज तथा उद्धारका लागि प्रयोग गर्न सकिने सवारी साधनहरू र एम्बुलेन्सहरूको सूची र सम्पर्क व्यक्तिको विवरण तयार गर्ने	निरन्तर	गाउँपालिका	२ वटा एम्बुलेन्स (देवीस्थान स्वास्थ्य चौकी र जिल्ला अस्पताल)	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, स्वास्थ्य शाखा
९	बाढी/पहिरो, भूकम्पबाट बच्न र बचाउन सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी अध्यावधिक सूची तयार गर्ने	निरन्तर	वडा	आवश्यकता अनुसार हरेक वडामा	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा
१०	बाढी/पहिरो, हिमपात, हावाहुरी, भूकम्प, चट्याङ, आगलागी आदि प्रकोपबाट समुदायमा पर्नसक्ने असर र सोबाट बच्ने उपायका बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, सूचना दिनको लागि कम खर्चिलो, छिटो र प्रभावकारी उपायको लागि विद्यमान सामाजिक सुरक्षाको तथ्याङ्क र संयन्त्र प्रयोग गर्ने	निरन्तर	एफ.एम, पत्रपत्रिका, एस एमएस, फोन, माईकिङ्, सामाजिक सञ्जाल आदि	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै कम्तिमा २ पटक	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
११	खोज तथा उद्धारलाई प्रभावकारी बनाउन प्रकोपमा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने/गराउने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै (वैशाख मसान्त सम्म)	गाउँपालिका तथा वडामा	प्रमुख प्रकोपको लागि वर्षमा कम्तिमा एक एक पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
१२	सरोकारवाला निकायहरुको सम्पर्क सूचीतयार गर्ने। सम्पर्क सूची तयार गर्दा अति जोखिममा रहेका समूहहरु जस्तै अपाङ्गता भएका व्यक्ति, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, बिधवा भएका घरलाइ संलग्न गर्ने सन्दर्भमा बिध्यमान सामाजिक सुरक्षा प्रणालीको तथ्याङ्कतथ्याङ्क प्रयोग गर्ने	प्रत्येक वर्ष कार्तिक सम्म	गाउँपालिका तथा वडामा	वर्षमा कम्तिमा एक एक पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र विपद् सम्पर्क व्यक्ति
१३	LEOC सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने	निरन्तर	गाउँपालिका तथा वडामा	एक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र विपद् सम्पर्क व्यक्ति
१४	संघ, प्रदेश र जिल्ला सँग समन्वय गर्ने	निरन्तर	गाउँपालिका तथा वडामा	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका, विषयक्षेत्र
१५	आपतकालीन अवस्थामा आश्रयस्थलका रुपमा प्रयोग गर्ने स्थानको लागी चाहिने भौतिक पूर्वाधार र सेवाहरु निर्माण विस्तार गर्ने	निरन्तर		प्रत्येक वडामा	पूर्वाधार विकास शाखा र सम्बन्धित वडा

३.१.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ ।

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद्को अवस्थामा खाद्यान्न खरिद तथा आपूर्तिका लागि सम्भाव्य उद्योगहरु पहिचान गर्ने साथै सहयोग लिन सकिने कार्यालय, संस्थाहरुसँग समन्वय गर्ने। भण्डारण गर्ने सन्दर्भमा व्यक्तिको जोखिमता (बालबालिका, जेष्ठनागरिक, आदि लाइ फरक फरक प्रकारको खाध्य सामग्री उपयुक्त हुने हुँदा सो व्यक्तिहरुको तथ्याङ्कतथ्याङ्क सामाजिक सुरक्षा प्रणालीबाट लिने	निरन्तर	गाउँपालिका	आवश्यकता अनुसार वर्षको १ वा २ पटक	कृषि शाखा

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
२	विपद्बाट प्रभावित हुनसक्ने जनसङ्ख्याको आधारमा खाद्य सामग्री (चामल, दाल, तेल, नुन आदि) भण्डारण गर्ने र भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्रीको गुणस्तर कायम गर्न अनुगमन गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	गाउँपालिका	वर्षको २ पटक	कृषि शाखा, जिन्सी शाखा
३	तयारी खानेकुराका लागि तत्काल खरिद गर्न सकिने गरी पसलहरू पहिचान गर्ने वा अनुबन्ध करार गर्ने	जेष्ठ भित्र	गाउँपालिका	कम्तिमा २ वटा ठूला पसल वा उद्योग	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र
४	विपद्को समयमा खाद्य सामग्री वितरण गर्ने तरिका/प्रक्रिया बारे विषयक्षेत्रका सदस्यहरू बीच छलफल तथा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	वडास्तर	मुख्य प्रकोपको सम्भावित समय भन्दा पहिले कम्तिमा १ पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र
५	विपद् क्षेत्रमा खाद्य सामग्रीहरू पुर्याउनका निम्ति सुरक्षा निकाय, यातायात व्यवसायी तथा उद्धार कर्मीहरू सँग समन्वय गरी कार्य सम्पन्न गर्ने	विपद् पश्चात	घटना घटेका स्थानमा	आवश्यकता अनुसार	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र

३.१.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने स्वास्थ्य तथा पोषण विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् पश्चात तत्काल देखा पर्ने स्वास्थ्य समस्या समाधानका लागि चाहिने औषधीहरू भण्डारण गर्ने । यसको लागि व्यक्तिको जोखिमता (बालबालिका, जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, आदिको विशेष प्रकारको आवश्यकता हुने हुनाले तत् तत् प्रकारका व्यक्तिको विवरणको लागि सामाजिक सुरक्षा प्रणालीको तथ्याङ्कतथ्याङ्क प्रयोग गर्ने	हरेक महिना, औषधिको गुण अनुसार (म्याद समाप्ती अनुसार दुरुस्त राख्ने)	गाउँपालिका स्तर	१०० परिवारको लागी	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
२	द्रुतप्रतिकार्य टोली (Rapid Response Team-RRT) गठन/पुनर्गठन गर्ने, क्षमता विकास र कार्यसूची तयार गर्ने	स्वास्थ्य क्षेत्रको प्रोटोकल अनुसार	गाउँपालिका	वर्षमा १ पटक	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
३	प्रतिकार्यका लागि आवश्यक दक्ष मानव संसाधनको सूची तयार/अद्यावधिक गर्ने	वडा सङ्ख्या र जनसङ्ख्या अनुसार	गाउँपालिका स्तर	गाउँस्तर: १० जना वडास्तर: ४ जना	स्वास्थ्य शाखा,
४	स्वास्थ्य सम्बन्धी शिक्षण सामग्रीको व्यवस्था तथा स्वास्थ्यकर्मी मार्फत स्वास्थ्य शिक्षाको व्यवस्था गर्ने	नियमित	वडास्तर	हरेक वडामा १ पटक	स्वास्थ्य शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र
५	महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र परीक्षण तथा उपचार सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, अति जोखिममा रहेका व्यक्तिहरूलाई सुचना सुनिश्चित गर्ने तथा कम खर्चिलो, छिटो र प्रभावकारी उपायको लागि बिध्यमान सामाजिक सुरक्षाको तथ्याङ्क र संयन्त्र प्रयोग गर्ने	नियमित	जोखिम युक्त वस्तिहरूमा	वर्षमा कम्तिमा ३ पटक	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
६	विपद् पश्चात महिला, सुतकेरी, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग भएको व्यक्तिहरूलाई सरसफाई सामग्री तथा पोषण युक्त खानेकुराहरू सुनिश्चित गर्ने र यसको लागि व्यक्तिको जोखिमता (बालबालिका, जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, आदि लाई विशिष्टीकृत प्रकारको सामग्री उपयुक्त हुने हुँदा सो व्यक्तिहरूको तथ्याङ्क सामाजिक सुरक्षा प्रणालीबाट लिने	विपद् पश्चात पहिलो प्राथमिकता	जोखिम युक्त वस्तिमा	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
७	एम्बुलेन्स तयारी अवस्थामा राख्ने	निरन्तर	स्वास्थ्य संस्थामा	आवश्यकतानुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र

३.१.४ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ:

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद्को समयमा खानेपानी शुद्धिकरणको लागि आवश्यक पर्ने क्लोरीन, पियुष जस्ता औषधिको उचित भण्डारण गर्ने।	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	स्वास्थ्य		खानेपानी तथा सरसफाई शाखा विषयक्षेत्र
२	सरसफाइका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री तथा उपकरणहरू उपयुक्त ठाउँमा भण्डारण गर्ने।	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	वडा	आवश्यकता अनुसार	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
३	खानेपानी ओसार्ने, जम्मा गर्ने र वितरण गर्ने साधनहरू मर्मत सम्भार गरी चालु अवस्थामा राख्ने।	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	गाउँपालिका		खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र
४	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न सकिने खानेपानीको श्रोत पहिचान र संरक्षण गर्ने	निरन्तर	सबै वडा मा	आवश्यकता अनुसार	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, पूर्वाधार विकास शाखा, वडा कार्यलय तथा स्थानीय समुदाय
५	लैङ्गिक मैत्री, बाल मैत्री र अपाङ्गता मैत्री अस्थायी शौचालय, खाने पानी धारा निर्माण तथा स्नान गृह निर्माणका लागि सामग्री तयार गर्ने	निरन्तर	वडा तथा समुदायस्तर मा	सबै	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, पूर्वाधार विकास शाखा,
६	आपत्कालिन अवस्थाको लागि खाने पानी पाइप भण्डारण गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	पालिका स्तर	७०० मीटर	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र
७	आपत्कालिन अवस्थाको लागि पिउने पानीको आवश्यक बोटल तथा जार तयारी अवस्थामा भण्डारण गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	वडा	२०० बोटल, ५०० जार	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र
८	पिउने पानीको लागि ड्रमहरू खरीद गरीराख्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	पालिका स्तर	१० ओटा	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र

३.१.५ आपत्कालीन आश्रय र गैर खाद्य सामग्री क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने आपत्कालिन आश्रयस्थल र गैरखाद्य सामग्री विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् प्रभावितहरूको लागि अस्थायी आश्रय वा बासको व्यवस्था गर्न आवश्यक सरसामान तथा औजारहरूको बन्दोबस्ती गर्ने। व्यक्तिको जोखिमता (बालबालिका, जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, आदि लाई विशिष्टीकृत प्रकारको सुबिधा आवश्यक हुने हुँदा सो व्यक्तिहरूको तथ्याङ्क सामाजिक	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	सबै वडामा	२०० घर परिवारका लागी	गाउँपालिका, प्रदेश, संघ, शहरी विकास तथा भवन र नेपाल रेडक्रस सोसाईटी

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
	सुरक्षा प्रणालीबाट लिई सो बमोजिमको आश्रय स्थल निर्माणको सुनिश्चिता गर्ने				
२	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्ने स्थलहरुको सूची स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित गर्ने	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	तोकिएको मापदण्ड अनुसार	प्रत्येक वडामा	आपत्कालीन आश्रय तथा गैर खाद्य क्षेत्र
३	आपत्कालीन अवस्थामा आश्रय स्थलका रुपमा प्रयोग गर्ने स्थानको लागि चाहिने भौतिक पूर्वाधार र सेवाहरु निर्माण, बिस्तार गर्ने	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	तोकिएको मापदण्ड अनुसार	प्रत्येक वडामा	आपत्कालीन आश्रय तथा गैर खाद्य क्षेत्र
४	प्रकोपबाट समुदायलाई बचाउन आपत्कालीन आश्रय भवनहरु पहिचान तथा निर्माण गर्ने	आवश्यकता अनुसार	हरेक वडामा जोखिममा रहेको समुदाय नजिक	१४ वटा	पूर्वाधार विकास शाखा र सम्बन्धित वडा
५	सम्भावित आपत्कालीन अवस्थामा तुरुन्त गैर गाद्य सामग्री खरिद गर्न को लागि सूचि दर्ता गर्ने	चैत्र	थोक विक्रेता/ खुद्रा विक्रेता/ सहकारी/ ठूला कृषक/फार्मेसी	५० घर परिवारका लागि	गाउँपालिका, जिन्सी तथा कृषि शाखा
६	अस्थायी आश्रय स्थल बनाउन सुविधायुक्त खुला क्षेत्रको व्यवस्थापन र संरक्षण गर्ने तथा बालबालिका, महिला र अपाङ्गमैत्री बनाउने	निरन्तर	सबै वडामा	२०० घर परिवारकालाई पुग्ने गरी	गाउँपालिका, पूर्वाधार विकास शाखा र वडा कार्यालय
७	गैर-खाद्य सामग्री सेटहरु भण्डारण गर्ने। यस्ता सामग्री भण्डारण गर्दा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने व्यक्तिलाई आधार बनाउने।	निरन्तर	गाउँस्तर, गोदाम घरहरु (Warehouse)	कम्तिमा ५० घर परिवारका लागि	गाउँपालिका जिन्सी शाखावडा कार्यालय नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, विषयक्षेत्र
८	विपद् प्रभावित स्थान वा खुल्ला क्षेत्रमा शिविर सञ्चालन गर्ने स्थानमा सवारी साधनको प्रवन्ध गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका	आवश्यकता अनुसार	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
९	लैङ्गिक-मैत्री अस्थायी आश्रय वा बास निर्माणको लागि वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, युवा क्लब, आमा समूह, विद्यालय व्यवस्थापन समिति र टोल सुधार समितिको दक्षता अभिवृद्धिका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने व्यवस्थापन गर्ने	मनसुन सुरुहुनु भन्दा अगाडी	वडास्तर	३० जना	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र

३.१.६ संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने संरक्षण तथा सुरक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	महिला, सुत्केरी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकको पहिचान सहितको तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने र यस्ता व्यक्तिको संरक्षणका तरिका बारे जानकारी पुस्तिका तयार एवम् प्रकाशन गर्ने।	निरन्तर	गाउँस्तर	कम्तिमा १५० प्रति	महिला तथा बालबालिका शाखा
२	विपद्को समयमा अत्यावश्यक सेवाका लागि चाहिने सामग्रीहरू (जस्तै: डिग्निटि किट) खरिद गरी भण्डारण गर्ने। यसरी सामग्री खरिद गर्दा, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, बालबालिका, जेष्ठनागरिक जस्ता संकटासन्न व्यक्तिहरूको फरक फरक आवश्यकता हुने हुनाले सो अनुसारका सामग्री समेत भण्डारण गर्नको लागि आवश्यक तथ्याङ्क बिद्यमान सामाजिक सुरक्षा प्रणालीबाट र स्वास्थ्य संस्थाबाट लिने।	निरन्तर	गाउँका गोदाम घरहरू, गा पा को गोदाम, वडा, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी, आदि	यस्तो जनसंख्याको कम्तिमा १० प्रतिशतलाई पुग्ने	महिला तथा बालबालिका शाखा, सामाजिक सुरक्षा शाखा, जिन्सी शाखा
३	सामाजिक सुरक्षा भत्ता नविकरण र भुक्तानीको लागि वैकल्पिक व्यवस्थापन गर्ने (जस्तै : घर दैलो तथा घुम्ती शिविर)	निरन्तर/ मासिक /त्रैमासिक	गाउँस्तर	लक्षित समुदाय सबैमा	सामाजिक विकास शाखा, पञ्जिकरण शाखा

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
४	लङ्गिक तथा बाल हिंसा न्यूनीकरणका लागि सचेतनामूलक सन्देश प्रसारण गर्ने।	निरन्तर	वडा तथा समुदाय स्तरमा	आवश्यकता अनुसार	बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र, सामाजिक संघ संस्था सँग समन्वय
५	महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अन्य लक्षित समुहका लागि अनुकूल हुने भौतिक पूर्वाधार र सुरक्षित स्थान सम्म पुग्ने बाटो र साधनको सुनिश्चिता गर्ने।	निरन्तर	पालिका स्तरमा	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका, सरकारी र गैर सरकारी संघ संस्था सँग समन्वय
६	हिंसा रोकथाम तथा संरक्षण गर्न जेण्डर हेल्प डेक्सको स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने।	निरन्तर	वडा तथा समुदाय स्तरमा	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका, प्रहरी, सामाजिक संघ संस्था सँग समन्वय
७	समुदायस्तरमा जन जागरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	मंसिर - पौष	प्रति वडा २ स्थानमा	वार्षिक १ पटक	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र

३.१.७ आपत्कालीन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने आपतकालिन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	बाढी, पहिरो, हावाहुरी लगायत विपद्ले प्रभावित गर्नसक्ने विद्यालयको सूची अद्यावधिक गर्ने र संभावित क्षतिको आंकलन गर्ने।	वर्षको १ पटक	प्रत्येक वडा	सबै विद्यालय	शिक्षा शाखा,
२	अत्याधिक चिसो समयमा विद्यार्थीहरूलाई आवश्यकता अनुसार न्यानो कपडा वितरण र गर्मीको लागि कक्षा कोठामा पंखा व्यवस्था गर्ने	जाडो र गर्मी (१ पटक)	विद्यालय स्तरमा	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा शाखा, गाउँपालिका, सम्बन्धित विद्यालय
३	विद्यालय व्यवस्थापन समिति एवम् शिक्षक अभिभावक संघ, शिक्षक र विद्यार्थीहरूलाई विपद् पूर्वतयारी तालिम र अभ्यास दिने	वर्षको १ पटक	विद्यालय	सबै विद्यालय	गाउँपालिका, विपद् व्यवस्थापन शाखा, शिक्षा शाखा
४	विपद् भएमा विद्यालय सञ्चालन गर्ने वैकल्पिक स्थान पहिचान गर्ने	वर्षको १ पटक	वडास्तरमा	जोखिमयुक्त विद्यालय	गाउँपालिका, विपद् व्यवस्थापन समिति, शिक्षा

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
					शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
५	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षण सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने।	निरन्तर	गाउँस्तर	५ वटा विद्यालयको लागि	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
६	सम्भावित विपद्बाट सुरक्षित हुने उपाय बारे विद्यालयमा चेतनामूलक कार्यक्रम र एफ.एम. रेडियोबाट सन्देशमूलक कार्यक्रम प्रसारण गर्ने। प्ले कार्ड सहित विद्यार्थी र आमा समूहबाट प्रभातफेरी सञ्चालन गर्ने	निरन्तर	विद्यालयस्तर	सबै विद्यालय र एफ.एम.बाट कम्तिमा १५ दिन	विपद् व्यवस्थापन शाखा, शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
७	गर्मी र चिसोबाट हुनसक्ने असरबारे विद्यालयमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने	निरन्तर	विद्यालय स्तरमा	१/१ वटा सबै विद्यालयमा	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
८	विपद्का विषय जस्तै पुर्वतयारी कृत्रीम घटना अभ्यास गराउने, प्राथमिक उपचारको तालिम प्रदान गर्ने जस्ता कार्यक्रम गर्ने	निरन्तर	विद्यालय स्तरमा	मा. वि. स्तरका विद्यालयहरूमा	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय

३.१.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने शीघ्र पुनर्लाभ विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान,	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सुरक्षित स्थानमा आपत्कालीन प्रयोजनको लागि खानेपानी ट्याङ्की, अपाङ्गता मैत्री, जेष्ठनागरिक मैत्री, बालमैत्री, लैङ्गिक मैत्री शौचालय तथा बालमैत्री धाराको व्यवस्था गर्ने।	निरन्तर	वडास्तरमा		पूर्वाधार विकास शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र
२	विपद्बाट अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तै: सडक, खानेपानी, विजुली आदि) अवरूद्ध भएमा उक्त सेवा सुचारू गर्न तत्काल प्राविधिक टोली परिचालन गर्ने।	निरन्तर	गाउँस्तर, वडास्तरमा		पूर्वाधार विकास शाखा, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा र विषयक्षेत्र
३	सम्भावित विपद्बाट आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा पर्ने क्षतिको शिघ्र मूल्याङ्कनको लागि टोली गठन गरी प्रशिक्षण दिने।	प्रत्येक वर्ष एक पटक	गाउँस्तर		स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
४	सम्भावित विपद्बाट कृषि, पशु, रोजगारी, सेवा, उद्योग, पर्यटन, व्यवपार लगायतका क्षेत्रमा पर्ने	विपद् पश्चात तत्काल	गाउँस्तर		स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वातावरण तथा

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान,	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
	सक्ने असरहरू न्यूनीकरण गर्ने क्रियाकलाप तय गरी कार्यन्वयन गर्ने।				विपद् व्यवस्थापन शाखा, उद्योग वाणिज्य संघ

३.२ मौसम पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा पूर्वकार्य योजना

मौसम पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वकार्य योजनामा अधिकारी पूर्वानुमान सुचना उपलब्ध हुने समयको आधारमा पूर्वकार्यहरू निर्धारण गर्नु पर्दछ । यसमा सामान्य सतर्क रहने देखि जोखिमयुक्त ठाउँमा रहेका समुदाय र स्थानान्तरण गर्न मिल्ने धन सम्पत्ति अस्थायी रूपमा सुरक्षित ठाउँमा सार्ने सम्मका क्रियाकलाप हुन सक्छन् । यस्तो योजना प्रकोपको प्रकृति, समय र संभावित प्रभाव क्षेत्रको भरपर्दो आधिकारिक पूर्वसूचनाको आधारमा तय गरिनु पर्दछ ।

पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वकार्य गर्दा अति जोखिममा रहेका व्यक्तिहरूलाई सुचना सम्प्रेषण गर्ने, राहत (नगद तथा सामग्री वितरण) व्यवस्थापन गर्ने, सुरक्षित आश्रय स्थलमा स्थानान्तरण गर्ने, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी गतिविधि गर्ने, संरचना निर्माण गर्ने जस्ता विभिन्न विपद् पूर्वकार्यहरू कार्यन्वयन गर्दा सामाजिक सुरक्षा प्रणालीमा आबद्ध लाभग्राहीहरूको संकटासन्नतालाई मध्यनजर गरि उक्त कार्यहरू कम खर्चिलो, छिटो र प्रभावकारी बनाउनका लागि बिध्यमान सामाजिक सुरक्षाको तथ्याङ्क र संयन्त्र पनी प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

गाउँपालिका क्षेत्रमा बाढी, पहिरोको जोखिम सम्बन्धी पूर्वसूचनाको आधारमा गरिने पूर्वकार्यहरू देहाय बमोजिम हुनेछन् ।

(क) वर्षाको पूर्वानुमान र यसको सम्भावित प्रभावको आधारमा, साथै

(ख) समुदायले पहिरो, ढुङ्गा खस्ने र भल बाढीको जोखिम अवस्थाको निगरानी गरेर ।

माथि (क) बमोजिमको वर्षाको पूर्वानुमान जल तथा मौसम विज्ञान विभागबाट प्राप्त गरिनेछ साथै विभागसँग समन्वय गरी गाउँपालिका क्षेत्रमा वर्षामापन केन्द्रबाट वर्षाको तत्कालिक अनुगमनको व्यवस्था मिलाइने छ । (ख) बमोजिमको जोखिम अनुगमनका लागि सम्बन्धित समुदायको जोखिम क्षेत्र नजिक रहेका समुदायका विभिन्न समुह तथा समिति मार्फत स्थानीय समुदायलाई आ-आफ्नो क्षेत्रमा पहिरो तथा भलबाढीको जोखिम अनुगमन गर्न परिचालन गरिने छ । साथै आर्थिक, प्राविधिक हिसाबले सम्भव भएसम्म पहिरो जोखिम क्षेत्रमा जोखिम अनुगमन प्रविधि जडान गरिनेछ ।

विभिन्न अवधिको मौसम पूर्वानुमानको सूचना र स्थानीय निगरानीको आधारमा विपद् जोखिम अवस्थाको जानकारी आदानप्रदान गर्न गाउँपालिकाको विपद् सम्पर्क व्यक्तिको संयोजकत्वमा गाउँपालिका स्तरमा जोखिम पूर्वसूचना संप्रेषण संयन्त्र निर्माण गरिएको छ । सूचना संप्रेषण संयन्त्र मार्फत सम्बन्धित समुदायमा पूर्वसूचना र सम्बन्धित जानकारी पुर्‍याइनेछ । विभिन्न प्रकारको अपाङ्गता भएका, वृद्धवृद्धा, बालबालिका लगायतका जोखिममा रहेका समुदायसम्म जानकारी पुर्‍याउन उपयुक्त माध्यम र रणनीति अपनाइनेछ । उपरोक्त अनुसार दुबै स्रोतबाट प्राप्त हुने सूचनाका आधारमा नगरपालिका अन्तर्गतका विपद् व्यवस्थापन समितिले आवश्यक कदम चाल्नेछन् ।

गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन सम्पर्क व्यक्तिका साथै स्वास्थ्य, शिक्षा, योजना, कृषि, पशुसेवा, प्रशासन, सामाजिक विकास, महिला तथा बालबालिका लगायतका सम्बन्धित शाखाका कर्मचारी, विषयक्षेत्रका विज्ञ व्यक्ति रहेको विषयक्षेत्रगत समूह/क्लष्टर परिचालन गरिनेछ ।

मौसम पूर्वानुमान तथा पहिरो जोखिमको स्थानीय निगरानीबाट प्राप्त पूर्वसूचनाका आधारमा देहाय बमोजिम पूर्वतयारी तथा पूर्वकार्य गरिनेछ ।

३.२.१ मनसुन परिटृष्यको सूचना

जल तथा मौसम विज्ञान विभागले सामान्यतया बैशाख महिनामा आगामी बर्खामा समग्र वर्षाको अवस्थाको मोटामोटी अनुमान (मनसुन आउटलुक) उपलब्ध गराउँछ । गाउँपालिकामा यसको खबर रेडियो, टिभि, अनलाइन मिडियाका साथै ईमेल तथा गाउँपालिकाको आधिकारीक फेसबुक पेज आदिका माध्यमबाट मनसुन सक्रिय हुनभन्दा करिब १ महिना अगावै प्राप्त गर्न सकिनेछ । यो जानकारी गाउँपालिकामा प्राप्त भएपछि सम्बन्धित विषयक्षेत्रका कर्मचारी तथा सरोकारवालासँग परामर्श गरी गाउँपालिकामा क्षेत्रमा मनसुन अवधिमा हुनसक्ने प्रभावको अनुमान गरिनेछ ।

मनसुनी वर्षा शुरु भएपछि समुदायमा स्थानीय तवरमा बाढी तथा पहिरो जोखिमको निगरानी गर्न र निगरानीकर्ताले बाढी तथा पहिरोको जोखिम बढेको, वा अरु सूचकका आधारमा बाढी तथा पहिरो जाने सम्भावना छ भन्ने खबर ल्याउने व्यवस्था गर्न सम्बन्धित वडा तथा सम्बन्धित समुदायको जोखिम क्षेत्र नजिक रहेका समुदायका विभिन्न समुह तथा समितिहरू परिचालन गरिनेछ ।

मनसुन परिटृष्य प्राप्त भएपछि गाउँपालिका स्तरमा विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूले गर्ने पूर्वतयारी तथा पूर्वकार्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् । १ महिना समयावधिको मौसम विषेश बुलेटिन प्राप्त भएपछि गाउँपालिका स्तरमा विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूले गर्ने पूर्वतयारी तथा पूर्वकार्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

क्र.स	पूर्वकार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	विषयगत क्षेत्र	स्रोत
१	विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बसी मनसुन पूर्वतयारीको समीक्षा र अपुग भएको तयारीको विषयमा आवश्यक निर्णयहरू गर्ने । साथै मनसुन परिटृष्य अनुसार गाउँपालिका क्षेत्रमा पर्न सक्ने सम्भावित प्रभावको विश्लेषण गरी स्थानीय परिटृष्य तयार गर्ने र स्थानीय परिटृष्य सहितको मनसुन परिटृष्य समुदायसम्म जानकारी गराउने ।	मनसुनको प्रक्षेपण सम्प्रेषण भए लगत्तै	गाउँपालिका	१ पटक	स्थानिय आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र, समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	गाउँपालिका
२	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग कार्यालयद्वारा जारी भएको मौसम पूर्वानुमान बारेमा विषयगत क्षेत्रगत प्रमुख तथा उपप्रमुखहरू तथा जोखिमको समुदायमा लाई जानकारी दिने	मनसुनको प्रक्षेपण सम्प्रेषण भए लगत्तै	गाउँपालिका	१ पटक	स्थानिय आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र, समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	गाउँपालिका
३	सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू र सहयोगी निकायका मुख्य व्यक्तिहरूको, स्वयंसेवक (प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार), कार्यदल सहितका टोल विकास संस्था सदस्यहरूको सम्पर्क अद्यावधिक सूची तयार गर्ने ।	१ महिना	गाउँपालिका	१ पटक	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिती	गाउँपालिका
४	आश्रय सामाग्रीहरू, खाद्य तथा गैरखाद्य पदार्थ, सामाग्रीहरू र औषधिहरूको लागी	१ महिना	गाउँपालिका	१ पटक	खाद्य तथा कृषी क्षेत्र, स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन	गाउँपालिका

क्र.स	पूर्वकार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	विषयगत क्षेत्र	स्रोत
	अनुबन्ध गरिएका पसल हरु सँग सम्पर्क गर्ने				क्षेत्र, आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र	
५	सुरक्षीत, खुला आश्रय स्थानको तयारी गर्ने र जोखिमको स्थितिमा ती स्थानको उपयोग गर्ने योजना बनाउने	१ महिना	गाउँपालिका	१ पटक	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिती, शीघ्र पुर्नलाभ क्षेत्र	गाउँपालिका
६	मनसुनको ऋतुगत हावापानी आड्कलन अनुसार समुदायका कृषकहरूलाई सोही अनुरूपका बालीहरूको छनौट गरी लगाउन अनुरोध गर्ने	हावापानी आँकलन प्राप्त भएपछी	गाउँपालिका भर	१ पटक	खाद्य तथा कृषी क्षेत्र	गाउँपालिका कृषि विकास शाखा
७	विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षकहरूसँग वर्षायाममा हुनसक्ने विपद्को जोखिम र अपनाउनुपर्ने सावधानीका विषयमा छलफल गर्ने	१ महिना	पालिका	१ पटक	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	गाउँपालिका
८	स्थानीय आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई थप सक्रिय बनाउने	निरन्तर	पालिका		समग्र व्यवस्थापन	
९	सवारी साधन (डोजर, एम्बुलेन्स) का साथै सम्पर्क नंबर तयारी अवस्थामा राख्ने	१ महिना	गाउँपालिका	१ पटक	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र, शिघ्र पुनर्लाभ	
१०	जोखिमयुक्त क्षेत्रमा सम्भावित विपद् बाट विस्थापित हुनसक्ने जनसङ्ख्याको पहिचान गरी त्यसको लिस्ट तयार गर्ने	१ महिना	गाउँपालिका	१ पटक	आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र, संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र, शीघ्र पुर्नलाभ क्षेत्र	
११	समुदायको सहज पहुँचको लागि झटपट झोला र पानी नछिर्ने कागजात थैली र त्यस्तै सामग्री सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिमा तयार गर्ने तथा वितरण गर्ने	१ महिना	गाउँपालिका	१ पटक	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिती	
१२	आपत्कालीन औषधि, प्राथमिक उपचार किट र स्वास्थ्य किट स्थानीय स्वास्थ्य केन्द्रलाई सहयोग उपलब्ध गराउने	१ महिना	गाउँपालिका मा हरेक स्वास्थ्य केन्द्र	१ पटक	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	
१३	विपद् व्यवस्थापनका लागि परिचालन गर्न रोष्टर तयार गरिएको जनशक्तिहरूलाई पुर्न ताजगी तालिमको आयोजना गर्ने	१ महिना	गाउँपालिका	१ पटक	आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	

क्र.स	पूर्वकार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	विषयगत क्षेत्र	स्रोत
१४	स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य टोली र दुरत प्रतिकार्य टोलीलाई आवश्यक पुर्नताजगी तालिम प्रदान गर्ने	१ महिना	गाउँपालिका	१ पटक	विषयगत क्षेत्र प्रमुखहरु, स्थानी गै.स.स हरु	
१५	खुला स्थानहरु पहिचान गर्ने, सुरक्षित मार्ग र जोखिमको स्थितिमा ती स्थानको उपयोग गर्ने योजना बनाउने	१ महिना	हरेक वडा	१ पटक	स्थानिय आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र, संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र,	
१६	मौसम पुर्वानुमान पछि विभिन्न कृषी बालीहरु सुरक्षित स्थानमा राखीएको नराखीएको सुनिश्चित गर्ने	१ महिना	हरेक वडा	१ पटक	खाद्य तथा कृषी क्षेत्र,	
१७	सम्पूर्ण पूर्वतयारी गतिविधिहरु पहिले नै सम्पन्न भैसकेको सुनिश्चित गर्ने	१ महिना	गाउँपालिका	१ पटक	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिती	
१८	पुनस्थापना केन्द्रहरुको फोहोर मैला व्यवस्थापन गर्ने	१ महिना	गाउँपालिका	१ पटक	शीघ्र पुर्नलाभ क्षेत्र, समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिती	
१९	खानेपानी शुद्धिकरणका विधि, व्यक्तिगत सरसफाइ र चर्पी प्रयोगको जानकारी दिने	१ महिना	गाउँपालिका	१ पटक	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिती, संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र, आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र	
२०	शव व्यवस्थापनको लागि कार्यविधि निर्माण गर्ने	१ महिना	गाउँपालिका	१ पटक	शीघ्र पुर्नलाभ क्षेत्र, समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिती	
२१	समुदाय स्तरमा बाढी तथा पहिरो जोखिम क्षेत्रको अवस्थाको अनुगमनका लागि स्वयंसेवक पहिचान गर्ने	१ महिना	जोखिम क्षेत्रहरुमा	मनसुन भरी	समग्र व्यवस्थापन, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिती	
२२	गाउँपालिका स्तरमा रहेका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने साथै सुत्केरी तथा गर्भवती महिलाहरुको तथ्याङ्क	जेष्ठ मसान्त	गाउँपालिका	१ पटक	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयक्षेत्र, पञ्जिकरण शाखा	

क्र.स	पूर्वकार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	विषयगत क्षेत्र	स्रोत
	अद्यावधिक गरी सूचना प्रवाहको व्यवस्था मिलाउने					
२३	टोल टोलमा गएर नै सामाजिक सुरक्षा भत्ता परिचयपत्र नवीकरण तथा असार पहिलो हप्तामै वितरण गराउने व्यवस्था मिलाउने ।	असार, श्रावण, भदौ	टोल टोलमा		पंजीकरण शाखा/वडा सचिव	
२४	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्ने	जेष्ठ मसान्त	गाउँपालिका	१ पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	
२५	मनसुन अवधिको लागी सडक हेरालुको व्यवस्थापन गर्ने	जेठ देखी असोज सम्म	पालिका भर	भलका कारण सडक अवरुद्ध हुने लक्षित	शिघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	

३.२.२ मौसम विषेश बुलेटिन

जल तथा मौसम विज्ञान विभागले आगामी सात दिन (सामान्यतया आगामी तीन दिनदेखि सात दिनसम्म) मा ठूलो वर्षा हुन सक्छ र त्यसले पहिरो बाढी हुन सक्छ भन्ने मौसम विषेश बुलेटिन विषेश मौसमी प्रणाली सिर्जना हुने अवस्थामा मात्रै उपलब्ध गराउँछ । उक्त बुलेटिनमा जल तथा मौसम विज्ञान विभाग बाढी पूर्वानुमान तथा मौसम पूर्वानुमान महाशाखाबाट जिल्लामा हुनसक्ने वर्षा तथा बाढी र पहिरोको जोखिमलाई इंकित गरिएको हुन्छ ।

गाउँपालिकामा यसको खबर रेडियो, टिभि, अनलाइन मिडिया तथा ईमेल आदिका माध्यमका साथै विभागबाट सोझै पनि प्राप्त गर्न सकिनेछ । वर्षा लागेपछि यो खबर जुनसुकै दिनमा पनि आउन सक्छ । यो खबर पाएपछि आगामी सात दिन, पाँच दिन, तिन दिन तथा २४ घण्टा भित्रको जुनसुकै समयमा पनि भारि वर्षा शुरु हुन सक्छ । तसर्थ, अब अर्को सूचनाको बारेमा चनाखो रहन सम्बन्धित सबैलाई सजग गराइनेछ ।

अनुमानित मौसम तथा विपद् जोखिम अवस्थाको जानकारी गाउँपालिकाको आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र गाउँपालिका स्तरीय पूर्वसूचना संयन्त्र मार्फत सम्बन्धित समुदायमा पुर्‍याइनेछ । विभिन्न प्रकारको अपाङ्गता भएका, वृद्धवृद्धा, बालबालिका लगायतका जोखिममा रहेका समुदायसम्म जानकारी पुर्‍याउन उपयुक्त माध्यम र रणनीति अपनाइनेछ ।

स्थानीय तवरमा बाढी तथा पहिरो जोखिमको निगरानीबाट वा अरू सूचकका आधारमा बाढी तथा पहिरो जाने सम्भावना छ भन्ने जानकारी प्राप्त भएमा जोखिममा रहेका समुदायलाई सार्न सम्भव हुने धनमाल सहित सुरक्षित स्थानमा तत्कालै स्थानान्तरण गर्न पहल गरिनेछ । सामान्यतया निगरानीबाट यति समय भित्रै बाढी तथा पहिरो जान सक्छ वा ढुङ्गा खस्न सक्छ भन्ने निश्चित गर्न सम्भव हुँदैन । तसर्थ जोखिमको जानकारी प्राप्त भएपछि सम्भव भएसम्म जोखिम कम गर्ने, जोखिम रहेका ठाउँका बासिन्दालाई अन्यत्र सार्ने र जोखिम क्षेत्रमा आवतजावत बन्द गर्ने उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ ।

३ दिन देखि ७ दिन समयावधिको मौसम विषेश बुलेटिन प्राप्त भएपछि गाउँपालिका स्तरमा विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुले गर्ने पूर्वतयारी तथा पूर्वकार्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

क्र.स	पूर्वकार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	विषयगत क्षेत्र	स्रोत
१	विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने । जल तथा मौसम विज्ञान विभाग कार्यालयद्वारा जारी भएको मौसम पूर्वानुमान बारेमा विषयगत क्षेत्रगत प्रमुख तथा उपप्रमुखहरु तथा जोखिमको समुदायमा लाई जानकारी दिने	विशेष मौसम बुलेटिन प्राप्त भए लगत्तै	गाउँपालिका	१ पटक	स्थानिय आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र, समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	
२	विभागबाट प्राप्त भएको सूचनाका बारेमा आम समुदायलाई सचेत रहन रेडियो एफ एम मार्फत सूचना सम्प्रेषण गर्ने, संकटासन्न वर्गलाई एस.एम.एस. मार्फत सुचित गर्ने	विशेष मौसम बुलेटिन प्राप्त भए लगत्तै				
३	कृषकहरुलाई बाली/तरकारी/पशुपंक्षी पालन फार्म सुरक्षित राख्न सुचित गर्ने	मनसुनको प्रक्षेपण सम्प्रेषण भए लगत्तै	गाउँपालिका	२ पटक	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिती, खाद्य तथा कृषी क्षेत्र,	
४	किसानहरुको पाकिसकेको बालि भए तत्काल थन्काउन सूचित गर्ने	१ हप्ता	गाउँपालिका भर	बुलेटिन अनुसार	खाद्य तथा कृषी क्षेत्र	
५	तयारी खाद्य पर्दाथको प्याकेजिङ्ग र पहिचान गरिएको संकटासन्न समुदायमा भण्डारण गर्ने	मनसुनको प्रक्षेपण सम्प्रेषण भए लगत्तै	हरेक वडा	१ पटक	खाद्य तथा कृषी क्षेत्र, उद्योग वाणिज्य संघ	
६	महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि विशेष व्यवस्था गर्ने	एक हप्ता	हरेक वडा	१ पटक	आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र, संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र, शीघ्र पुर्नलाभ क्षेत्र	
७	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति र सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय बैठक बस्ने	एक हप्ता	जोखिम वडा	१ पटक	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति, सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति	
८	संकटासन्न समुदायको नजिकै तयारी अवस्थामा बसेका खोज तथा उद्धार टोलीको पहुँच र स्रोतसाधनको अनुगमन गर्ने	एक हप्ता	हरेक वडा	१ पटक	स्थानिय आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र, समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र, स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	

क्र.स	पूर्वकार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	विषयगत क्षेत्र	स्रोत
९	संकटासन्न समुदायलाई प्राथमिक उपचार किट र पानी निर्मलीकरण गर्ने क्लोरिन झोल वितरण गर्ने	एक हप्ता	हरेक वडा	१ पटक	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	
१०	ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, गर्भवती महिला, बालबालिका तथा समस्यामा परेका मानिसहरूलाई स्थानान्तरण प्रक्रिया शुरु गर्ने	एक हप्ता	हरेक वडा	१ पटक	आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय	
११	मुख्य सडक तथा समुदायका पहिरो जोखिम स्थानहरूको अवस्थाको अनुगमनलाई थप सक्रिय बनाउने			पटक पटक	शिघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	
१२	संकटासन्न समुदाय तथा परिवारसम्म पुग्ने सम्पूर्ण मार्गको पहिचान गर्ने		हरेक वडा	१ पटक	आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, स्वयंसेवक	
१३	घुम्ती क्लिनिकको स्थापना र परिचालन लागि सम्पूर्ण आवश्यक प्रबन्ध मिलाउने	एक हप्ता	हरेक वडा	१ पटक	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	
१४	सामान्य पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु सुचारु रुपले कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन गर्ने	एक हप्ता	हरेक वडा	१ पटक	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र,	
१५	रबरको पञ्जा, बुट आदि जस्ता पानी नछिर्ने कपडा तथा सामग्रीहरु वितरण गर्ने	एक हप्ता	हरेक वडा	१ पटक	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र,	
१६	सरसफाईका लागी परिचालन हुने जनशक्ती, सवारी साधन र उपकरण तयारी अवस्थामा राख्ने	एक हप्ता	हरेक वडा	१ पटक	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र	
१७	समुदायको जोखिम क्षेत्र (वर्ग २ र ३) मा बसोबास गर्ने मानिसहरूका साथै गर्भवती, सुत्केरी, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई एफ एम मार्फत अपनाउनु पर्ने सतर्कता सन्देश प्रवाह गर्ने ।	मनसुन भरी विशेष मौसम बुलेटिन प्राप्त भएपछी	पालिका भरी	मनसुन भरी	स्थानीय आपत्कालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र	
१८	पाकी सकेका र भित्राउन मिल्ने कृषि उपज (बाली) हरु भित्राउने सूचना प्रवाह गर्ने ।	विशेष मौसम बुलेटिन	पालिका भरी	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा कृषी क्षेत्र	

क्र.स	पूर्वकार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	विषयगत क्षेत्र	स्रोत
		प्राप्त भएपछी				
१९	पिहचान भएका सुरक्षित तथा खुल्ला स्थानहरूको अवलोकन गरी उक्त ठाउँमा अस्थायी आवास निर्माणका लागि आवश्यक तयारी गर्ने ।	१ हप्ता	जोखिम बस्ती लक्षित गरी	आवश्यकता अनुसार	आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र	
२०	खोज तथा उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरूको चेक जाँच गरि तयारी अवस्थामा राख्ने ।	१ हप्ता	सामाग्री भण्डारण गरेको स्थलमा	पटक पटक	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	
२१	समुदायका सबै घरमा झटपट झोला तयारी अवस्थामा राख्न र आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरूको बारेमा एफ एम मार्फत सूचना प्रवाह गर्ने ।	मनसुन भरी	पालिका भर	१ पटक	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	
२२	आगामी दिनमा पर्न सक्ने असरहरूलाई मध्यनजर गरी परिवारहरूलाई १ हप्ताका लागि आवश्यक पर्ने खाद्यान्न तथा अन्य सामाग्रीहरूको व्यवस्थापन गर्न रेडियो मार्फत अनुरोध गर्ने ।	मनसुन भरी	पालिका भर	विशेष मौसम बुलेटिन प्राप्त भएपछी	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	
२३	पानीको बहाव बढेर सडक अवरुद्ध हुनसक्ने स्थानहरूको मर्मत तथा व्यवस्थापन गर्ने ।				शिघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	

३.२.३ तिन दिने मौसम पूर्वानुमान बुलेटिन र प्रभावमा आधारित मौसम पूर्वानुमान

जल तथा मौसम विज्ञान विभागले आगामी तीन दिनमा ठूलो वर्षा हुन सक्छ र त्यसले बाढी तथा पहिरो बढी हुन सक्छ भन्ने अनुमान उपलब्ध गराउँछ । जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, बाढी पूर्वानुमान तथा तथा मौसम पूर्वानुमान महाशाखाबाट जारी हुने ३ दिने बाढी तथा मौसम पूर्वानुमान बुलेटिनले जिल्ला स्थित खोला तथा नदीलाई रातो रंगले इंकित गर्दै बाढी, पहिरो तथा वर्षाको उच्च जोखिममा रहेको प्रक्षेपण गर्नुका साथै जल तथा मौसम विज्ञान विभागको गणीतिय मौसम पूर्वानुमान मोडेल (Numerical Weather Prediction-NWP) तिन दिने वर्षा पूर्वानुमानले आगामी २४ घण्टा देखि ७२ घण्टा अवधिमा अति भारी वर्षा (१५० मी.मी. भन्दा बढी) हुने प्रक्षेपण गर्ने गर्दछ ।

गाउँपालिकामा यसको खबर रेडियो, टिभी, अनलाइन मिडिया, ईमेलका माध्यमबाट विभागको ३ दिने मौसम पूर्वानुमान सूचना प्राप्त गर्न सकिनेछ । वर्षा लागेपछि यो खबर जुनसुकै दिनमा पनि आउन सक्छ । यो खबर प्राप्त भएपछि आगामी तीन दिन भित्र जुनसुकै समयमा भारी वर्षा सुरु हुन सक्छ । तसर्थ, अब अर्को सूचनाको बारेमा चनाखो रहन सम्बन्धित सबैलाई सजग गराइनेछ ।

अनुमानित मौसम तथा विपद् जोखिम अवस्थाको जानकारी गाउँपालिकाको आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट गाउँपालिका स्तरीय पूर्वसूचना तथा आपत्कालीन सञ्चार संयन्त्र मार्फत सम्बन्धित समुदायमा पुर्‍याइनेछ । विभिन्न प्रकारको अपाङ्गता भएका, वृद्धवृद्धा, बालबालिका लगायतका जोखिममा रहेका समुदायसम्म जानकारी पुर्‍याउन उपयुक्त माध्यम र रणनीति अपनाइनेछ ।

अर्कोतर्फ, स्थानीय तवरमा बाढी तथा पहिरो जोखिमको निगरानी वा विभिन्न सूचकका आधारमा बाढी तथा पहिरो जाने सम्भावना छ भन्ने जानकारी प्राप्त गर्न सकिनेछ । यसमा यति समय भित्रै बाढी तथा पहिरो जान सक्छ वा ढुङ्गा खस्न सक्छ भन्ने ठोकुवा गर्न सकिने

चाहिँ हुँदैन । तसर्थ जोखिमको जानकारी प्राप्त भएपछि सम्भव भएसम्म जोखिम कम गर्ने, जोखिम रहेका ठाउँका बासिन्दालाई अन्यत्र सार्ने र जोखिम क्षेत्रमा आवतजावत बन्द गर्ने उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ ।

२४ घण्टा सहितको तिन दिने मौसम पूर्वानुमान बुलेटिन प्राप्त भएपछि गाउँपालिका/नगरपालिका स्तरमा विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूले गर्ने पूर्वकार्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

क्र.स	पूर्वकार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	विषयगत क्षेत्र	स्रोत
१	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग कार्यालयद्वारा जारी भएको मौसम पूर्वानुमान बारेमा विषयगत क्षेत्रगत प्रमुख तथा उपप्रमुखहरू तथा जोखिमको समुदायमा लाई जानकारी दिने	मनसुन को प्रक्षेपण सम्प्रेषण भए लगतै	गाउँपालिका	१ पटक	स्थानिय आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र, समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	
२	खोज तथा उद्धार, पूर्वसूचना र समन्वय बिषयगत क्षेत्रको आपतकालीन बैठक बस्ने	मनसुन को प्रक्षेपण सम्प्रेषण भए लगतै	गाउँपालिका	१ पटक	विपद् व्यवस्थापन समिति, सबै विषयगत क्षेत्रहरू	
३	अपाङ्ग, ज्येष्ठ नागरिक, स्तनपान गराइरहेका आमाहरू, बालबालिका, महिला आदिलाई विशेष ध्यान दिने	२४ घण्टा	सुरक्षीत स्थान	हरेक दिन	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	
४	विपद् प्रभावित जनसंख्यालाई गैरखाद्य, खाद्यन्न र अन्य आवश्यक राहत सामाग्रीहरूको वितरण प्रक्रियाको विकास गर्ने	२४ घण्टा	सुरक्षीत स्थान	१ पटक	विपद् व्यवस्थापन समिति, सबै विषयगत क्षेत्रहरू	
५	सामाजिक सुरक्षा भत्ता लाभग्राहीहरूको मोबाइल नम्बरमा एसएमएस मार्फत स्थानान्तरण बारे सूचना प्रवाह गर्ने	२४ घण्टा		IBF जारी भएपश्चात	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	
६	सम्भावित स्तरका लागी सम्पूर्ण गतिविधिहरू सम्बन्धित निकायहरूद्वारा सम्पन्न गरिएको सुनिश्चित गर्ने	२४ घण्टा	सुरक्षीत स्थान	१ पटक	विपद् व्यवस्थापन समिति, सबै विषयगत क्षेत्रहरू	
७	प्रारम्भिक लेखाजोखा, मुल्याङ्कन घरधुरी सर्वेक्षण विवरण फारम र सामाग्रीको मुद्रण कार्य गर्ने	२४ घण्टा	सुरक्षीत स्थान	१ पटक	विपद् व्यवस्थापन समिति, सबै विषयगत क्षेत्रहरू	
८	सुत्केरी हुने समय भएका तथा प्रस्तुति व्यथा लागेका महिलाहरूलाई समयमै स्वास्थ्य केन्द्रमा लैजान सल्लाह दिने	२४ घण्टा	समुदाय		स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	

क्र.स	पूर्वकार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	विषयगत क्षेत्र	स्रोत
९	स्थानान्तरणका लागि अस्थायी टहरा निर्माण कार्य सम्पन्न नभएको भए थप जनशक्ति परिचालन गरि निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने	२४ घण्टा	सुरक्षित स्थान		आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र	
१०	गर्भवती, सुत्केरी, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई खाद्यान्न व्यवस्था र वितरण गर्ने	२४ घण्टा	समुदाय		महिला तथा बालबालिका शाखा	
११	आस्थायी आश्रय स्थलमा रहेका वा सरेका मानिसहरूलाई आवश्यक परेको खण्डमा खाद्य तथा गैर खाद्य बस्तुहरूको वितरण गर्ने	२४ घण्टा	समुदाय		कृषि शाखा/जिन्सी शाखा	
१२	जोखिम समुदायका बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई प्राथमिकतामा राखी सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	२४ घण्टा	समुदाय		आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र	

नोट:-

- वर्षाको पूर्वानुमानको आधारमा पहिरोको जोखिममा रहेका समुदायलाई सामान्यतया ३ दिन अगाडि भारी वर्षाको सूचना पाएपछि वा कुनै पनि बखतमा ३ दिनभन्दा कम अवसर समय रहेको सूचना पाएपछि त्यस अवधिलाई अन्तिम बिन्दु (trigger) मानेर बाढी तथा पहिरोको जोखिममा रहेका समुदायलाई तत्कालै सुरक्षित ठाउँमा सर्न, सार्न आवश्यक पहल गरिनेछ । कतिपय अवस्थामा २४ वा अझ कम अवधिको मात्र जानकारी आउन पनि सक्छ । रातिको समयमा बाढी तथा पहिरोको उद्धार गर्न कठिन हुन्छ । तसर्थ २४ घण्टाको पूर्वसूचनामा वास्तविक उपलब्ध अवसर समय २ देखी ४ घण्टा मात्र हुन पनि सक्छ।
- बाढी तथा पहिरो र ढुङ्गा खस्ने जोखिमको स्थानीय निगरानी गर्दा अनुगमनकर्ताले बाढी तथा पहिरो जाने प्रवल सम्भावना छ भनी खबर ल्याएमा समुदायमा रहेका समुह तथा समिति लगायत गाँउपालिकाको स्रोतसाधन परिचालन गरी सम्भव भएसम्म जोखिम कम गर्ने, जोखिम रहेका ठाउँका बासिन्दालाई अन्यत्र सार्ने र जोखिम क्षेत्रमा आवतजावत बन्द गर्ने उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ । अवस्थाको विचार गरी निगरानीकर्ताको खबरका आधारमा गाँउपालिकाबाट तत्कालै जाँचबुझ टोली खटाएर उक्त स्थानको निरीक्षण गरी आवश्यक निर्णय गर्न पनि सकिनेछ ।
- जोखिममा रहेका समुदायलाई अस्थायी रूपमा सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न स्थानीय सरोकारवाला तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग छलफल र समन्वय गरिनेछ ।
- अवसर समय तीन दिन वा सो भन्दा कम रहेको अवस्थामा गाउँपालिकाप्रमुख, उपप्रमुख वा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा विपद् सम्पर्क व्यक्ति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र स्थानीय सरोकारवालासँग परामर्श गरी तत्कालै आवश्यक निर्णय गरिनेछ ।

बाढी तथा मौसम पूर्वानुमान सम्बन्धि जानकारी लिनु परेमा:

जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, बाढी पूर्वानुमान महाशाखाले मनसुन सिजन अवधिभर हरेक दिन विहान ७ बजे तीन दिनपछि सम्मको बाढीको पूर्वानुमान गरी बाढी बुलेटिन जारी गर्दै आएको छ। उक्त बुलेटिन हेर्नको लागि विभागको वेबसाइट

(www.hydrology.gov.np) लगउन गरी हेर्न सक्नुहुनेछ।

तपाईंलाई देशको कुन ठाउँमा कती वर्षा भैरहेको छ ? तत्काल खतरा भन्दा माथिल्लो वर्षा भईरहेको छ वा छैन भन्ने जान्नका लागि विभागको वेबसाइट ([यहाँ क्लिक गरी](#)) मा गई Rainfall Watch बटन थिच्नुहोला ।

त्यस्तै, कुन नदीमा कती मिटर बाढी छ ? बढ्दो छ कि घट्दो होला? खतरा होला की नहोला भन्ने जान्न चाहीं सोही वेवसाइट ([यहाँ क्लिक गरी](#)) मै गई River Watch बटन थिच्नुहोस ।

- ❖ जारी भएको बाढी बुलेटिन वा बाढी संग संबन्धीत हरेक पूर्व सूचना यस विभागको आधिकारिक ट्विटर: Nepal Flood Alert! नेपाल बाढी सूचना। र फेसबुक: नेपाल बाढी सूचना - Nepal Flood Alert मा पनि हेर्न सक्नुहुनेछ।
- ❖ जारी भएको बुलेटिन वा बाढी संग संबन्धीत हरेक पूर्व सूचना यस विभागको आधिकारिक ट्विटर पेज : Nepal Flood Alert! नेपाल बाढी सूचना। र फेसबुक पेज: नेपाल बाढी सूचना - Nepal Flood Alert मा पनि हेर्न सक्नुहुनेछ।
- ❖ बाढी सतर्कता तह नजिक पुग्न लागेमा, सतर्कता तह पार गरेमा, खतरा तह पार गरेमा वा अन्य विषम अवस्थामा देशका मुख्य नदी जलाधारहरूमा नेपाल टेलिकम र एनसेल मार्फत बाढीबाट प्रभावित हुने सर्वसाधारणहरूलाई मोवाइलमा एसएमएस पठाइनेछ ।
- ❖ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले हरेक दिन विहान ६ बजे तीन दिन सम्मको मौसम पूर्वानुमान बुलेटिन जारी गर्दै आएको छ। उक्त बुलेटिन हेर्नको लागि विभागको वेवसाइट (www.mfd.gov.np) लगउन गरी वा निम्न ([लिंक](#)) मा गई हेर्न सक्नुहुनेछ।
- ❖ विभागबाट जारी भएको मौसम पूर्वानुमान बुलेटिन वा मौसम संग संबन्धीत हरेक सूचना तथा जानकारी यस विभागको आधिकारिक ट्विटर पेज : NepalDHM र फेसबुक पेज : Mfd Weather Forecast मा पनि हेर्न सक्नुहुनेछ।
- ❖ देशै भरका सर्वसाधारणको लागि ११५५ नम्बरको टोल फ्री सेवा बाढी पूर्वसूचना तथा मौसम पूर्वानुमान प्रदान गर्ने उद्देश्यले मनसुनभर सञ्चालन गरिएको छ । जो कोहीले ११५५ डायल गरेर बाढी तथा मौसम पूर्वानुमान सम्बन्धि पूर्वसूचना लिन सक्नुहुनेछ ।

३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

आपत्कालीन प्रतिकार्य योजनामा विपद्को समय र विपद् पश्चात् तुरुन्तै चाल्नुपर्ने खोज, उद्धार, उपचार एवम् जोखिम क्षेत्रबाट प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण, राहत वितरण र विपद् लेखाजोखा तथा सूचना व्यवस्थापन र संप्रेषणका क्रियाकलापहरू सहित प्रत्येक विषयगत क्षेत्र परिचालनको समय तालिका सहितको कार्यविधि समावेश गरिएको छ । प्रतिकार्यको लागि देहाय बमोजिमका विषयगत क्षेत्रका क्रियाकलापहरू तर्जुमा गरिएको छ ।

३.३.१ समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी योजनाहरू देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ:

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद्जन्य घटना घटेमा वा घट्ने यकिन भएमा विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने।	तत्काल	गाउँपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, सम्पूर्ण विषयक्षेत्र
२	विपद्ले प्रभाव पारेको तथा जोखिममा रहेका व्यक्ति तथा समुदाय र महत्वपूर्ण सम्पत्ति सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न सूरक्षा निकाय र खोज तथा उद्धार टोली/कार्यदल परिचालन गर्ने।	तत्काल	गाउँपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, सम्पूर्ण विषयक्षेत्र
३	विपद्मा परी घाइते भएकालाई उद्धार गर्ने र हराई रहेका व्यक्तिहरूको तथ्याङ्क तयार गरी खोजी गर्ने।	तत्काल (२४ घण्टा भित्र)	सूरक्षा निकाय, खोज तथा उद्धार टोली र स्वयंसेवक, रेडक्रस
४	तत्कालै घटनाको अवलोकन, निरीक्षण गर्ने र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष पेश गर्ने।	विपद् पश्चात ७२ घण्टा भित्र	सर्वेक्षण टोली, वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
५	विपद्बाट मृत्यु भएमा सोको तथ्याङ्क र लगत तयार गरी सनाखत गर्ने व्यवस्था मिलाउने र शव हस्तान्तरण/व्यवस्थापन गर्ने।	विपद्को समयमा	सुरक्षा निकाय, उद्धार टोली, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, स्वयम् सेवक, सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति
६	पीडित समुदायलाई थप जोखिमबाट बचाउन र सहयोग पुऱ्याउन अन्य विषयक्षेत्र र सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गर्ने।	विपद् पश्चात	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयक्षेत्र
७	बहुक्षेत्रगत सर्वेक्षण गरी क्षति, प्रभावित अवस्था र तत्काल गर्नुपर्ने कार्यहरू समेटि सुझाव सहितको विषयक्षेत्र केन्द्रित प्रतिवेदन (प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा) स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्ने।	विपद् पश्चात ७ दिन भित्र	सर्वेक्षण टोली, सम्बन्धित शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, सुरक्षा निकाय, वडास्तरीय समिति, विषयक्षेत्र
८	समीक्षा तथा योजना तर्जुमा बैठक बस्ने र तर्जुमा गरिएको योजना कार्यान्वयन गर्ने/गराउने।	आवश्यकता अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, सम्बन्धित शाखा तथा विषयक्षेत्र
९	विस्थापित भई शिविरमा बसेका, छरछिमेक वा आफन्तको घरमा आश्रय लिएका, घरगोठ पूर्ण रूपमा नष्ट भएका, आफन्त गुमाएका, घाइते भएकाहरूलाई स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम राहत रकम उपलब्ध गराउने।	विपद् पश्चात तत्काल	गाउँपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडास्तरीय समिति, वडा कार्यालय
१०	विपद्को सङ्कटकाल घोषणा गर्नु पर्ने अवस्था भएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष सिफारिश गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	गाउँपालिका/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
११	विपद् विवरण सङ्कलन पश्चात आवश्यक सहयोगको लागि संघ, प्रदेश, तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा अनुरोध गर्ने	तथ्याङ्क यकिन पश्चात	गाउँपालिका/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

३.३.२ खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

प्रकोपबाट सिर्जित विपद्मा प्रतिकार्य गर्न खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचानमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	कृषि शाखा र विषयक्षेत्रका सदस्यहरू
२	विपद्बाट प्रभावित भएकालाई खाद्यान्न वितरण गर्ने।	विपद्को पहिलो दिन	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय
३	सर्वेक्षण टोलीको सिफारिसको आधारमा आवश्यक खाद्य सामग्रीको व्यवस्था गरी निर्धारित मापदण्ड बमोजिम वितरण गर्ने।	दोस्रो दिन देखि निरन्तर	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, कृषि शाखा, वडास्तरीय समिति
४	भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्री अपुग हुने देखिएमा तत्काल खरिद गरी आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने।	आवश्यकता अनुसार	विषयक्षेत्र तथा जिन्सी शाखा
५	प्रतिकार्यका लागि गाउँपालिकाको क्षमताले नभ्याउने भएमा थप सहयोगका लागि छिमेकी पालिका, जिल्ला तथा प्रदेश	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका अध्यक्ष वा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
	विपद् व्यवस्थापन समितिमा थप सहयोग उपलब्ध गराउन अनुरोध गर्ने।		
६	थप खाद्य सामग्री आवश्यक भएमा स्थानीय तहमा क्रियाशील मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकायहरूसँग समन्वय तथा अनुरोध गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयक्षेत्र
७	खाद्य सामग्री वितरणमा आईपरेका समस्या तथा चुनौतीहरूको विषयमा विषयक्षेत्रको समिक्षा बैठक गर्ने र निष्कर्ष सहितको प्रतिवेदनस्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने।	प्रतिकार्यको आधारमा कम्तिमा एक पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र
८	प्रभावित परिवारका महिला, बालबालिका, सुत्केरी, जेष्ठ नागरिक, तथा अन्य लक्षित समुदायका नागरिकलाई आवश्यकताका आधारमा पोषिलो आहार उपलब्ध गराउने।	आवश्यकता अनुसार	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र

३.३.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्यको सन्दर्भमा स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
२	विपद्को घटनामा घाईते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
३	स्थानीय स्तरमा उपचार हुन नसक्ने घाईते तथा विरामीलाई नजिककोस्वास्थ्य केन्द्र वा अस्पताल लैजान व्यवस्था मिलाउने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
४	महामारी रोकथाम र व्यक्तिगत सरसफाई कायम राख्न स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र
५	विपद् प्रभावित स्थानमा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
६	गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने तथा पोषणयुक्त खानेकुरा वितरणको व्यवस्था मिलाउन खाद्य तथा पोषण क्षेत्रलाई सिफारिस गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
७	औषधी, सूरक्षाका सामग्री (पिपिडि सेट, सर्जिकल मास्क, स्यानीटाइजर, साबुन) तथा उपकरण (थर्मल गन, भेन्टिलेटर, फ्रिज, टेष्टिङ्किट) लगायतका सामग्रीहरू पहिचान गरी सोको व्यवस्था गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका, स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
८	विपद् प्रभावित स्थानमा एम्बुलेन्स सेवा प्रवाह गर्ने	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
९	आपत्कालिन आश्रय स्थल भएको स्थानमा स्वास्थ्य कार्य (दैनिक ड्रेसिंग, औषदी बितरण) को व्यवस्था गर्ने	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
१०	गर्भवती महिला र सुत्केरीलाई स्तनपान तथा आकस्मिक कक्षको व्यवस्था गर्ने	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका, स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र

३.३.४ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	सामाजिक विकास शाखा
२	विपद् प्रभावित क्षेत्र वा शिविर सञ्चालन भएको स्थानमा शुद्ध खानेपानीको प्रवन्ध गर्ने। (नजिकको पानीको स्रोतबाट बस्तीमा पाइपबाट आपूर्ति गर्ने, बोतल/जार वितरण, खाने पानी ट्याकि राख्ने)	विपद् पश्चात तत्कालै	खानेपानी एकाई, विषयक्षेत्र
३	विपद्का कारण सिर्जित फोहोर व्यवस्थापनको कार्य गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	सरसफाई एकाई, विषयक्षेत्र
४	पियुस, क्लोरीन जस्ता खानेपानी शुद्धिकरणका औषधी तथा व्यक्तिगत सरसफाईका लागि डिमिनिटि किट वितरण गर्ने र सरसफाई तथा स्वच्छता कायम गर्न चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने	विपद् पश्चात तत्कालै	खानेपानी र सरसफाई एकाई, शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
५	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
६	प्रभावित परिवारहरूलाई अपाङ्ग मैत्री, लैङ्गिक मैत्री, बालबालिका मैत्री अस्थायी शौचालय र स्नान गृहको व्यवस्था गर्ने	विपद् पश्चात तत्कालै	सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र, विषयक्षेत्र

३.३.५ आपत्कालीन आश्रय र गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपत्कालिन आश्रय, सिविर समन्वय तथा व्यवस्थापन, संरक्षण र गैर खाद्य सामग्री क्षेत्रको आपत्कालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	गाउँपालिका, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
२	पहिचान भएको सुरक्षित स्थानमा आश्रय वा वासको लागि अस्थायी संरचना निर्माण गर्ने। आश्रय स्थल एवं बासस्थानको संरचना तयार गर्दा जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, बालबालिका मैत्री हुने तरिकाले निर्माण गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	पूर्वाधार विकास शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
३	प्रभावित परिवारलाई आवश्यक गैरखाद्य सामग्री जस्तै त्रिपाल, कम्बल, भाडाकुडा आदि उपलब्ध गराउने। सो कार्य गर्दा जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला तथा बालबालिका मैत्री हुने तरिकाले सामग्री वितरण गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
४	आपत्कालीन आश्रय र गैर खाद्य सामग्री क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	निरन्तर	विषयक्षेत्रका समूह सदस्यहरू
५	नगद सहयोग गर्ने योजना भएमा द्रुत प्रतिकार्यका लागी सामाजिक सुरक्षाको तथ्याङ्क र बैंक खाता प्रयोग गर्ने	विपद् पश्चात तत्काल	सामाजिक विकास शाखा, आर्थिक तथा लेखा शाखा
६	गैर खाद्य सामग्री वितरण गर्दा पोषण युक्त एवं महिला, बाल बालिकाका लागि उपयुक्त हुने खालको सामग्री वितरण गर्ने	विपद् पश्चात तत्काल	गाउँपालिका स्वास्थ्य शाखा, कृषि शाखा

३.३.६ संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई अपाङ्ग, महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका लगायत लक्षित समूहको तथ्याङ्क सङ्कलन, क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	गाउँपालिका, महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
२	पहिचान भएका आवश्यकता बमोजिम गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकलाई सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात् तत्कालै र आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
३	गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकका लागि आवश्यक सामग्रीहरूको दैनिक सूची तयार गरी सामग्री जुटाउने र वितरण गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका, जिन्सी शाखा, महिला तथा बालबालिका शाखा, स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
४	विशिष्ट आवश्यकता अनुसारका सामग्री जस्तैः डिग्निटी किट वितरण गर्ने।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
५	विपद्को घटनाबाट मानसिक रूपमा प्रभावित व्यक्ति र परिवारका सदस्य गुमाएका व्यक्तिहरूलाई परिस्थितीको आंकलन गरी मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
६	सुरक्षित स्थानमा आवश्यक भौतिक सामग्रीको प्रबन्ध गर्ने तथा सुरक्षित स्थानसम्म लक्षित वर्ग सजिलै पुग्न सकिने गरी आवागमन मार्ग तथा अत्यावश्यक भौतिक सामग्रीको व्यवस्था गर्ने	आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र तथा पूर्वाधार विकास शाखा
७	प्रभावित क्षेत्रमा हुनसक्ने हिंसा नियन्त्रणका लागि स्वयंसेवक परिचालन गर्ने र यौन हिंसा तथा दुर्व्यवहार तथा बेचबिखनबाट बच्ने उपायका बारेमा प्रभावितहरूलाई जानकारी दिने, अनुगमन गर्ने, गुनासो सुनवाई गर्ने र आवश्यक परे प्रहरीको सहयोग लिने।	निरन्तर र विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र, प्रहरी, गैर सरकारी संस्था
८	प्रतिकार्यमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्काउट, गैर सरकारी संस्थाको सहयोग लिने, समन्वय गर्ने, प्रतिबेदान निर्माण गर्ने र आगामी योजनामा सहयोगका निम्ति अभिलेखीकरण गर्ने।	विपद् पश्चात्	गाउँपालिका, महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र, प्रहरी, गैर सरकारी संस्था
९	संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	प्रतिकार्यको कार्य सम्पन्न भएपछि	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र

३.३.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपतकालिन शिक्षा क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात	गाउँपालिका, शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र
२	प्रकोपबाट प्रभावित विद्यालयहरूको सूची तयार गरी सम्बन्धित विद्यालयका विद्यार्थीहरूले गुमाएका पठनपाठनका सामग्रीहरूको विवरण तयार गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	गाउँपालिका, शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र
३	विद्यालय ३ (तीन) दिन भन्दा बढी बन्द हुने अवस्था भएमा आपत्कालीन शिक्षाका लागि प्रबन्ध मिलाउने	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका, शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र
४	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक सरसामानको व्यवस्था गरी पठनपाठन सुचारू गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका, शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र
५	शिक्षा क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	प्रतिकार्यको कार्य सम्पन्न भएपछि	गाउँपालिका, शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
६	विपदबाट विद्यालय क्षति भई विद्यालय बन्द हुने अवस्था भएमा वैकल्पिक स्थानमा विद्यालय सञ्चालन व्यवस्था मिलाउने।	५ दिन भित्र	गाउँपालिका, शिक्षा शाखा, विद्यालय, आपत्कालिन आश्रय क्षेत्र
७	विपदबाट प्रभावित र त्रास रहेका विद्यार्थी र अभिभावकलाई आवश्यक मनोसामाजीक परामर्श सेवा सञ्चालन गर्ने।	विपद पश्चात	गाउँपालिका, शिक्षा शाखा, विद्यालय, संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र

३.३.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपतकालिन शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ:

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र
२	भौतिक संरचनाहरू नोक्सान भई सेवा अवरुद्ध भएको स्थान पहिचान गरी तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने र तत्काल सुचारु गर्नुपर्ने सेवाहरूको प्राथमिकीकरण गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र
३	सार्वजनिक सेवा अवरुद्ध भएका भौतिक संरचनाहरूको मर्मत सम्भारका लागि टोली परिचालन गरी सेवा सुचारु गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र
४	विपद्बाट आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा परेको प्रभाव लेखाजोखा गरी शीघ्र पुनर्लाभका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	विपद् पश्चात तीन महिना भित्र	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
५	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	प्रतिकार्यको कार्य सम्पन्न भएपछि	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र
६	भौतिक संरचनाको क्षतिको प्राथमिकीकरण पछि थप सहयोगको लागि माथिल्लो निकायसँग सहकार्य गर्ने।	प्रतिकार्यको कार्य सम्पन्न भएपछि	गाउँपालिका, पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र

परिच्छेद ४

बन्दोबस्ती सामग्रीको उपलब्धता तथा आवश्यकताको लेखाजोखा

४.१ स्रोत-साधनको वर्तमान अवस्थाका साथै थप स्रोत साधनको आवश्यकता र अनुमानित लागत विवरण

बन्दोबस्तीका सामग्रीहरूको उपलब्धताको लेखाजोखा विषयक्षेत्रका आधारमा गरिएको छ । यस गाउँपालिकामा विपद्जन्य घटनाहरूमा सम्बन्धित विषयक्षेत्र अन्तर्गत उपलब्ध स्रोत साधन तथा सामग्रीहरूको विद्यमान अवस्थाका साथै भावी दिनमा गरिने विपद् प्रतिकार्यका लागि विषय क्षेत्रहरूलाई आवश्यक पर्ने थप स्रोत, साधन र उपकरणको विवरण तथा सोको अनुमानित लागत देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छः

विषयक्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारण स्थल/स्थान	थप आवश्यक संख्या	अनुमानित रकम
समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र र आपत्कालिन आश्रय तथा गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्र	Megaphone	२	गाउँपालिका स्टोर		
	Boots	१२	गाउँपालिका स्टोर		
	Safety helmet	१२	गाउँपालिका स्टोर		
	Rescue Gloves	१२	गाउँपालिका स्टोर		
	Reflective Jacket	१२	गाउँपालिका स्टोर		
	Anti Dust Eye Glass	१२	गाउँपालिका स्टोर		
	Torch Light	६	गाउँपालिका स्टोर		
	Head search light with battery	१२	गाउँपालिका स्टोर		
	Knee Pad	१२	गाउँपालिका स्टोर		
	Whistle	१२	गाउँपालिका स्टोर		
	Stretcher	२	गाउँपालिका स्टोर	१०	
	Tarpaulin	३	गाउँपालिका स्टोर	५०	
	Hand wood cutter machine	१	गाउँपालिका स्टोर		
	Petrol Saw				
	bold cutter (Iron Cutter)	१	गाउँपालिका स्टोर		
	Dynamic Rope	१	गाउँपालिका स्टोर		
	carabiner	४	गाउँपालिका स्टोर		
	Hand Operating Siren	१	गाउँपालिका स्टोर		
	Throw bag	४	गाउँपालिका स्टोर		
	Sledge Hammer	२	गाउँपालिका स्टोर		
	Shovel	४	गाउँपालिका स्टोर		
	Crowbar	४	गाउँपालिका स्टोर		

विषयक्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारण स्थल/स्थान	थप आवश्यक संख्या	अनुमानित रकम
	Pick-Axe with Handle	४	गाउँपालिका स्टोर		
	Axe with Wooden Handle	४	गाउँपालिका स्टोर		
	Bucket	६	गाउँपालिका स्टोर		
	Fire Extinguisher	२	गाउँपालिका स्टोर		
	Hydraulic Jack	१	गाउँपालिका स्टोर		
	FA Kit	४	गाउँपालिका स्टोर	५	२००००
	Fire safety back pack spray	२	गाउँपालिका स्टोर	१०	१६००००
	विद्युतिय टर्च	२	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	त्रिपाल	५	गाउँपालिका स्टोर		
	स्वाटर	३	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Ladder Folding	१	गाउँपालिका स्टोर		
	स्वाटर आगो निभाउन	६	गाउँपालिका स्टोर		
	Wood cutter (Power chain)	१	गाउँपालिका स्टोर		
	Half Jacket फसेको व्यक्ति निकाल्ने	५	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	हसिया	५	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	सेफ्टी हेलमेट	६	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	हाते आरा	२	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	फरुवा	२	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Safety Gumboot	६	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Fire blanket आगो निभाउने कपडा	३	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	पि फम म्याट्रेस 8mm	३०	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी	३०	
	डेडवडी व्याग	५	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी	५	

विषयक्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारण स्थल/स्थान	थप आवश्यक संख्या	अनुमानित रकम
	लाईफ ज्याकेट	६	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	हुक फसेको गाडी निकाल्न	१	गाउँपालिका स्टोर		
	Working Gloves	६	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Wedge throw bag	५	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Head Lamp	६	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Harness	२	गाउँपालिका स्टोर		
	Whistle	१०	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Harness मा प्रयोग गर्ने Carabiner	२	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Backpack उद्धारकर्ताको प्रयोजनको लागी	३	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Safety Belt	२	गाउँपालिका स्टोर		
	Megaphone	१	गाउँपालिका स्टोर		
	अक्सिजन माक्स	२	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Hammer	२	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Bolt cutter	१	गाउँपालिका स्टोर		
	Hazard Tape/Scene Tape	२	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Safety vest (Reflecting strips)	६	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Pick	५	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Fire extinguisher	४	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Shovel	१०	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		

विषयक्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारण स्थल/स्थान	थप आवश्यक संख्या	अनुमानित रकम
	Safety goggles	६	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Pry bar (Multi functioning)	२	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Traingular blade	१५	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Crow bar(Door opening purpose)	२	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Steel bucket	६	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Rescue rope	१	गाउँपालिका स्टोर		
	Hack saw	१	गाउँपालिका स्टोर		
	बल्याडकेट कम्बल	१०	गाउँपालिका स्टोर		
	First aid kit bag(Small)	५	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Rotary Hammer Drill Machine(Makita)	२	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	Seat Harness Brand:BEAL	४	देविस्थान प्रहरी र तिराम प्रहरी		
	अस्थायी संरचना निर्माणको लागी टेन्ट			१०	
खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	चामल, नुन, तेल प्याकेट लगाएतका खाद्य सामग्री				न्युनतम १०० घरधुरीलाई आवश्यक पर्ने खाद्य सामग्रीको सुनिश्चित गर्ने
	वालीको लागी किटनाशक विषादी				३००००
	पशु उपचारको निम्ति आवश्यक औषधि				५००००
	तरकारी तथा खाद्य वालीको उन्नत विड विजन				१०००००
स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	एम्बुलेन्स	१			
	स्यानीटरी प्याड			५०० प्याकेट	१०,०००

विषयक्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारण स्थल/स्थान	थप आवश्यक संख्या	अनुमानित रकम
	ह्याण्डवास तथा साबुन			५०० सेट	१०,०००
	सर्जिकल ग्लोब			७००	३५,०००
	स्यानीटाईजर			५० लिटर	१०,०००
	क्लोरीन पाउडर			१० केजी	२०,०००
	मेडिसिन			७ सेट	३५,०००
	आर.एल. वोटल			-	-
खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र	खानेपानी सरसफाई मर्मत टुल बक्स			५ सेट	१,००,०००
	पाइप, फिटिंग			९ सेट	७००००
	अस्थाई चर्पी सेट			२०	१०००००
	पियुष			१००	२०००
	एक्वा ट्याब			२००	२०००
	पानी जाँच्ने किट			१ सेट	१७०००
संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्र	अल्पकालीन आश्रय स्थल	१			
आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	पठनपाठनका लागी शैक्षिक सामग्री				
शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	जे.सि.वि.	१	गाउँपालिका		
	ट्याक्टर	१	गाउँपालिका		

नोट: यस्ता सामग्रीहरूको विषयक्षेत्रबाट प्राप्त विवरण अनुसार अभिलेख अद्यावधिक गर्ने कार्य विपद् व्यवस्थापन शाखाले नियमित रुपमा गर्नेछ ।

४.२ विपद् प्रतिकार्यका लागि जनशक्तिको उपलब्धता

यस गाउँपालिकामा विपद्जन्य घटनामा सबै विषयक्षेत्रका सदस्यहरू र स्थानीय समुदायहरू प्रतिकार्यका लागि परिचालित हुनेछन् । यस गाउँपालिकामा खोज तथा उद्धार सम्बन्धी तालिम लिएका २७ जना र प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम लिएका २४ जना गरी जम्मा ५१ जना दक्ष व्यक्तिहरू रहेका छन् । यसका साथै शव व्यवस्थापन सम्बन्धी विशिष्ट ज्ञान भएका व्यक्तिहरू स्थानीय तथा जिल्ला स्थित सूरक्षा निकायहरूसँग रहेका छन् । विपद् प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध जनशक्तिको अद्यावधिक विवरण **अनुसूची ११** मा संलग्न गरिएको छ । जनशक्ति सम्बन्धी विवरण हेरफेर भईरहन सक्ने हुँदा सबै विषयक्षेत्रले विपद् प्रतिकार्यका लागि विद्यमान जनशक्तिको तथ्याङ्क नियमित रुपमा अद्यावधिक गरी एकीकृत अभिलेख राख्ने प्रयोजनका लागि विपद् व्यवस्थापन शाखामा पठाउनु पर्नेछ ।

सि.नं	विवरण	इकाई	दक्ष जनशक्ति विवरण वडागत					जम्मा
			१	२	३	४	५	
१	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका	जना	४	९	९	१०	९	४१
२	स्वास्थ्यकर्मी	जना	५	८	७	७	८	३८ गाउँपालिकामा

								३ जना समेत गरी
३	प्राथमिक उपचार (FA) सम्बन्धि तालिम प्राप्त	जना	६	६	४	४	४	२४
४	आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	जना	७	७	५	४	४	२७

४.३ बन्दोबस्ती सामग्रीको आंकलन

विपद्जन्य घटनाहरूमा प्रतिकार्यका लागि गैरखाद्य सामग्रीहरू र सोको भण्डारण स्थल र मानवीय सहायता स्थलको लागि देहाय अनुसारको व्यवस्था गरिएको छः

४.३.१ गैर-खाद्य सामग्री भण्डारण स्थल

यस गाउँपालिकामा विपद्का घटनाहरूमा प्रतिकार्यका लागि गैह्र खाद्य सामग्रीहरूको भण्डारणका लागि छुट्टै गोदाम घर (भण्डारण स्थल)हरू रहेका छैनन् । आवश्यकताको आधारमा सामग्रीहरू भण्डारणको लागि सामुदायिक विद्यालयका कोठाहरू, सामुदायिक वनका भवनहरू, वडा कार्यालयका कोठाहरू साथै प्रत्येक वडामा रहेका स्वास्थ्य चौकीका कोठाहरू र जस्पुरमा रहेको कोसेली घरलाई प्रयोग गर्न सकिन्छ । विपद्का घटनाहरूमा प्रतिकार्यका लागि गैह्र खाद्य सामग्रीहरूको भण्डारण स्थल सम्बन्धी विवरण देहायअनुसार रहेको छः

क्र.स.	विवरण	स्थान	क्षमता	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
१	१ नं वडा कार्यालय	तिराम	१ कोठा	बाम वहादुर बुढा	९८४२७८५६०२
२	२ नं वडा कार्यालय	रातापानी	१ कोठा	प्रकाश वली	९८६८३६३८५१
३	३ नं वडा कार्यालय	नयाँगाउँ	१ कोठा	धनेन्द्र कार्की	९८५७८३६३०९
४	४ नं वडा कार्यालय	उदयपुरकोट	१ कोठा	डिल वहादुर घर्ती	९८६४४४७३४९
५	५ नं वडा कार्यालय	रम्दी	१ कोठा	दुर्गा प्रसाद आचार्य	९८४७८२५६१०
६	तिराम स्वास्थ्य चौकी	तिराम	१ कोठा	वासुदेव घर्ती	९८४७८३८१३४
७	मर्कावाङ्ग स्वास्थ्य चौकी	रातापानी	१ कोठा	शान्त वहादुर के.एम	९८६०६९१९४१
८	देवीस्थान स्वास्थ्य चौकी	देवीस्थान	१ कोठा	गिर वहादुर नेपाली	९८५११२६८६३
९	उदयपुरकोट स्वास्थ्य चौकी	उदयपुरकोट	१ कोठा	गणेश के.सी.	९८४३२९८०७९
१०	रम्दी स्वास्थ्य चौकी	रम्दी	१ कोठा	रवि आचार्य	९८४७८२१२५७
११	जस्पुर कोशेली घर	जस्पुर	१ कोठा	धनेन्द्र कार्की	९८५७८३६३०९

४.३.२ मानवीय सहायता स्थल

गाउँपालिका भित्र आपतकालिन मानवीय सहायताको लागि निम्न हेलिप्याड रहेका छन् । यि हेलिप्याड मानवीय सहायताको लागि गाउँपालिकाले विपद् प्रतिकार्यको निमित्त उपयोग गर्नेछ ।

तालिका: ४४ वडागत मानवीय सहायता स्थल विवरण

सि.नं	विवरण	इकाई	विवरण वडागत				
			१	२	३	४	५
१	हेली प्याड		१		१		

२	खेल मैदान खुल्ला स्थल		१	२	१	१	१	६
३	सुरक्षित भण्डारण स्थल		२	२	३	२	२	११

४.३.३ सुरक्षित आवास तथा खुला स्थल:-

बाढी पहिरोको जोखिमबाट बच्न समुदायले आपत्कालीन आश्रय लिन पहिचान गरिएका सुरक्षित स्थलहरूको संक्षिप्त विवरण तालिकामा छ । सम्पूर्ण गाउँपालिकामा रहेको जोखिम वर्ग जस्तै अपाङ्गता भएका, बालबालिका, वृद्धवृद्धाको विवरण पनि तालिकामा राखिएको छ । हरेक सुरक्षित स्थलको विस्तृत विवरण गाउँपालिकाको डाटाबेसमा सूचीकृत र सम्बन्धित वडा कार्यालयमा सूचीकृत गरी राखिएको छ । साथै, सम्बन्धित समुदायको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा संलग्न रहेको छ ।

वडा नं.	सुरक्षित स्थल नाम	अनुमानित क्षेत्रफल (वर्ग मीटर)	अट्ने क्षमता जनसंख्या
१	लामपोखरा तिराम	१२००	
२	सिद्धथान (पुकरुक)	१४००	५ जना सम्म अटन सक्ने पानीको मोटर राख्ने भवन पनि रहेको
	ठूलीलेख	४०००	
३	मार्सिवाङ्ग	३०००	
४	माझपोखरा	१२००	
५	सातपोखरी	५००	
जम्मा		११३००	

परिच्छेद ५ विविध

५.१ स्रोत साधनको व्यवस्थापन

विपद् व्यवस्थापनका लागि यस गाउँपालिकामा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको छ । यस विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजनामा स्वीकृत क्रियाकलापका लागि उक्त कोषमा उपलब्ध बजेट पर्याप्त भएमा विषयगत क्षेत्रलाई बजेटको आवश्यकता र उपलब्धताका आधारमा रकम निकास गरिनेछ । कोषमा पर्याप्त बजेट उपलब्ध नभएको अवस्थामा स्वीकृत बार्षिक बजेटबाट यस्तो रकम उपलब्ध गराइनेछ । स्वीकृत क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्ने कार्य वडा कार्यालय मार्फत् हुन सक्ने अवस्थामा यस्तो रकम सम्बन्धित वडा कार्यालयलाई उपलब्ध गराइनेछ ।

गाउँपालिकाको आफ्नो स्रोत साधनले कार्यान्वयन सम्भव नहुने क्रियाकलापको लागि प्रदेश सरकार वा जिल्ला प्रशासन कार्यालय मार्फत् सङ्घीय सरकारसँग अनुरोध गरिनेछ । साथै थप आवश्यक सहयोगका लागि मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकाय तथा विकास साझेदार संस्था, स्थानीय सामाजिक संघ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरिनेछ । यस व्यवस्थापन सम्बन्धी थप विस्तृत विवरण निम्न अनुसार छन्:

- यस माण्डवी गाउँपालिका को विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४, नियमावली २०७६, स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७६, वातावरण तथा प्राकृतिक स्रोत संरक्षण ऐन २०७८ मा प्रवन्ध भए बमोजिमका आवश्यक संस्थागत संरचना र नीतिगत प्रवन्ध गरिनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापनका लागि यस गाउँपालिकामा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको छ । **यस विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजनामा स्वीकृत क्रियाकलापका लागि उक्त कोषमा उपलब्ध बजेटबाट परिचालन गरिनेछ ।**
- गाउँपालिकाको चालु आर्थिक वर्षको स्वीकृत बार्षिक बजेट विपद् व्यवस्थापन शिर्षकको बजेटबाट रकम उपलब्ध गराई प्राथमिकताका आधारमा पूर्वतयारीका गतिविधिहरूको कार्यान्वयनको शुरूवात गरिनेछ । क्रमशः आगामी वर्षको वार्षिक कार्यक्रममा यस योजनाको कार्यान्वयनको लागि आवश्यक स्रोत व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले निर्दिष्ट गरेका विपद् जोखिम न्यूनीकरण र पूर्वतयारीका गतिविधिहरूलाई जोखिम तह दृष्टिकोण (Risk Layering Approach) को अवधारणालाई प्रयोग गरी कम हानी गर्ने तथा बर्षेनि दोहोरिरहने जोखिम आफै बहन गर्ने, मध्यम हानी गर्ने मध्यम खालका जोखिमको लागि बित्तिय व्यवस्था गर्ने र उच्च हानी गर्ने जोखिमहरूको बिमा गर्ने र जोखिम हस्तान्तरण गरिनेछ । साथसाथै यी गतिविधिहरूलाई गाउँपालिकाले सञ्चालन गर्ने आवधिक योजना, विषयगत योजना तथा कार्यक्रमहरूसँग समायोजन तथा एकीकरण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको आफ्नो स्रोत साधनले कार्यान्वयनमा अपुग हुने तथा प्रदेश र संघीय सरकारको समेत प्राथमिकतामा पर्ने क्रियाकलापहरूको लागि प्रदेश सरकार वा जिल्ला प्रशासन कार्यालय मार्फत् सङ्घीय सरकारसँग अनुरोध गरी स्रोत जुटाइनेछ ।
- विकास साझेदार संस्थाहरू (दुईपक्षीय, बहुपक्षीय, संयुक्त राष्ट्रसंघ अन्तर्गतका निकायहरू र रेडक्रस अभियान) बाट प्राप्त हुने सहायतालाई यस योजनाको कार्यान्वयनको लागि परिचालन गरिनेछ ।
- निजी तथा व्यावसायिक क्षेत्रको व्यवसायिक सामाजिक उत्तरदायित्व, र अन्य पहल मार्फत निजी क्षेत्रको सहभागिता र सहायता विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लागि परिचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा रहेका सामाजिक तथा सामुदायिक संस्थासँग भएको भौतिक, सामाजिक, आर्थिक तथा मानवीय स्रोतलाई यस योजनाको कार्यान्वयनको लागि एकिकृत रूपमा परिचालन गरिनेछ ।

- यस योजनाको कार्यान्वयनको अवस्था अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गाउँपालिका उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा रहेको अनुगमन समितिले गर्नेछ । उक्त अनुगमन समितिले अनुगमन गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नेछ ।
- विपद् पोर्टल तयार गरी विपद्बाट भएको क्षति तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी भएका गाउँपालिकाको वेबसाइटमा गतिविधिहरू नियमित रूपमा अद्यावधिक गरिनेछ ।
- स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले वर्षभरिको विपद्को अवस्था र गतिविधिलाई समेटेर गाउँ विपद् प्रतिवेदन सामान्य अवस्थामा वार्षिक रूपमा प्रकाशन गर्नेछ भने कुनै ठूलो विपद्को अवस्था आएमा आवश्यकता अनुसार प्रतिवेदनहरू प्रकाशित गरिनेछ ।
- यस योजनाको कार्यान्वयनबाट प्राप्त सिकाई तथा तत्कालीन आवश्यकताका आधारमा यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई वार्षिक रूपमा अद्यावधिक गर्दै लगिनेछ ।

५.२ अन्य निकायसँगको समन्वय र सहकार्य

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि छिमेकी गाउँ, गाउँपालिका, तथा नगरपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा तथा उपशाख, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकाय तथा विकास साझेदार संस्था, स्थानीय सामाजिक सङ्घ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग सहयोग र सहकार्य गरिनेछ । विपद् परेको समयमा खोज उद्धार तथा आगलागीको नियन्त्रणमा दमकल, एम्बुलेन्स शव बाहन, तथा जनशक्ति परिचालनमा सुरक्षा निकाय र छिमेकी स्थानीय तहसँग समन्वय गरिनेछ । अन्य किसिमका थप सहयोग आदानप्रदान गर्न गाउँ कार्यपालिकाले अन्य स्थानीय तहहरूसँग आवश्यक समझदारी वा सम्झौता गर्नेछ ।

गाउँपालिकाले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्यको लागि प्रमुख रूपमा गाउँपालिका भित्र र बाह्य गरी दुई प्रकारको समन्वय गर्नु पर्दछ । गाउँपालिका भित्र पनि गाउँपालिका मातहतका निकाय वा समितिबीच र अन्य सरकारी, गैरसरकारी, सामाजिक तथा निजी संस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्नुपर्ने हुन्छ । बाह्य समन्वयमा जिल्ला, प्रदेश र संघीय तहका सुरक्षा निकाय तथा सरकारी निकायहरूसँग र अन्य गैर सरकारी तथा सहयोगी निकाय तथा संस्थाहरूसँगको समन्वय गर्नु पर्दछ । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला स्थित अन्य गैर सरकारी संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरी थप स्रोत परिचालन गरिनेछ । जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग विपद् सम्बन्धी सूचना र प्रतिवेदनहरू आदानप्रदान गर्न स्थानिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रले आवश्यक समन्वय गर्नेछ ।

विपद् प्रतिकार्यको दौडानमा कार्यहरू निम्न थप कार्यहरू गरिने छ :

- विषयगत क्षेत्रको अवधारणा अनुसार गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसँग सम्बन्धित संस्था तथा निकायहरू सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रको सदस्य रहन्छन र उक्त संस्था तथा निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्यको जिम्मेवारी सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने विषयगत समिति र यसका संयोजक तथा सम्बन्धित शाखाको हुनेछ ।
- जिल्ला, प्रदेश तथा संघीय तहका निकायहरूसँगको समन्वय, सुरक्षा निकायहरूसँगको समन्वय तथा गाउँपालिका बाहिरका सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरू र सहयोगी निकायहरूसँगको समन्वयको जिम्मेवारी गाउँपालिका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुनेछ ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको लागि सम्पूर्ण सरकारी, गैरसरकारी, सामाजिक तथा निजी क्षेत्रको स्रोत परिचालन विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुरूप गाउँपालिकाको प्राथमिकता अनुसार एकद्वार नीति बमोजिम हुनेछ । संस्थागत समन्वय र सहकार्यको ढाँचा निम्न बमोजिम हुनेछ ।

५.३ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई

यस योजनाले गाँउपालिकामा विपद्बाट प्रभावित हुन सक्ने परिवार, मृत्यु हुन सक्ने तथा घाइते हुन सक्नेको सङ्ख्या एवम् आर्थिक क्षतिको न्यूनीकरण गर्ने लक्ष्य लिएको छ ।

योजना कार्यान्वयनको वार्षिक अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने कार्य नगरपालिकाको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले गर्नेछ। योजना कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन (चौमासिक रुपमा: भाद्र, पौस, बैशाख) स्थानीय आपत्कालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रको सहयोगमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले गर्नेछ ।

वार्षिक अनुगमन र मूल्याङ्कन

यस योजनाको अनुगमन, मूल्याङ्कन र समीक्षाको लागि देहाय बमोजिमको लक्ष्य सूचकहरू निर्धारण गरीएको छ:

५.३.१ लक्ष्य र सूचकहरू

यस योजनामा गाँउपालिकामा विपद्बाट प्रभावित हुने परिवार, मृत्यु हुने तथा घाइतेको सङ्ख्या एवम् आर्थिक क्षतिको न्यूनीकरण गर्ने लक्ष्य लिईएको छ। यस योजनाको अनुगमन, मूल्याङ्कन र समीक्षाको लागि देहाय बमोजिमको लक्ष्य सूचकहरू निर्धारण गरिएको छ:

क्र.सं.	सूचक	आधार वर्ष	लक्ष्य		
		(२०७२/७३)	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५
१.	गाउँ/नगर क्षेत्रमा विपद्बाट हुने मानवीय क्षतिको दर कम भएको हुनेछ।				
१.१	विपद्बाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत सङ्ख्या (सडक दुर्घटना बाहेक)				
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत सङ्ख्या				
२.	विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरूको सङ्ख्या उल्लेख्य मात्रामा कम भएको हुनेछ।				
२.१	विपद्बाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औसत सङ्ख्या				
२.२	विपद्बाट घाइते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत सङ्ख्या				
२.३	सडक दुर्घटनाबाट घाइते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत सङ्ख्या				
२.४	विपद्बाट क्षति हुने घरहरूको वार्षिक औसत सङ्ख्या				
३.	विपद्को कारण हुने वार्षिक औसत प्रत्यक्ष आर्थिक क्षतिमा कमी आएको हुनेछ।				
४.	गाउँ/नगरपालिका र सरोकारवालाहरू बीच अन्तर तथा परस्पर समन्वय र साझेदारी अभिवृद्धि गर्ने संयन्त्र सङ्ख्या				
५.	बहु-प्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् जोखिम सूचना आंकलन, उपलब्धता र पहुँचमा उल्लेख्य बृद्धि भएको हुनेछ।				
५.१	कूल क्षेत्रफलको अनुपातमा बहु-प्रकोप अनुगमन तथा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना र सञ्चालन भएको क्षेत्रफलको प्रतिशत				
५.२	विपद् प्रभावित क्षेत्रको जनसङ्ख्याको अनुपातमा स्थानीय वा राष्ट्रिय सूचना प्रणाली मार्फत पूर्वसूचना प्राप्त गर्ने जनसङ्ख्याको प्रतिशत				
५.३	विपद् जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्यविधि लागू भएका वडाहरूको सङ्ख्या				

क्र.सं.	सूचक	आधार वर्ष (२०७०/०१)	लक्ष्य		
			२०७०/०१	२०७०/०२	२०७०/०३
५.४	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद् जोखिम सम्बन्धी सूचना तथा जानकारी जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने समुदाय				
५.५	पूर्वसूचना प्राप्त भएपछि विपद् प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित स्थानमा सारिएका जनसङ्ख्या				

५.३.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन र योजनाको परिमार्जन

यस योजना कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन र मूल्याङ्कन कार्य गर्न गाउँपालिकामा अधिकार प्राप्त अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले गर्नेछ। उक्त समितिले माथि उल्लिखित सूचकहरूको आधारमा नियमित रूपमा योजना कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नेछ। यस्तो प्रतिवेदनमा औल्याइएका सुधार गर्नुपर्ने विषयलाई सम्बन्धित विषयक्षेत्रले सुधार गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ र योजनामा नै सुधार गर्नुपर्ने अवस्थामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको परिमार्जन गर्दा समावेश गरिनेछ। योजनाको कार्यान्वयनको अवस्था, प्रभावकारिता र सिकाई संश्लेषण कार्यसूचीको प्रारूप **अनुसूची-...** मा संलग्न गरिएको छ। यस योजनाको पुनरावलोकन तथा पृष्ठपोषण सङ्कलन तलको तालिका बमोजिम हुनेछः

विवरण	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्य कार्य	समय
योजना कार्यान्वयनको समिक्षा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	आवधिक रूपमा सिजन अनुरूप समिक्षा बैठक गर्ने	बैशाख महिना
			भाद्र महिना
			पौष महिना
योजनाको पुनरावलोकन	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	विषयक्षेत्र अनुसारका क्रियाकलापहरूको पुनरावलोकन गरी योजना अद्यावधिक गर्ने	प्रत्येक वर्ष चैत्र मसान्त

५.४ क्षमता विकास रणनीति र योजना

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नका लागि दक्ष स्रोत व्यक्ति तथा संस्थाहरूको सहयोगमा देहायका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछः

क्र.सं.	क्षमता विकास क्रियाकलापहरू	जिम्मेवारी	समयतालिका
१	विषयगत क्षेत्रका जनशक्तिलाई उक्त क्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयमा अभिमुखिकरण, तालिम र अभ्यासको व्यवस्था गर्ने।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा पश्चात
२	वडास्तरका विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमुखिकरण, तालिम प्रदान गर्ने।	विपद् व्यवस्थापन शाखा	विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा पश्चात
३	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न क्षमता विकास गर्ने।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	आगामी आ. व. योजना तर्जुमा प्रक्रिया शुरु हुनु भन्दा अगावै
४	विपद् प्रभावित स्थानमा रहेका विद्यालयहरू र स्थानीय स्वयंसेवकहरूलाई विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्न विषयक्षेत्रको क्षमता विकास गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	मनसुन अगावै तथा विपद्को घटना हुनु अघि

५	बन्दोबस्तीका सामान तथा औजारहरू व्यवस्थापनका लागि विषयक्षेत्रहरूको क्षमता विकास गर्ने। सबै क्षमता विकास तालिमहरू लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका दृष्टिकोणबाट संवेदनशील र समावेशी हुने कुरा सुनिश्चित गरिने।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	मनसुन अगावै तथा विपद्को घटना हुनु अघि
---	---	--------------------------------	---------------------------------------

अनुसूची-१

प्राविधिक कार्यसमूहको प्रथम बैठकको कार्यसूची

माण्डवी गाउँपालिका, प्यूठान जिल्ला, लुम्बिनी प्रदेश,

स्थान: माण्डवी गाउँपालिकाको सभाहल

मिति/समय: २०८१।०९।११ गते ११ वजे

छलफलका विषयहरू:

१. गत वर्षका विपद्का घटनाहरू र व्यवस्थापन सम्बन्धी समीक्षा,
२. यस वर्षको पूर्वानुमान (वर्षा, बाढी र पहिरो सम्बन्धि पूर्वानुमानहरू जल तथा मौसम विज्ञान बिभागबाट उपलब्ध हुन्छ, अन्य प्रकोपहरूको सम्बन्धित निकायबाट उपलब्ध हुन्छ),
३. सङ्कटासन्नता र जोखिमको बस्तुस्थिति (भौगोलिक कार्यक्षेत्र: गाउँपालिका),
४. विषयक्षेत्रहरू (गाउँपालिकामा रहने क्लष्टरहरू) र तिनको योजना,
५. योजना तर्जुमा वा अद्यावधिक गर्ने प्रक्रिया,
६. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमामा प्राविधिक सहयोग गर्नका लागि (आवश्यक भएमा) अनुभव प्राप्त विज्ञ सम्मिलित) कार्यटोलीको गठन गर्ने र कार्यशर्तहरू छलफल गरी स्वीकृत गर्ने,
७. पूर्वतयारी योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सहयोग र समन्वय (अन्य गाउँपालिका, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका जिल्ला स्थित निकायहरू),
८. अन्य (जस्तै: समितिको आगामी बैठक सम्बन्धमा)।

अनुसूची-२

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिबाट प्राविधिक कार्यसमूहलाई प्रदान कार्यादेश

१. उपलब्ध तथ्याङ्क, दस्तावेज, प्रकाशन तथा अभिलेखहरूको अध्ययन तथा विश्लेषण गर्ने,
२. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी मौजुदा योजनाहरू, कम्तिमा विगत ५ वर्षको विपद्का घटना सम्बन्धी तथ्याङ्क र प्रकाशनहरू, प्रकोप नक्शा, सडकटासन्नता तथा जोखिम आंकलन, पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली लगायत अन्य सान्दर्भिक सामग्रीको पुनरावलोकन र समीक्षा गर्ने,
३. सम्बन्धित तहका आवधिक विकास योजनाहरू, विषयक्षेत्रगत योजनाहरू, प्रतिवेदनहरू,
४. आधारभूत अध्ययन लगायतका कार्य गर्ने,
५. विपद् व्यवस्थापनको विगतको अभ्यास अनुभव तथा सिकाई सम्बन्धी अध्ययन तथा समीक्षा गर्ने,
६. विगतको विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना तथा विषयक्षेत्रगत आकस्मिक योजनाहरूको अध्ययन र समीक्षा गर्ने,
७. स्थानीय मौसम तथा बाढी पूर्वानुमान र पूर्वसूचना प्रणाली, महामारी निगरानी प्रणाली, सडक सूरक्षा कार्ययोजना अध्ययन र प्रवृत्ति विश्लेषण गर्ने,
८. स्थानीय तहमा कार्यरत सरोकारवाला तथा साझेदार संस्थाको पहिचान गरी सूची तयारी गर्ने,
९. कार्यशाला गोष्ठीको सञ्चालन विधि, समय, स्थान, कार्यसूचीको छनौट तथा स्रोत साधन जस्ता विषयमा सहयोग र परामर्श प्रदान गर्ने,
१०. सबै विषयक्षेत्रका योजनाहरू एकत्रित गरी मस्यौदा तयार गर्ने,
११. अनुसूचीमा उल्लिखित नमूना बमोजिम स्थानीय तहमा कार्यरत सरोकारवाला तथा साझेदार संस्थाको पहिचान गरी सूची तयार गर्ने।

अनुसूची-३

सरोकारवाला निकायको पहिचान तालिका

क्र. सं.	निकाय	विषयक्षेत्र	कार्यरत प्रदेश/जिल्ला/गाउँपालिका	सम्पर्क व्यक्तिको नाम र पद	सम्पर्क विवरण (फ्याक्स, फोन, ईमेल)	कैफियत
१	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, विपद व्यवस्थापन शाखा	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	लुम्बिनी प्रदेश का सम्पूर्ण जिल्ला	गंगाधर पाण्डेय, वरिष्ठ शाखा अधिकृत	९८४९०००७६७ Gangadharpandey77@gmail.com	
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	प्युठान जिल्लाका सबै स्थानीय तह	शरद गौतम, प्रशासकिय अधिकृत	९८५७८६८००१ Sarad.g321@gmail.com	
३	जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	प्युठान जिल्लाका सबै स्थानीय तह	केशव योगी	०८६४२०२२४ deocpyuthan@gmail.com	
४	जिल्ला समन्वय समिती	आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	प्युठान जिल्लाका सबै स्थानीय तह	धरम बहादुर जि.सी., समन्वय प्रमुख	९८४७८३८२९३	
५	जिल्ला प्रहरी कार्यालय प्युठान	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र, संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	प्युठान जिल्लाका सबै स्थानीय तह	दिपेश बस्याल, प्र.ना.उ.	९८५७८१५५५५ ९८५१२८३९८३	
६	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय प्युठान	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र, समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	प्युठान जिल्लाका सबै स्थानीय तह	सरोज के.सी., प्र.ना.नि.	९८६९५९५२५६ ९८५१९५४७२	
७	जिल्ला शसस्त्र प्रहरी बल कार्यालय प्युठान	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	प्युठान जिल्लाका सबै स्थानीय तह	रोहित घिमिरे, प्रमुख	९८५१२५८२४०	
८	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	प्युठान जिल्लाका सबै स्थानीय तह	गुमानराज पुलामी, सभापति	९८५७८३३६५५	
९	रेडक्रस एम्बुलेन्स सेवा	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	प्युठान जिल्लाका सबै स्थानीय तह	चालक	९८५७८३३८२२	

१०	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी ब्लड बैंक	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	प्युठान जिल्लाका सबै स्थानीय तह	ईन्चार्ज	९८४७९२३३३६	
११	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	प्युठान जिल्लाका सबै स्थानीय तह	नारायण प्रसाद पौडेल, प्रदेश कमिटी सदस्य	९८४७८२११६६	
१२	प्युठान अस्पताल	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र, स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	प्युठान जिल्लाका सबै स्थानीय तह	विजय राज विष्ट, अध्यक्ष	९८४११८७४०९	
१३	होटल व्यवसायी संघ प्युठान	खाद्य तथा कृषी क्षेत्र	प्युठान जिल्लाका सबै स्थानीय तह	लिलाधर न्यौपाने, अध्यक्ष	९८५७८३३२९१	
१४	प्रहरी चौकी देवीस्थान	आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	माण्डवी गाँउपालिका	खिमानन्द खनाल	९८६३४१२४६६	
१५	प्रहरी चौकी तिराम	आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	माण्डवी गाँउपालिका	रोशन बहादुर पुन	९८६९५९५३१२	
१६	प्रहरी पोष्ट जस्पुर	आपत्कालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	माण्डवी गाँउपालिका	धर्मराज थापा	९८६६२३३१८०	
१७	वर्षा मापन केन्द्र,	समग्र व्यवस्थापन, सुचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	माण्डवी गाँउपालिका	नयागाउँ बिजुवाटार अरङ्गखोला	९८४७८७४५४७ ९८४७८६७१९४ ९८४४९५६२१५	

अनुसूची-४
विषयक्षेत्रको प्रथम बैठकको कार्यसूची

माण्डवी गाउँपालिका, प्यूठान जिल्ला, लुम्बिनी प्रदेश ,
विषयक्षेत्र

स्थान: माण्डवी गाउँपालिका

मिति/समय: २०८१ फाल्गुण

छलफलका विषयहरू:

१. विषयक्षेत्रको परिचय,
२. बिषयगत क्षेत्रको अगुवा तथा सदस्य संस्थाको नामावली,
३. प्रमुख विपद् र प्रभावित क्षेत्रको छनौट,
४. पहिचान भएको विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा सम्बन्धित विषयक्षेत्रको भूमिका,
५. विपद्को घटना हुनु अगाडि गरिने पूर्वतयारी र विपद् पश्चात् गरिने प्रतिकार्यको समयसीमा निर्धारण,
६. विद्यमान कमीकमजोरीहरूको पहिचान,
७. प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्य क्रियाकलापहरूको पहिचान,
८. प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि विषयक्षेत्रको कार्ययोजना तर्जुमा,
९. विपद्को घटना अगावै गरिने पूर्वतयारी तथा विपद्को समयमा गरिने आपत्कालीन कार्यका लागि मुख्य जिम्मेवार निकायको पहिचान,
१०. बिषयगत क्षेत्रको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना तर्जुमा,
११. पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका क्रियाकलापका लागि लागत अनुमान (सम्भव भए सम्म),
१२. अन्य (जस्तै: आगामी बैठक सम्बन्धमा)।

नोट:

प्रत्येक विषयक्षेत्रका अन्य बैठक र तिनका कार्यसूची पहिलो बैठकका निर्णयहरू, तिनको कार्यान्वयन अवस्था र अन्य आन्तरिक सवालहरूमा निर्भर हुन्छ।

अनुसूची-५

विषयक्षेत्र सदस्य संस्थाको कार्यशर्त (नमूना)

कुनै विषयक्षेत्रमा परेको समस्या समाधानमा सहयोग गर्न सम्बन्धित तहमा तोकिएको प्राविधिक क्षमता भएको तथा अधिकार प्राप्त व्यक्ति, संस्था वा निकायलाई विषयक्षेत्र सदस्य संस्था भनिन्छ। विषयक्षेत्र सदस्य संस्थाको काम कर्तव्य देहाय अनुसार हुनेछन्:-

१. विषयगत सदस्य संस्था (सरकारी निकाय, राष्ट्र संघीय निकाय, रेडक्रस अभियानका सदस्य, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैसस, निजी क्षेत्र आदि) का बीचमा उपयुक्त विषयगत समन्वय संयन्त्र स्थापना तथा व्यवस्थापन गर्न विषयगत अगुवा संस्था तोकि आवश्यकता अनुसार सहयोग गर्ने,
२. नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका जिल्ला स्थित निकाय, स्थानीय तह, नागरीक समाज तथा अन्य सरोकारवाला निकायबीच समन्वय गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने,
३. आफ्नो विषयक्षेत्रमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने (यस अन्तर्गत विपद्को प्रकृति तथा योजना मान्यता, प्राथमिकता प्राप्त आपत्कालीन कार्य तयारी, आपत्कालीन कार्य संवोधन गर्न प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्यका लागि विद्यमान कमीकमजोरी पहिचान, विषयगत कार्ययोजना आदि पर्दछन्),
४. आपत्कालीन अवस्थाका लागि पर्याप्त आकस्मिक योजना तथा पूर्वतयारीको प्रत्याभूति गराउने,
५. विषयक्षेत्रका सहभागीहरू सम्बन्धित नीतिगत मार्गदर्शन तथा प्राविधिक मापदण्डका वारेमा जानकारी राख्दछन् र सोही मापदण्डका आधारमा प्रतिकार्य गर्दछन् भन्ने कुराको प्रत्याभूति गराउन विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने,
६. विषयक्षेत्रको प्रभाव र कार्यान्वयन योजनाको प्रगतिको समीक्षा गर्न तथा पर्याप्त प्रतिवदेन र प्रभावकारी सूचना प्रवाहको प्रत्याभूति दिन र प्रभावकारी अनुगमन संयन्त्र स्थापना गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने,
७. सूचना सङ्कलन तथा प्रचार प्रसारमा योगदान गर्न स्रोत साधनको आवश्यकता पहिचान गर्ने,
८. विषयक्षेत्रका प्राथमिकता प्राप्त कार्य सञ्चालन गर्न दातृ समुदायलाई मानवीय सहायता कार्यमा लगानी गर्न प्रोत्साहन गर्ने साथै, विषयक्षेत्रका सहभागीहरूलाई स्रोत साधन परिचालन गर्न प्रोत्साहित गर्ने,
९. मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार संस्थाका कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि तालिम सञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने,
१०. पूर्वनिर्धारित प्राथमिकता प्राप्त विषयगत संस्थाहरूलाई अन्तिम सेवा प्रदायकका रुपमा जिम्मेवार बनाउने,
११. कार्यक्षेत्र र कार्यक्रमको प्राथमिकताका आधारमा विषयक्षेत्रका मुख्य साझेदारलाई समावेश गराउने।

अनुसूची-६

अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त

अगुवा सहयोगी संस्थाको मुख्य भूमिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलाप तय गर्नका लागि सबै निकायहरूबीच छलफल गर्न साझा मञ्च प्रदान गरी सहजकर्ताको रूपमा विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सहयोग गर्नु हो। यसको अन्य भूमिका देहाय बमोजिम हुनेछः-

१. सबै निकायहरूको सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा कार्यमा सहयोग गर्ने,
२. विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी बैठकहरू सञ्चालन गर्ने,
३. विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रकोप जोखिम विश्लेषण आदि कार्यमा समन्वय गर्ने र प्राविधिक तथा वित्तीय सहयोग प्रदान गर्ने,
४. प्रभावकारी प्रतिकार्य र पूर्वतयारीको लागि मुख्य सिद्धान्त वा न्यूनतम मापदण्डका वारेमा समन्वय गर्ने,
५. विगतका अनुभवको आधारमा सफलता, सिकाई, चुनौति तथा कमीकमजोरी पहिचान गर्ने,
६. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सबै विषयक्षेत्रका अगुवा तथा सदस्य संस्थाहरू लगायत अन्य सरोकारवालाहरूको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने,
७. कार्यशालाको नतिजा तयार गर्ने र सम्बन्धित तहमा कार्यरत मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरूलाई जानकारी गराउने तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा विषयक्षेत्रको योजना मस्यौदा पेश गर्ने,

अनुसूची-७
कार्यशाला गोष्ठीको कार्यसूची

कार्यशाला गोष्ठीका विषयबस्तु देहाय अनुसार रहेका छन्:

१. सन्दर्भ सामग्रीको पुनरावलोकनबाट प्राप्त निचोड,
२. निकायगत श्रोत, साधन तथा क्षमताहरू,
३. सम्भावित प्रकोप तथा सोको प्रभाव क्षेत्र,
४. विषयक्षेत्र केन्द्रित योजना र समूहगत छलफल,
५. तीनै चरणका योजनावद्ध कार्यहरूको पहिचान र प्राथमिकीकरण,
६. योजना गरिएका कार्यहरूमा सम्बन्धित निकायको दायित्व तथा भूमिका,
७. आवश्यकता तथा क्षमता विश्लेषण र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने रणनीति,
८. अन्तर सम्बन्धित सवालहरूको सम्बोधन,
९. सहकार्य र समन्वयका क्षेत्रहरू र सरोकारवालाहरू,
१०. अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना,

माथि उल्लिखित छलफलका विषयको संक्षिप्त चिनारी देहाय अनुसार छ:-

१. **सन्दर्भ सामग्रीको पुनरावलोकनबाट प्राप्त निचोड:** विषयक्षेत्रका सम्बन्धित सदस्यले सम्भावित प्रकोप, सङ्कटासन्नता तथा जोखिमको अवस्थाको बारेमा गरिएको पुनरावलोकन र जोखिम विश्लेषण गोष्ठीको मुख्य सत्रमा प्रस्तुत गर्नेछन्। सहभागीहरूले यसमा छलफल गरी आवश्यकता भए परिमार्जन गर्न सुझाव दिन सक्छन्। यस्तो सुझाव गोष्ठी समाप्त भएपछि पनि लिन सकिनेछ। गाउँपालिकाको प्रकोप, सङ्कटासन्नता तथा जोखिम विश्लेषणको निचोडमा छलफल गरीन्छ।
२. **निकायगत उपलब्ध स्रोत साधन तथा क्षमताहरू:** पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमताका बारेमा विश्लेषण गर्दा विषयक्षेत्रका अगुवा र अन्य सम्बन्धित निकायसँग छलफल गरी निस्कौट गर्नु पर्दछ। यसको संश्लेषण कार्यशालामा प्रस्तुत गरिनेछ। हरेक निकायले पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गर्नका लागि आफूसँग भएका स्रोत र साधनको सूची तयार गर्नुपर्दछ।
३. **सम्भावित प्रकोप र सोको प्रभाव क्षेत्र:** आधारभूत अध्ययनमा सम्बन्धित तहका प्रकोपहरूको पहिचान, सङ्कटासन्न क्षेत्र तथा पर्नसक्ने प्रभावको मूल्याङ्कन र लेखाजोखा गर्नुपर्दछ। यसको प्रतिवेदन कार्यशालामा प्रस्तुत गर्नुपर्दछ। जोखिम विश्लेषण गर्दा दुईवटा आयाममा ध्यान दिनुपर्दछ:
 - क) प्रकोपको घटना घट्न सक्ने सम्भावना,
 - ख) सो प्रकोपबाट जनताको जीउधन, पूर्वाधार तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा पर्नसक्ने असर र प्रभाव सामान्यतया विपद् जोखिम विश्लेषणका आधारमा प्रकोपहरू छनौट गरी योजना तयार गरिन्छ। प्रकोपको छनौट गर्दा प्रकृति, सम्भावित मात्रा र सम्भावित आपत्तिलीन अवस्थालाई आधार मान्न सकिन्छ। कहिलेकाँही मात्र हुने भएता पनि भूकम्प जस्ता प्रकोपले ठूलो जनधनको क्षति पुग्न सक्दछ।
४. **विषयक्षेत्र केन्द्रीत योजना र समूहगत छलफल:** सहभागीहरूलाई आफ्नो संस्थाको कामसँग सम्बन्धित विषयक्षेत्र छनौट गर्न लगाउनु पर्दछ। यदि एउटै संस्था एकभन्दा वढी विषयक्षेत्रसँग सम्बन्धित भएमा संस्थाका तर्फबाट अन्य सदस्य समेत सहभागी गराउन वा सबैभन्दा वढी योगदान गर्न सकिने विषयक्षेत्र छनौट गरी समूह निर्माण गर्न सकिन्छ।
५. **तीनै चरणका योजनावद्ध कार्यहरूको पहिचान र प्राथमिकीकरण:** पूर्वतयारीका कार्यहरूमा सामान्य पूर्वतयारी र पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी र आपतकालीन अवस्थाका कार्यहरू हुन सक्नेछन्। उदाहरणका लागि केही पूर्वतयारी कार्यहरू निम्न हुन सक्नेछन्:

- क) सम्बन्धित तहका प्रत्येक विषयक्षेत्रमा पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गतिविधिहरूमा संलग्न एक सक्रिय सूचना व्यवस्थापन संयन्त्र सुनिश्चित गर्ने,
- ख) विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको लागि स्वयंसेवकहरू र प्रशिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
- ग) स्थानीय समुदायलाई पूर्वानुमानका साथै पूर्वसूचना प्रणाली, सूरक्षा तथा उद्धार सामग्री र उपकरणले सबल बनाउने,
- घ) प्रारम्भिक लेखाजोखा, मूल्याङ्कन र विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फारम तथा प्रारूप तयार गर्ने,
- ङ) तथ्याङ्क सङ्कलनका लागि आवश्यक फारम तयार गर्ने,
- च) पूर्वानुमान सूचना तथा सतर्कता सन्देशहरूका लागि सञ्चारको माध्यमहरूको विस्तृत अभिलेख राख्ने,
- छ) पूर्वतयारी र प्रतिकार्य क्रियाकलापहरूका लागि आवश्यक मानवीय, भौतिक तथा वित्तीय स्रोतहरू पहिचान गर्ने,
- ज) जनसंख्या, सङ्कटासन्न समुदाय, सामाजिक सेवा, क्षमता प्रणाली, सूरक्षा स्थिति, जीविकोपार्जन, बसोबासको अवस्था, खुल्ला ठाउँहरू, यातायात र पूर्वाधार सम्बन्धी सूचना प्राप्त गर्ने,
- झ) सुरक्षित मार्गहरू, खोज तथा उद्धार मार्गहरू, सङ्कटासन्न समुदायमा हेलिप्याड, अवतरण र ड्रप जोन पहिचान गर्ने,
- ञ) सम्बन्धित तहमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य टोली गठन गर्ने र उनीहरूलाई तालिम प्रदान गर्ने,
- ट) अस्थायी आपत्कालीन आश्रय स्थल, खाद्य तथा गैर-खाद्य वस्तुहरूका लागि भण्डारण गृह र भण्डारण स्थलको पहिचान गर्ने, श्रोत सामग्रीको आंकलन र नपुग सामग्रीको जोहो गर्ने,
- ठ) आपत्कालीन राहतको लागि आवश्यक पर्ने खाद्य तथा गैर खाद्य वस्तुहरूको बजार सर्वेक्षण गर्ने,
- ड) स्वास्थ्य सूरक्षा योजना तयार गर्ने, अस्थायी स्वास्थ्य केन्द्र पहिचान गर्ने,
- ढ) विद्यालयहरूको जोखिमको आधारमा वर्गिकरण गर्दै सूरक्षा योजना तयार गर्ने, आकस्मिक योजना बनाउने,
- ण) जीविकोपार्जनका उपायहरू (गाईपालन, बाख्रापालन, सुँगुर र कखुरा फर्महरू, माछा पोखरी, तरकारी खेती लगायत अन्य पेशा तथा व्यवसाय) र सूरक्षाका अन्य उपायहरू बारे योजना बनाउने,
- त) बाढी निकास र नहरहरू सफा रहेका सुनिश्चित गर्ने, संवेदनशील संरचनाको मजबुतीपना लेखाजोखा गर्ने,
- थ) सूरक्षा निकाय र स्वयम् स्वकलाई खोज तथा उद्धार तालिम प्रदान गर्ने,
- द) पूर्वतयारी वारेमा राजनैतिक दल र नागरीक समाजका लागि संयुक्त अभिमुखीकरण गर्ने,
- ध) कार्यसञ्चालन विधि सहितको आपत्कालीन प्रतिकार्य कोषको विकास गर्ने

केही प्रतिकार्यका कार्यहरू निम्न हुन सक्नेछन्:

- क) विपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक गर्ने,
- ख) खोज तथा उद्धार टोली र द्रुत प्रतिकार्य टोलीको परिचालन गर्ने,
- ग) घाइते तथा विरामीलाई घुम्ती क्लिनिकहरू मार्फत प्राथमिक उपचार गर्ने,
- घ) मानिसहरू र घरपालुवा जनावरहरू स्थानान्तरण गर्ने,
- ङ) सूचना सङ्कलन गर्न, व्याख्या गर्न र पुष्टि गर्न आपत्कालीन सूचना प्रणाली स्थापना र सञ्चालन गर्ने,
- च) आपत्कालीन प्रतिकार्यका लागि स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई सक्रिय बनाउने,
- छ) आपत्कालीन आश्रयस्थल तथा राहत सामग्रीको व्यवस्था गर्ने,
- ज) बाढीको खतरा क्षेत्रमा नदीको सतह सतर्कता तहभन्दा तल नझरेसम्म प्रतिघण्टाको अद्यावधिक सूचना प्रवाह जारी राख्ने,
- झ) सम्बद्ध आपत्कालीन प्रतिकार्य योजनाहरूलाई सक्रिय बनाउने,
- ञ) विषयगतक्षेत्र (Cluster) ले आफ्ना सम्बन्धित आपत्कालीन योजनाहरू सक्रिय बनाउन नेतृत्व गर्ने ।

नोटः

- (१) पूर्वतयारी र प्रतिकार्य क्रियाकलापहरू सम्बन्धी थप जानकारी राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७५ बाट पनि लिन सकिनेछ।
- (२) प्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली सम्बन्धी जानकारी राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र वा सम्बन्धित जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र मार्फत लिन सकिनेछ।
६. **योजना गरिएका कार्यहरूमा सम्बन्धित निकायको दायित्व तथा भूमिका:** बिभिन्न निकायहरूको जिम्मेवारी ऐन, नियम, राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा तथा सम्बन्धित निकायको कार्यक्षेत्र, कार्यशर्तहरूमा उल्लेख भए अनुसार हुन्छन्। कार्यशालामा सम्बन्धित विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरू, विषयक्षेत्रका सदस्यहरू, मानवीय कार्यमा संलग्न संस्थाहरूको भूमिकाको बारेमा छलफल गर्नुपर्छ। यस्ता कार्यक्षेत्र तथा कार्यशर्तहरूलाई स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले आवश्यकता अनुसार थप स्पष्ट गर्न सक्नेछ।
७. **आवश्यकता तथा क्षमता विश्लेषण र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने रणनीति:** योजना तर्जुमा गर्दा यसको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री, उपकरण, जनशक्ति, आर्थिक श्रोत र योजना कार्यान्वयनमा संलग्न संस्थाहरूको क्षमता विश्लेषण गरी नपुग क्षमता परिपूर्ति गर्न आवश्यक रणनीति बनाउनु पर्छ। विश्लेषणमा विपद् घटना पश्चात् प्रभावितहरूको मानवीय आवश्यकताको पूर्वानुमान (जस्तै आश्रय स्थलमा आवश्यक पर्ने खाद्यान्न, स्वास्थ्य तथा सरसफाई सामग्री आदि), जनसङ्ख्याको विशेषता (जस्तै: लिङ्ग, उमेर, आर्थिक तथा सामाजिक स्तर आदि), प्रभावित समुदाय एवम् सम्बन्धित तहको प्रतिकार्य क्षमताका साथै सम्भावित भौतिक तथा वातावरणीय अवस्था (पहूँच मार्ग, बजार, सेवा प्रवाह आदिका अवस्था) लाई पनि समावेश गर्नुपर्दछ।
८. **अन्तर सम्बन्धित विषय, सवालहरूको सम्बोधन:** विपद् बाट महिला/पुरुष, वालवालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अशक्त वा बिभिन्न कारणले भिन्न शारीरिक तथा मानसिक अवस्था भएका व्यक्तिहरूमा फरक-फरक प्रभाव पर्दछ। विपद् हुनु अगावैको अवस्थामा समेत समाजका केही समूह तथा व्यक्तिहरू आर्थिक तथा सामाजिक हिसावले सीमान्तकृत भएका हुन्छन्। यसैले सङ्कटासन्नता लेखाजोखा, क्षमता विकास र स्रोत परिचालन गर्दा महिला, पुरुष, वालवालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अशक्त वा बिभिन्न कारणले भिन्न शारीरिक तथा मानसिक अवस्था भएका व्यक्तिको आवश्यकता र क्षमतालाई मध्यनजर राख्नुपर्दछ। यी मुद्दालाई विशेष ध्यान पुर्याई उनीहरूको फरक आवश्यकता, योगदान र क्षमतालाई सम्बोधन गर्नुपर्दछ। विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमनका हरेक चरणमा सबैले महिला/पुरुष, वालवालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति सहित सामाजिक तथा आर्थिक रुपमा पिछडिएका समुदायको पहुँच, प्रतिनिधित्व र सक्रिय सहभागीताको सुनिश्चितता गर्नु पर्दछ।
९. **सहकार्य र समन्वयका क्षेत्रहरू र सरोकारवालाहरू:** योजना कार्यान्वयनका लागि परस्पर सहकार्य र समन्वयका क्षेत्रहरू पहिचान गरी योजनामा समावेश गरिन्छ। अन्य तह र निकायसँगको समन्वय र सहयोगको संयन्त्र तथा सहकार्यका क्षेत्रहरू निर्धारण गरिनु पर्दछ। अन्य तह र निकायबाट आवश्यक पर्ने सहयोग स्पष्ट गरी समयमै जानकारी गराएमा उनीहरूले आफ्ना योजनामा राख्न सक्छन्।
१०. **अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना:** विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यहरूको कार्यान्वयनको अनुगमन तथा , मूल्याङ्कन गर्न लक्ष्य र सूचकहरू परिभाषित गरी अनुगमन, मूल्याङ्कन योजना तयार गर्नु पर्दछ। प्रकोप अनुसार पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सामान्यतया दुई पटक गर्नु उपयुक्त हुन्छ (जस्तै: बाढी, पहिरो जस्ता प्रकोपका लागि मनसुन पूर्व र पश्चात, शीतलहर पूर्व र पश्चात, अन्य प्रकोपको हकमा विपद् पश्चात्)। योजना कार्यान्वयनको अवस्था र प्रभावकारिताको अनुगमन आवश्यकता अनुसार त्रैमासिक, चौमासिक, अर्धवार्षिक गर्न सकिन्छ। योजनाको कार्यान्वयनको वार्षिक , मूल्याङ्कन र समसामयिक परिमार्जन गर्न सकिन्छ। प्रत्येक विषयक्षेत्रले पूर्वतयारी अवस्था र प्रतिकार्यको मूल्याङ्कनको लागि आ-आफ्नो योजना बनाउनु पर्दछ। विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको समग्र प्रभावकारिता र कमजोरी तथा सिकाईहरू , मूल्याङ्कन गर्ने कार्य गाउँपालिकाको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले गर्नु पर्नेछ। यस समितिले स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग प्रत्यक्ष समन्वयमा कार्य गर्नेछ।

अनुसूची-८

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा विद्यमान पदाधिकारीहरूको विवरण

क्र.सं.	नामथर	पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	नमराज अधिकारी	संयोजक	माण्डवी गाँउपालिका	९८५७८३३००७
२	पूर्ण प्रसाद कालाथोकी	सदस्य	माण्डवी गाँउपालिका	९८५७८२१२४१
३	भिमकान्त भण्डारी	सदस्य	माण्डवी गाँउपालिका	९८५७८३६००६
४	बाम वहादुर बुढा	सदस्य	माण्डवी गाँउपालिका	९८४२७८५६०२
५	प्रकाश वली	सदस्य	माण्डवी गाँउपालिका	९८६८३६३८५१
६	धनेन्द्र कार्की	सदस्य	माण्डवी गाँउपालिका	९८५७८३६३०९
७	डिल वहादुर घर्ती मगर	सदस्य	माण्डवी गाँउपालिका	९८६४४४७३४९
८	जितामित्र सुनार	सदस्य	माण्डवी गाँउपालिका	९८५७८३०४९३
९	प्रतिनिधि	सदस्य	ईलाका प्रशासन कार्यालय	९८६९४८२६८०
१०	ध्रुव कुमार पोख्रेल	सदस्य	माण्डवी गाँउपालिका	९८५७८३३२३३
११	हेमराज वस्नेत	सदस्य	माण्डवी गाँउपालिका	९८६३४५०३८७
१२	प्रतिनिधि	सदस्य	प्रहरी विट जस्पुर	९८६६२३३१८०
१३	कृष्ण के सी	सदस्य	माण्डवी गाँउपालिका	९८६६२२०६०९
१४	मुक्ति पौडेल	सदस्य	पार्टी प्रतिनिधि	९८४७८३९०६६
१५	सरिता थापा	सदस्य	प्रतिनिधि नेपाल रेडक्रस	९८५७८३३५९८
१६	तुल्सीराम के.सी	सदस्य	प्रतिनिधि उद्योग वाणिज्य संघ	९८४६९२९३१२
१७	हरि वस्नेत	सदस्य	प्रतिनिधि पत्रकार महासंघ	९८४४९२७८३०
१८	वलराम पौडेल	सदस्य सचिव	माण्डवी गाँउपालिका	९८६६५०६२७८

वडा विपद् व्यवस्थापन समितिमा विद्यमान पदाधिकारीहरूको विवरण

क्र.सं.	नामथर	पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	वडा नं १ वडा अध्यक्ष बाम वहादुर बुढा	संयोजक	वडा नं १, तिराम	९८४२७८५६०२
२	तुलसा दमाई	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९७४८७७३४८४
३	शुशिला घर्ती	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९७६३६४१९९६
४	ऋषिराम अधिकारी	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९८४७९४५२७९
५	खिम वहादुर राँहुमगर	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९८४७९०१४८४
६	धन वहादुर गाहा मगर	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९८४३९३५६९८
७	भृकुटी बुढाथोकी	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९८६६९२०५९७
८	बासुदेव घर्ती	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९८४७८३८१३४
९	शरद वस्नेत	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९८४७९६१२४४
१०	बाम वहादुर पुन	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९८६६९८१६७७

क्र.सं.	नामथर	पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
११	लुम वहादुर खत्री	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९८६९८४९३५९
१२	सहदेव गौतम	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९८४७८८०५४४
१३	डोर वहादुर घर्ती	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९८४७९२८९२२
१४	सुजन के.सी.	सदस्य	वडा नं १, तिराम	
१५	रिख वहादुर गौतम	सदस्य	वडा नं १, तिराम	
१६	बसन्ता घर्ती	सदस्य	वडा नं १, तिराम	
१७	लक्ष्मी उलुङ्गे	सदस्य	वडा नं १, तिराम	
१८	गंगाराम भण्डारी	सदस्य	वडा नं १, तिराम	
१९	विष्णु प्रसाद शर्मा	सदस्य	वडा नं १, तिराम	९८४७८९८८४१
२०	चेतनाथ अधिकारी	सदस्य सचिव	वडा नं १, तिराम	९८४७८५९७०८
२१	वडा नं २ वडा अध्यक्ष प्रकाश वली	संयोजक	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८६८३६३८५१
२२	याम वहादुर पुन	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८६०४११५५१
२३	रमा पौडेल	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८६८११९४८८
२४	श्रीधर पुन	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८६९१७१५३०
२५	लक्ष्मी कामी	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८४९३१३६८६
२६	छविलाल पुन	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८४९८५९३७४
२७	भगवता मल्ल	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८४३३३३७९५
२८	शान्त वहादुर के.एम.	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८६०६९१९४१
२९	रोशन वहादुर पुन मगर	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८६०४१९१७७
३०	दिपक वली	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८४७९८५४५०
३१	देविराम अधिकारी	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८६५२३८४६२
३२	सुस्मिता घर्ती	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९७६६८३१३३५
३३	भुमा पुन	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८६९९८५४९२
३४	यज्ञ वहादुर खड्का	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८१२८१६४९९
३५	यज्ञ वहादुर वली	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८४३९६७५२९
३६	देवीराम पौडेल	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	
३७	रोम वहादुर खड्का	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	
३८	गोरख परियार	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८४९१६४३१३
३९	बसन्ता अधिकारी	सदस्य	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९७६९२७२८४७
४०	विजय आचार्य	सदस्य सचिव	वडा नं २, मर्कावाङ्ग	९८६१५३८३४२
४१	वडा नं ३ वडा अध्यक्ष धनेन्द्र कार्की	संयोजक	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८५७८३६३०९
४२	अम्बिका वराली	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८४६८९७४६८
४३	नारायणी अधिकारी	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८४७८६८६६९
४४	धन वहादुर ठेडी	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८४७८६५७१६
४५	शरद खत्री	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८५७८९०१५२
४६	गिर वहादुर नेपाली	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८५११२६८६३
४७	टिकाराम बुढामगर	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८४४४७४३८०

क्र.सं.	नामथर	पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
४८	जगन्नाथ गौतम	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८४७८३९७८०
४९	शुस्मा थापा	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८४७८५९७७८
५०	पदम घर्ती मगर	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	
५१	शरद के.सी.	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८५७८९०१५२
५२	कृष्ण कठायत	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८६६९२७०१९
५३	झगुलाल न्यौपाने	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८४६५१७२५९
५४	डोर वहादुर पुन	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८४७८९८०७०
५५	शान्त वहादुर कार्की	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८४९३६६४२३
५६	सरिता थापा	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८५७८३३५९८
५७	शान्त वहादुर योगी	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८४७८०४९९०
५८	सरस्वती योगी	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८६९५७३८१८
५९	अभिषेक रसाली	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८६३१२६२८५
६०	रमा खत्री	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८६९९८५३६९
६१	वसन्त श्रेष्ठ	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८४७२६६४२७
६२	तुल्सीराम के.सी.	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८६६९२२६९३
६३	खेम वस्नेत	सदस्य	वडा नं ३ नयाँगाउँ	
६४	मञ्जु पौडेल	सदस्य सचिव	वडा नं ३ नयाँगाउँ	९८६९७४१९४३
६५	वडा नं ४ वडा अध्यक्ष डिल वहादुर घर्ती मगर	संयोजक	वडा नं ४ उदयपुरकोट	९८६४४४७३४९
६६	बालिका नेपाली	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	९८४९०२०२२९
६७	विस्ना मल्ल ठकुरी	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	९८०६२३३२३१
६८	तेज वहादुर दमाई	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	९८४७८७४९३३
६९	वलाराम खत्री	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	९८४७९८७११४
७०	गणेश के.सी.	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	९८४३२९८०७९
७१	निम प्रसाद अधिकारी	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	९८४७८६७५४५
७२	खिम वहादुर घर्ती मगर	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	९८४७८२३४५८
७३	खिमानन्द खनाल	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	९८४७४५१७१४
७४	हिम वहादुर पुन	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	
७५	शोव वहादुर खत्री	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	
७६	मदन अधिकारी	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	९८४७९४५५०७
७७	दोर्ण अधिकारी	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	
७८	पुजा कार्की	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	९८२८८६७९९७
७९	चुमान परियार	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	
८०	रेशम वहादुर मल्ल	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	
८१	मेनुका कार्की	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	
८२	माधव के.सी.	सदस्य	वडा नं ४ उदयपुरकोट	
८३	दुर्गा वहादुर भण्डारी	सदस्य सचिव	वडा नं ४ उदयपुरकोट	९८४७९३२८३७

क्र.सं.	नामथर	पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
८४	वडा नं ५ वडा अध्यक्ष दुर्गा प्रसाद आचार्य	संयोजक	वडा नं ५ रम्दी	९८४७८२५६१०
८५	इश्वर वहादुर थापा	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८५७८३३७६०
८६	सुमित्रा सुनार	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८४७८५१९१९
८७	कमला खड्का	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८६९३३३४९४
८८	पूर्ण वहादुर खड्का	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	
८९	वलराम भण्डारी	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८४१९४७४८०
९०	आशिष पौडेल	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८४३४२०१०३
९१	खिमानन्द खनाल	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८४७४५१७१४
९२	नित्यानन्द आचार्य	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८४७८७५७६७
९३	राजकुमार मल्ल	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८६८६१९८९२
९४	गुञ्जमान के.सी.	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	
९५	खुम वहादुर खड्का	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	
९६	यड्क वहादुर खड्का	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८०९८१८७८३
९७	टोपाराम आचार्य	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८४७८२१२६६
९८	जीवन खड्का	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८६५५५१०५६
९९	पुजा घर्ती	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८१२८७४६०६
१००	भावना के.सी.	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८४९४३९२६८
१०१	कृष्ण के.एम.	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	
१०२	मिना गिरी	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८४०९२८३७५
१०३	वसन्ता आचार्य	सदस्य	वडा नं ५ रम्दी	९८४४९४४८६९
१०४	रवि आचार्य	सदस्य सचिव	वडा नं ५ रम्दी	९८४७८२१२५७

जोखिम क्षेत्रमा रहेका टोल विकास संस्था र सो अन्तर्गत कार्यदलमा रहेका विद्यमान पदाधिकारीहरूको विवरण

क्र.सं.	नामथर	पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
तिमिले टोल विकास संस्था माण्डवी गाउँपालिका १ तिमिले				
१	जानका अधिकारी	अध्यक्ष	तिमिले टोल विकास संस्था	९८६४७३१८३९
२	शुशीला पोख्रेल	उपाध्यक्ष	तिमिले टोल विकास संस्था	९८४४९५५८५३
३	टिकाराम वि.क.	सचिव	तिमिले टोल विकास संस्था	
४	हिमा घर्ती	कोषाध्यक्ष	तिमिले टोल विकास संस्था	९७६२३१८८३८
५	वालिका अधिकारी	सदस्य	तिमिले टोल विकास संस्था	९७४४२३६५१३
६	रामचन्द्र पौडेल	सदस्य	तिमिले टोल विकास संस्था	९७४६२८३४५३
७	तिर्खे वहादुर थापा	सदस्य	तिमिले टोल विकास संस्था	९८४९९१८२३०
खोज तथा उद्धार कार्यदल				
१	टिकाराम वि.क.	संयोजक	खोज तथा उद्धार कार्यदल	

क्र.सं.	नामथर	पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
२	शोब वहादुर थापा	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९७६८३३४५००
३	निमा राहु मगर	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९७४६३७२६३६
४	हिमा घर्ती	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९७६२३१८८३८
५	चन्द्र प्रसाद अधिकारी	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९७४६२८३४०३
६	राम प्रसाद पौडेल	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८६५३७२८६५
७	केशब थापा	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९७४५३९८९३५
प्राथमिक उपचार कार्यदल				
१	जानका अधिकारी	संयोजक	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८६४७३१८३९
२	निर्मला थापा	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	
३	भूमीका थापा	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९७४५८४५०६९
४	तुल्सीराम अधिकारी	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	
५	श्रीकुमार अधिकारी	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८४७८४५७४३
पूर्व सूचना कार्यदल				
१	शुशीला पोखरेल	संयोजक	पूर्व सूचना कार्यदल	९८४४९५५८५३
२	सिता सुनार	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८६९९६०१०९
३	लक्ष्मी हौजाली	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९७४५७२४३५७
४	तिर्ख वहादुर थापा	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८४९९१८२३०
५	सिता शर्मा	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९७४६४०८९९०
श्रीकोट टोल विकास संस्था माण्डवी गाउँपालिका १ श्रीकोट				
१	लुम वहादुर खत्री	अध्यक्ष	श्रीकोट टोल विकास संस्था	९८६९८४९३५९
२	उम वहादुर खत्री	सचिव	श्रीकोट टोल विकास संस्था	९८६४९६८३५५
३	गिरादेवी पुन	कोषाध्यक्ष	श्रीकोट टोल विकास संस्था	
४	निमा ठेडी	सदस्य	श्रीकोट टोल विकास संस्था	
५	अमृता देवी दमाई	सदस्य	श्रीकोट टोल विकास संस्था	
६	लेम वहादुर खत्री	सदस्य	श्रीकोट टोल विकास संस्था	९८६३११९६४६
७	धन वहादुर खड्का	सदस्य	श्रीकोट टोल विकास संस्था	९८६६९७५९८९
खोज तथा उद्धार कार्यदल				
१	लेम वहादुर खत्री	संयोजक	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८६३११९६४६
२	विस्ना गौतम	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८४९७८७६२०
३	दुर्गा वहादुर खत्री	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८६९०३८४३३
४	भगवता ठेडी	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८६६४२७७१४
५	तिर्सना बुढा	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८४७९२२३४३
६	चुमा वैजाली	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८६६१९७७६३
७	चन्द्र वहादुर हौजाली	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	
प्राथमिक उपचार कार्यदल				
१	लेम वहादुर खत्री	संयोजक	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८६३११९६४६
२	मेनुका महारा	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८६९९८५४९८

क्र.सं.	नामथर	पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
३	जिबा बुढा	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९७४२५८३२४४
४	हेमा हौजाली	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९७४६२३३३११
पूर्व सूचना कार्यदल				
१	उम वहादुर खत्री	संयोजक	पूर्व सूचना कार्यदल	९८६४९६८३५५
२	मेनुका महारा	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८६९९८५४९८
३	दुर्गा वहादुर खत्री	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८६९०३८४३३
४	नम्रता खत्री	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८६३१७१६२८
५	निमा ठेडी	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	
वराहथान टोल विकास संस्था माण्डवी गाउँपालिका वडा नं २ धनचौर				
१	डम्बर वहादुर खत्री	अध्यक्ष	वराहथान टोल विकास संस्था	९७४८८०३५४०
२	निम वहादुर खत्री	उपाध्यक्ष	वराहथान टोल विकास संस्था	९८४७८१८२६८
३	रोम वहादुर घर्तीमगर	सचिव	वराहथान टोल विकास संस्था	९८४९३७३०६०
४	कृष्णा सुनार	कोषाध्यक्ष	वराहथान टोल विकास संस्था	९८०९८३३४५४
५	गोविन्द वहादुर वली	सदस्य	वराहथान टोल विकास संस्था	९७४९९७८२६६
६	नेविका ठेडी मगर	सदस्य	वराहथान टोल विकास संस्था	९७६४३४६४००
७	नारायण वहादुर खत्री	सदस्य	वराहथान टोल विकास संस्था	९७६२७६६००३
८	मुगा सुनार	सदस्य	वराहथान टोल विकास संस्था	
९	रविलाल खत्री	सदस्य	वराहथान टोल विकास संस्था	९८६८८०९४९५
खोज तथा उद्धार कार्यदल				
१	रोम वहादुर घर्तीमगर	संयोजक	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८४९३७३०६०
२	गोविन्द वहादुर वली	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९७४९९७८२६६
३	निम वहादुर खत्री	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८४७८१८२६८
४	विष्णु वहादुर घर्ती	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९७६६४५७७०७
५	मुगा सुनार		खोज तथा उद्धार कार्यदल	
६	नेविका ठेडी मगर	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९७६४३४६४००
प्राथमिक उपचार कार्यदल				
१	कृष्णा सुनार	संयोजक	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८०९८३३४५४
२	सिर्जना घर्तीमगर	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८४७८०९१३६
३	देवी खत्री	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९७६५८४४४५१
४	गिर वहादुर खत्री	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८४४९७४९९३
पूर्व सूचना कार्यदल				
१	डम्बर वहादुर खत्री	संयोजक	पूर्व सूचना कार्यदल	९७४८८०३५४०
२	सिर्जना घर्तीमगर	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८४७८०९१३६
३	नेविका ठेडी मगर	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९७६४३४६४००
४	रविलाल खत्री	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८६८०९४२९५
लाली गुराँस टोल विकास संस्था माण्डवी गाउँपालिका वडा नं २ मर्कावाङ्ग				
१	दुर्गा वहादुर कामी	अध्यक्ष	लाली गुराँस टोल विकास संस्था	९८४२५०८४२५

क्र.सं.	नामथर	पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
२	शिवलाल पुन मगर	उपाध्यक्ष	लाली गुराँस टोल विकास संस्था	९८१०८००८४४
३	रिखिराम परियार	कोषाध्यक्ष	लाली गुराँस टोल विकास संस्था	९८६३४१२४५५
४	यमा घर्तीमगर	सचिव	लाली गुराँस टोल विकास संस्था	
५	चिन्ता वहादुर पुन	सदस्य	लाली गुराँस टोल विकास संस्था	
६	सिता वि.क.	सदस्य	लाली गुराँस टोल विकास संस्था	
७	छविलाल खत्री क्षेत्री	सदस्य	लाली गुराँस टोल विकास संस्था	९८४५८४२९४९
८	पोमी कुमारी पुन	सदस्य	लाली गुराँस टोल विकास संस्था	९८२९८५०९९९
९	यज्ञ वहादुर पुन मगर	सदस्य	लाली गुराँस टोल विकास संस्था	
खोज तथा उद्धार कार्यदल				
१	रिखिराम परियार	संयोजक	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८६३४१२४५५
२	छविलाल खत्री क्षेत्री	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८४५८४२९४९
३	सिता पुन	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८४०६७२०८९
४	हिमकली घर्ती	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८४९१५४२५३
५	मुगा घर्ती मगर	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८१०१७५४९१
६	गोरख परियार	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८४९१६४३१३
७	भगवता घर्ती	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८२९८३३५२७
प्राथमिक उपचार कार्यदल				
१	दुर्गा वहादुर कामी	संयोजक	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८४२५०८४२५
२	भूमा पुन	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८६९९८५४९२
३	रमिता परियार	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८०९८८३६९२
४	छवि खत्री	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८६८६०३०२१
५	नुमा वि.क.	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९७०९२९३८३६
पूर्व सूचना कार्यदल				
१	पोमी कुमारी पुन	संयोजक	पूर्व सूचना कार्यदल	९८२९८५०९९९
२	भूमा पुन	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८६९९८५४९२
३	मनिषा पुन	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८६३१२६२६६
४	उत्तम परियार	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८४९१५८२०७
५	शिवलाल पुन मगर	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८१०८००८४४
डाँडाकटेरी टोल विकास संस्था माण्डवी गाउँपालिका वडा नं ४ डाँडाकटेरी				
१	रेशम वहादुर मल्ल	अध्यक्ष	डाँडाकटेरी टोल विकास संस्था	९७६७५७४२७३
२	कृष्ण वहादुर रोका	उपाध्यक्ष	डाँडाकटेरी टोल विकास संस्था	
३	राम वहादुर राना	सचिव	डाँडाकटेरी टोल विकास संस्था	९७६८३३४५१२
४	यशोदा मल्ल ठकुरी	कोषाध्यक्ष	डाँडाकटेरी टोल विकास संस्था	९७६६८३१३८१
५	गायत्रा बुढा	सदस्य	डाँडाकटेरी टोल विकास संस्था	
६	डेम वहादुर खड्का	सदस्य	डाँडाकटेरी टोल विकास संस्था	
७	पदम वहादुर सुनार	सदस्य	डाँडाकटेरी टोल विकास संस्था	
८	रन वहादुर सुनार	सदस्य	डाँडाकटेरी टोल विकास संस्था	

क्र.सं.	नामथर	पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
९	निमादेवी राना मगर	सदस्य	डॉडाकटेरी टोल विकास संस्था	९८६९९९१६९२
खोज तथा उद्धार कार्यदल				
१	रेशम वहादुर मल्ल	संयोजक	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९७६७५७४२७३
२	सिता सुनार	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८०६२९३८६७
३	मुना रोका	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८६२४५९९८३
४	केशव वि.क.	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८६९८५७८६६
५	देवीसरा सुनार	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९७४९९७८८८१
६	फुलमति सुनार	सदस्य	खोज तथा उद्धार कार्यदल	९८०३६५५४८१
प्राथमिक उपचार कार्यदल				
१	पदम वहादुर सुनार	संयोजक	प्राथमिक उपचार कार्यदल	
२	तिला राना	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९७४९९७८८५२
३	दिपा सुनार	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८२९५७४१९४
४	पवित्रा सुनार	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	
५	शान्ती सुनार	सदस्य	प्राथमिक उपचार कार्यदल	९८६९९८५४८३
पूर्व सूचना कार्यदल				
१	यशोदा मल्ल ठकुरी	संयोजक	पूर्व सूचना कार्यदल	९७६६८३१३८१
२	राम वहादुर राना	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९७६८३३४५१२
३	रन वहादुर सुनार	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९७६९४३६६४५
४	भिम वहादुर मल्ल	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८४७९७१५९७
५	शान्ती सुनार	सदस्य	पूर्व सूचना कार्यदल	९८६९९८५४८३

अनुसूची-९

विषयक्षेत्रका अगुवा संस्थाका पदाधिकारीहरूको विवरण

क्र. सं.	विषयक्षेत्र	नामथर	पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/ संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	नमराज अधिकारी	अध्यक्ष	माण्डवी गाँउपालिका	९८५७८३३००७
२	खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	डिल वहादुर घर्ती मगर	संयोजक	आर्थिक विकास समिति संयोजक	९८६४४४७३४९
३	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	प्रकाश वली	संयोजक	सामाजिक विकास समिति	९८६८३६३८५१
४	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र	धनेन्द्र कार्की	संयोजक	वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति	९८५७८३६३०९
५	आपत्कालीन आश्रय तथा गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्र	धनेन्द्र कार्की	संयोजक	वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति	९८५७८३६३०९
६	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	दुर्गा प्रसाद आचार्य	प्रमुख	आर्थिक विकास समिति	९८४७८२५६१०
७	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	प्रकाश वली	संयोजक	सामाजिक विकास समिति	९८६८३६३८५१
८	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	पूर्ण प्रसाद कालाथोकी	उपाध्यक्ष	माण्डवी गाँउपालिका	९८५७८२१२४१

अनुसूची-१०

विषयक्षेत्र अन्तर्गतका सरोकारवाला निकाय तथा संस्थाहरूको विवरण

विषयगत क्षेत्र	निकाय, शाखा, कार्यालय संस्थाको नाम	टोली	सम्पर्क व्यक्तिको नाम र पद	सम्पर्क विवरण (फ्याक्स, फोन, इमेल)	कैफियत
समग्र व्यवस्थापन, सूचना, खोज तथा उद्धार क्षेत्र	माण्डवी गाँउपालिका		नमराज अधिकारी	९८५७८३३००७	
	माण्डवी गाँउपालिका		भिमकान्त भण्डारी	९८५७८३६००६	
	सुचना प्रविधि शाखा		अनिल अधिकारी	९८४३३३३१६५	
	प्रशासन शाखा		वलराम पौडेल	९८६६५०६२७८	
	माण्डवी गाँउपालिका		कृष्ण के.सी.	९८६६२२०६०९	
	तिराम प्रहरी		प्रहरी चौकी इन्चार्ज		
	देवीस्थान प्रहरी		प्रहरी चौकी इन्चार्ज		
खाद्य तथा कृषि क्षेत्र	माण्डवी गाँउपालिका	संयोजक	डिल वहादुर घर्ती मगर	९८६४४४७३४९	
	माण्डवी गाँउपालिका	कृषि अधिकृत	सनत के.सी.	९८६०३४०३५०	
	पशु सेवा शाखा माण्डवी गाँउपालिका	पशु सेवा प्राविधिक	जिता कुमारी खत्री	९८४८४६५६५७	
	उद्योग वाणिज्य संघ	प्रतिनिधि	तुल्सीराम के.सी.	९८४६९२९३१२	
स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	सामाजिक विकास समिति	संयोजक	प्रकाश वली	९८६८३६३८५१	
	स्वास्थ्य शाखा माण्डवी गाँउपालिका	प्रमुख	ध्रुव कुमार पोखरेल	९८५७८३३२३३	
	पोषण शाखा माण्डवी गाँउपालिका	पोषण सहजकर्ता	दाम वहादुर कार्की	९८४७८६०००५	
			स्वयमसेविकाहरु		
खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्र	वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति	संयोजक	धनेन्द्र कार्की	९८५७८३६३०९	
	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	खानेपानी तथा सरसफाई	कमल योगी	९८५७८३३००४	
	माण्डवी गाँउपालिकाका ५ वटा वडा कार्यालयहरु	वडा प्राविधिकहरु	भृकुटी बुढाथोकी	९८६६९२०५९७	
			यज्ञ वहादुर खड्का	९८१२८१६४९९	
			लक्ष्मण के.सी.	९८६८११०४६८	
			खिम वहादुर घर्तीमगर	९८४७८२३४५८	
			आशिष पौडेल	९८४३४२०१०३	
	आपत्कालीन आश्रय तथा गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्र	संयोजक	धनेन्द्र कार्की	९८५७८३६३०९	
	भौतिक पूर्वाधार शाखा	प्रमुख	हेमराज वस्नेत	९८६३४५०३८७	
	प्रशासन शाखा	प्रमुख	वलराम पौडेल	९८६६५०६२७८	

	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	प्रतिनिधि	सरिता थापा	९८५७८३३५९८	
संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्र	आर्थिक विकास समिति	प्रमुख	दुर्गा प्रसाद आचार्य	९८४७८२५६१०	
	महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरीक विकास शाखा	महिला विकास निरीक्षक	सीता गौतम	९८४७४२७७५१	
		रोजगार संयोजक	समिक्षा पौडेल	९८६४७२२२३८	
	सामाजिक सुरक्षा शाखा	MIS Operator	खिम बहादुर घर्ती	९८६६९२५२५१	
		मनोसामाजिक परामर्शदाता	मधु सुनार		
आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	सामाजिक विकास समिति	संयोजक	प्रकाश वली	९८६८३६३८५१	
	शिक्षा शाखा	शिक्षा शाखा प्रमुख	तुल्सी कार्की	९८४७९७१६७७	
	कामाक्षी मा.वि.	प्र.अ.	माधव के.सी.		
	सुन्नानी मा.वि.	प्र.अ.	भगवता मल्ल		
शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र	माण्डवी गाँउपालिका	उपाध्यक्ष	पूर्ण प्रसाद कालाथोकी	९८५७८२१२४१	
	माण्डवी गाँउपालिका	विपद सम्पर्क व्यक्ति	वलराम पौडेल	९८६६५०६२७८	
	रेडक्रस प्रतिनिधि		सरिता थापा	९८५७८३३५९८	
	उद्योग वाणिज्य संघ प्रतिनिधि		तुल्सीराम के सी	९८४६९२९३१२	

अनुसूची-११

प्रतिकार्यको लागि उपलब्ध जनशक्ति तथा संस्थाहरूको विवरण

विषयगत क्षेत्र	व्यक्तिको नाम र पद	निकाय, शाखा, कार्यालय संस्थाको नाम	सम्पर्क विवरण (फ्याक्स, फोन, इमेल)	कैफियत
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	नर वहादुर घर्तीमगर	माण्डवी गा. पा. १ कात्तिके	९८४४३९४७३८	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	विपिन घर्ती	माण्डवी गा. पा. १ दमारे	९७४६४०८१७५	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	सुनिता राँहु मगर	माण्डवी गा. पा. १ सिमलचौर	९७६६६५०७५९	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	गिता कुमारी राँहु मगर	माण्डवी गा. पा. १ सिमलचौर	९७६३८५९०३३	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	प्रेम वहादुर कामी	माण्डवी गा. पा. १ खरिवाङ्ग	९७६१८३३७६३	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	शर्मिला पुन मगर	माण्डवी गा. पा. १ वढेचौर	९७६४३९७४१७	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	टेक वहादुर पुन मगर	माण्डवी गा. पा. २ ढाँड	९८४९३०११७०	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	धन वहादुर पुन मगर	माण्डवी गा. पा. २ ढाँड	९८६८६९७५१८	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	हिरा घर्तीमगर	माण्डवी गा. पा. २ मर्कावाङ्ग	९८६०२०६०३१	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	बिमला पुन मगर	माण्डवी गा. पा. २ गोलवाड	९८६९९८५४८९	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	पुष्पा घर्ती	माण्डवी गा. पा. २ रातापानी	९८६९९८५४९१	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	मञ्जु वि.क.	माण्डवी गा. पा. २ काब्रे	९८६९९८५४९५	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	पवन पोख्रेल	माण्डवी गा. पा. ३ नयाँगाउ	९८४४९२३७३३	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	लछुमन भट्टराइ	माण्डवी गा. पा. ३ नयाँगाउ	९८४७८७४५४७	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	सरस्वती योगी	माण्डवी गा. पा. ३ नयाँगाउ	९८६९५७३८१८	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	सरस्वती गौतम के.सी.	माण्डवी गा. पा. ३ मार्सिवाड	९८६८३६४८९३	

आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	देव वहादुर हौजाली	माण्डवी गा. पा. ३ जस्पुर	९८४९७३६५५७	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	गीता नेपाली	माण्डवी गा. पा. ४ भेडावारी	९७४४९७८८५०	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	यमी खत्री	माण्डवी गा. पा. ४ आपचौर	९८४८७२१६४७	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	दिपा सुनार	माण्डवी गा. पा. ४ डाडाकटेरी	९८२९५७४१९४	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	पूर्ण वहादुर के.सी.	माण्डवी गा. पा. ५ चकचके	९८६९६९२११	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	ममता के. एम.	माण्डवी गा. पा. ५ अर्दुस	९८४७९२९३९१	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	यनुका थापा	माण्डवी गा. पा. ५ एकचोटे	९७४९८९८७७९	
आधारभूत प्राथमिक उपचार तालिम	बबिता योगी	माण्डवी गा. पा. ५ अर्दुस	९८६६२०३६३२	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	लक्ष्मी उलुङ्गे मगर	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं १ तिराम	९७४६३७२८२४	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	डिल वहादुर खत्री	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं १ तिराम	९७६६२५६३४९	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	मनोज वैजाली	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं १ तिराम	९८४२७९०१७९	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	निमा राँहु मगर	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं १ तिराम	९७४६३७२६३६	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	बसन्ता सुनार	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ५ रम्दी	९८४५८६७१३५	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	शिवा घर्ती	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ५ तिघ्रा	९८४७९३२१५४	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	सृजना पुन	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ३ आँपचौर	९८४७९२२६२७	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	थम वहादुर कार्की	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ३	९७६५८४५०१३	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	पूर्ण वहादुर के.सी.	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ५	९८६९६९२११	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	भेष वहादुर कुवर	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ३	९८४७८९२०६७	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	महेन्द्र कुमार शाही	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ५	९८४७८४९८०१	

आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	शोव वहादुर थापा	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं १	९७४२३२८८६९	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	कृष्ण वहादुर नेपाली	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं २ मर्कावाङ्ग	९८६९१७१५६७	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	नरेन्द्र वली	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं २ मर्कावाङ्ग	९७६४७३६५४२	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	विक्रम वली	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं २ मर्कावाङ्ग	९७६२४५८७४८	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	सरिता सुनार	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ४	९८१०८४२४०६	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	दिपा सुनार	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ४	९८२९५७४१९४	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	जानका अधिकारी	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं १ तिमिले	९८६४७३१८३९	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	सिता के.सी.	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ४	९८६९९८५४७८	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिममा	नोविका ठेडी	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं २ धनचौर	९७६४३४६४००	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	रोम वहादुर घर्ती	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं २ धनचौर	९८४९३७३०७०	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	टिका पुन मगर	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ४	९७४८८३९३१७	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	कृष्णा कार्की	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ३	९७६३८६५१६८	
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम	विष्णु वहादुर घर्ती	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं २	९८४७८७३८६९	
समुदायमा आधारित Volunteer Rescuer Disaster Response तालिम	सरस्वती योगी	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ३	९८६९५७३८१८	
समुदायमा आधारित Volunteer Rescuer Disaster Response तालिम	प्रकाश रावल	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं १	९७४८३४५८७९	
समुदायमा आधारित Volunteer Rescuer Disaster Response तालिम	अशिम राना मगर	माण्डवी गाँउपालिका वडा नं ५		

अनुसूची-१२

योजना अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई संश्लेषण प्रारूप

क. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुगमनका लागि सूचक तथा लक्ष्यहरू

क्र.सं.	सूचक	आधारेखा	लक्ष्य
१.	गाउँ/नगर क्षेत्रमा विपद् बाट हुने मृत्यु दर कम गर्ने		
१.१	विपद् बाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या (सडक दुर्घटना बाहेक)		
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या		
२.	गाउँपालिकास्तरमा विपद् बाट प्रभावित व्यक्तिहरूको संख्या उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने		
२.१	विपद्बाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औसत संख्या		
२.२	विपद्बाट घाइते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या		
२.३	सडक दुर्घटनाबाट घाइते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या		
२.४	विपद्बाट क्षति हुने घरहरूको वार्षिक औसत संख्या		
३.	विपद्को कारण हुने वार्षिक औसत प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति कम गर्ने		
४.	संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरू र सरोकारवालाहरू बीच अन्तर तथा परस्पर समन्वय र साझेदारी अभिवृद्धि गर्न संयन्त्रको विकास हुने		
५.	बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् जोखिम सूचना आंकलन, उपलब्धता र पहुँचमा बृद्धि गर्ने		
५.१	कूल क्षेत्रफलको अनुपातमा बहुप्रकोप अनुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना र संचालन भएको क्षेत्र		
५.२	विपद् प्रभावित क्षेत्रको जनसंख्याको अनुपातमा स्थानीय वा राष्ट्रिय सूचना प्रणाली मार्फत पूर्वसूचना प्राप्त गर्ने जनसंख्या		
५.३	विपद् जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्यविधि लागु भएका वडा		
५.४	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद् जोखिम सम्बन्धी सूचना तथा जानकारी एवम् आंकलन जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने वडा सङ्ख्या		
५.५	पूर्वसूचना प्राप्त भएपछि विपद् प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित स्थानमा सारिएका जनसंख्या		

ख. पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन अवस्था र सिकाई सम्बन्धी ढाँचा

क्र.सं.	पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयनको अवस्था	असल अभ्यास तथा कमीकमजोरी	सुझाव

नोट: अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाइलाई अन्य स्थापित प्रचलनका ढाँचामा पनि अभिलेखन गर्न सकिन्छ।

ग. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना पुनरावलोकन समय तालिका

योजना पुनरावलोकन गरिने अवधि	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्य कार्य (बैठक गर्ने, बजेट व्यवस्था आदि)	अर्को योजना पुनरावलोकन वा अद्यावधिक गर्ने बैठकको अनुमानित मिति

घ. घटना विवरण प्रतिवेदन ढाँचा

१. तयार गर्ने गाउँपालिका:
२. प्रतिवेदन तयार गरेको मिति:
३. पेश गरेको निकाय: (जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश सरकार, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय आदि)
४. बोधार्थ: (जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश सरकार, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय आदि)
५. प्रतिवेदन अवधि (.....देखि.....सम्म)
६. सामान्य अवस्था (प्रभावित क्षेत्र, प्रभावित जनसङ्ख्या, क्षति भएको घर आदि)
७. पूर्वतयारी कार्यको विवरण
८. पूर्वतयारी योजना (सरकारी निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, गैरसरकारी क्षेत्रबाट प्रदान गरिने पूर्वतयारी योजना/कार्य)
९. खोज, उद्धार र राहतको विवरण (सरकारी, गैर सरकारी, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी र राष्ट्र सङ्घीय निकायहरूबाट भएको खोज, उद्धार र राहत)
१०. खोज, उद्धार र राहतको योजना (सरकारी, रेडक्रस, गैरसरकारी क्षेत्रबाट प्रदान गरीने खोज, उद्धार र राहतको योजना)
११. पूर्वतयारी तथा खोज, उद्धार र राहतमा देखिएका कमी वा कठिनाई
१२. समस्या समाधानका उपाय वा आवश्यक सहयोगको अपेक्षा

सन्दर्भ सामग्री

१. जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रति कार्ययोजना, २०८०, २०८१
२. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (सङ्घीय ऐन), नियमावली, २०७५
३. माण्डवी गाउँपालिकाको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७६
४. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
५. माण्डवी गाउँपालिकाको वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम २०८०।०८१ र २०८१।०८२
६. माण्डवी गाउँपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल
७. माण्डवी गाउँपालिकाको विपद् प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारलाई राहत वितरण मापदण्ड तथा आर्थिक सहयोग सम्बन्धि मापदण्ड २०७९ (पहिलो संसोधन) २०८१
८. माण्डवी गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक योजना आ.व.२०७८/०७९-८२/८३
९. माण्डवी गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुर्नलाभ योजना २०८०
१०. भवन निर्माण मापदण्ड इजाजत तथा घर नक्सा पास सम्बन्धि कार्यविधि २०७९